

Årsredovisning & Hållbarhetsrapport

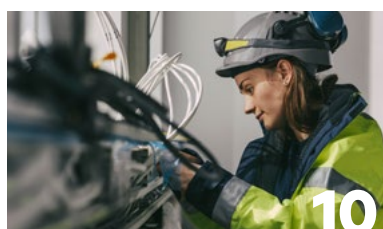
2017

Assemblin

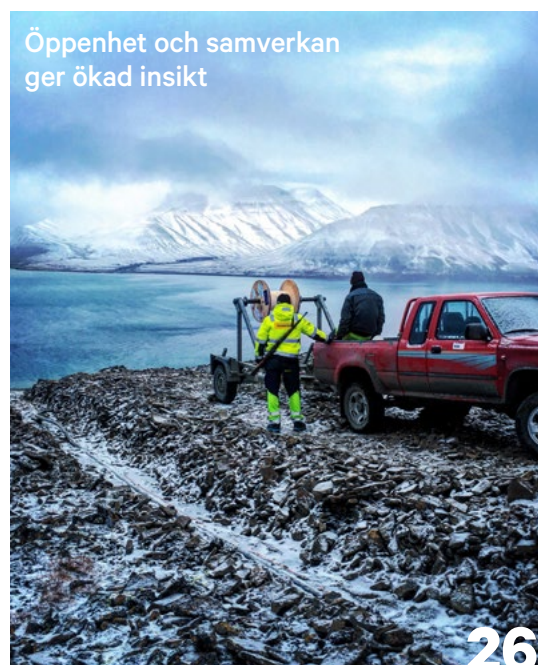

**5 700 experter.
Ett komplett erbjudande.
Lokal närvaro.**

Assemblin – en komplett installations- och servicepartner med verksamhet i Sverige, Norge och Finland. Vi utformar, installerar och underhåller tekniska system för el, värme, sanitet, ventilation och automation i kontor, arenor, shopping-center, bostäder och industrier med den multidisciplinära koncernens styrka och det lokala företagets personliga närvaro. Assemblin omsätter 8,2 miljarder kronor och har närmare 5 700 medarbetare på över 100 orter i Norden.

Öppenhet och samverkan ger ökad insikt

VERKSAMHET	4	HÅLLBARHETSRAPPORT	23	EKONOMISK REDOVISNING	37
Året i korthet	4	Introduktion	24	Förvaltningsberättelse	38
Koncernchefen har ordet	6	Hållbarhetsstyrning	25	Rapport över resultat och övrigt totalresultat för koncernen	40
Marknad och erbjudande	8	Intressentdialog	26	Rapport över finansiell ställning för koncernen	41
Medarbetare	10	Vägval och prioriteringar	27	Kassaflödesanalys för koncernen	43
Organisation och styrning	12	Insatser för medarbetare	28	Resultaträkning för moderbolaget	44
Risker och riskhantering	14	Insatser för kunder	30	Balansräkning för moderbolaget	45
Styrelse	16	Insatser för ägare	32	Kassaflödesanalys för moderbolaget	46
Ledning	17	Insatser för samhälle och miljö	33	Noter	47
Affärsområden	18	Hållbarhetsnyckeltal	35	Styrelsens underskrift	73
		Revisorns yttrande kring hållbarhetsrapport	36	Revisionsberättelse	74

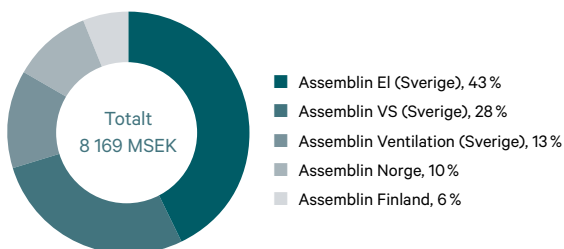
2017 i korthet

En värdeskapande installations- och servicepartner

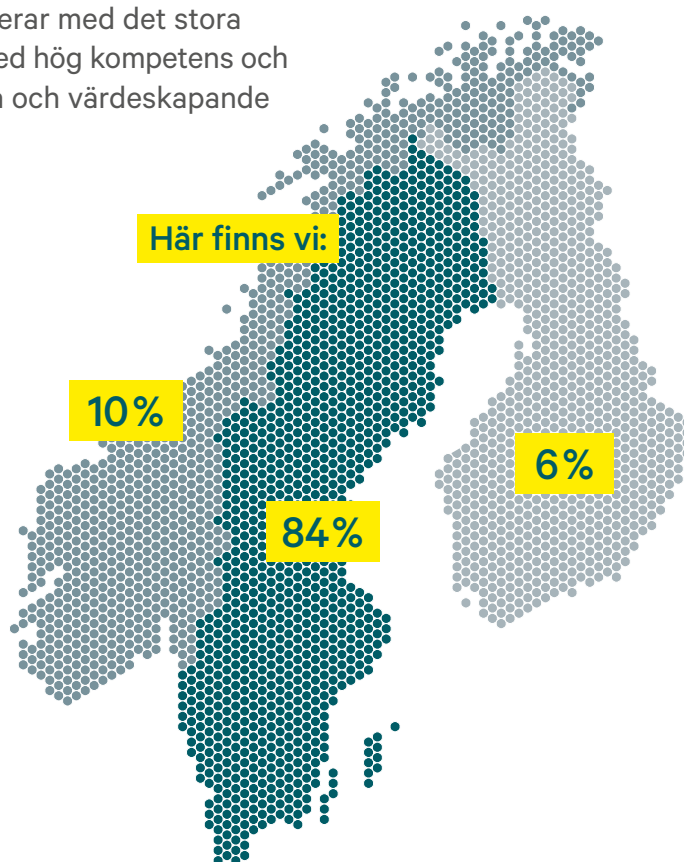
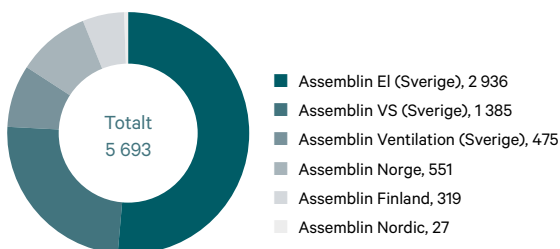
Assemblin är en komplett installationspartner som utformar, installerar och underhåller tekniska system främst för el, värme, sanitet, ventilation och automation. Bland våra kunder finns både mindre och större verksamheter inom privat och offentlig sektor.

Vår styrka är vår lokala närvaro, som vi kombinerar med det stora bolagets kompetens och utvecklingsmuskler. Med hög kompetens och stort engagemang skapar vi moderna, effektiva och värdeskapande installationslösningar. I varje uppdrag.

OMSÄTTNING PER AFFÄRSOMRÅDE

MEDARBETARE PER AFFÄRSOMRÅDE

NYCKELTAL

	2017	2016
Nettoomsättning, MSEK	8 169,3	7 075,6
Justerat rörelseresultat* (EBITA), MSEK	244,8	176,3
Justerad rörelsemarginal* (EBITA), %	3,0	2,5
Rörelseresultat (EBITA), MSEK	202,7	18,3
Rörelsemarginal (EBITA), %	2,5	0,3
Orderingång, MSEK	9 899,2	7 177,5
Medelantal anställda, FTE	5 693	4 806

* Justerat för jämförelsestörande kostnader

DEFINITIONER AV NYCKELTAL

- **Nettoomsättning** Omsättning bokförd enligt koncernens redovisningsprinciper som beskrivna i not 1
- **Justerat rörelseresultat (EBITA)** Resultat innan skatt, finansnetto och av- och nedskrivningar på immateriella tillgångar justerat för jämförelsestörande poster
- **Justerat rörelsemarginal (EBITA)** Resultat innan skatt, finansnetto och av- och nedskrivningar på immateriella tillgångar justerat för jämförelsestörande poster delat med nettoomsättning
- **Rörelseresultat (EBITA)** Resultat innan skatt, finansnetto och av- och nedskrivningar på immateriella tillgångar
- **Rörelsemarginal (EBITA)** Resultat innan skatt, finansnetto och av- och nedskrivningar på immateriella tillgångar delat med nettoomsättning
- **Jämförelsestörande kostnader** Främst kostnader för förvärv och integrationer av förvärv samt mer omfattande omstruktureringsprogram
- **Orderingång** Värdet av mottagna projekt och förändringar i befintliga projekt i perioden ifråga
- **Medelantal anställda** Snittantal antal anställda under perioden med hänsyn taget för hel- eller deltidsanställning

» Vår vision är att bli förstahandsvalet för både kunder och medarbetare. Vi ska bli det ledande nordiska installations- och serviceföretaget och våra kunders förstahandsval genom att leverera de mest effektiva lösningarna utformade av branschens bästa medarbetare.

VIKTIGA HÄNDELSER 2017

- **Stark tillväxt:** Omsättningen ökade starkt, och steg med 15,5 procent till 8 169 (7 076) MSEK.
- **Kraftig resultatförbättring:** Justerat rörelse-resultat (EBITA) förbättrades med 38,9 procent till 245 (176) MSK. Det motsvarade en förstärkning av rörelsemarginalen från 2,5 till 3 procent.
- **Spännande förvärv:** Under året slutfördes integrationen av Skanska Installation, som förvärvades 2016. Bland nya bolag som förvärvades under 2017 kan nämnas Ivarssons Rörläggeri, Sevede Rör och Kylkompanjon i Östergötland (alla i Sverige).
- **Ökat fokus på multidisciplinära uppdrag:** Efterfrågan på samordnade uppdrag ökade, och under 2017 tecknade Assemblin ett flertal multidisciplinära uppdrag.
- **Fler serviceuppdrag:** Under året ökade serviceuppdragen.
- **Ledningsförstärkningar:** Ett antal förändringar gjordes både i styrelsen och koncernledningen.

Stora teknikområden

EI

Ventilation

Värme & Sanitet

Automation

2017 var ett händelserikt år, då mycket föll på plats. Efter en tid med stora förändringar, som påverkat resultatet negativt, kunde vi mot slutet av året se en vändning i samtliga affärsområden vilket är oerhört glädjande.

Steg för steg

Stark tillväxt och kraftig resultatförbättring

För helåret ökade omsättningen med 15,5 procent till 8 169 MSEK. Tillväxten drevs av förvärv som genomfördes 2016 och 2017, men också av nya uppdrag. Byggkonjunkturen är för närvarande stark i hela Norden, och under 2017 startade många nya byggprojekt. Vid årsskiftet uppgick orderstocken till 6 223 MSEK vilket är rekordstort. Även serviceuppdragen ökade under året, inte minst tack vare ett antal nya nationella serviceavtal.

Det justerade rörelseresultatet ökade med nära 39 procent, vilket innebar att den justerade rörelsemarginalen stärktes från 2,5 till 3 procent. Att stärka resultatet var under 2017 en av våra mest prioriterade uppgifter, och vi lade mycket kraft på att förbättra styrningen och uppföljningen av våra projekt vilket nu ger resultat.

Utmaningar och möjligheter

Installationsbranschen fortsätter att växa och vi är just nu inne i en spännande utvecklingsfas. Fastigheter blir allt mer installationstäta och tekniskt komplexa, och vikten av automatiserade lösningar inom och mellan olika tekniska system ökar.

För multidisciplinära installationsbolag, som Assemblin, innebär detta spännande möjligheter. Vi är en komplett installationspartner med marknadsledande kompetens inom både el, värme och sanitet, ventilation samt automation. Efterfrågan på installatörer med kompetens inom olika tekniska system och förmåga att driva samordnade projekt ökar. Under 2017 startade Assemblin flera multidisciplinära projekt som exempelvis nya Choice Quality Hotel i Malmö, nytt badhus i Västerås och nya köpcentret C4 Shopping i Kristianstad. På en stark marknad finns också utma-

ningar, inte minst att säkerställa att vi har rätt bemanning till våra uppdrag. Konkurrensen om kompetenta medarbetare är stor. Att attrahera, utveckla och behålla engagerade och duktiga medarbetare är därför en affärskritisk fråga, som vi arbetar intensivt med i alla våra affärsområden.

Vi ser också både utmaningar och möjligheter med den nya teknik som idag är både tillgänglig och billig. Att förstå hur vi kan använda ny teknik för att utveckla vårt erbjudande, förbättra våra kundgränssnitt eller effektivisera vår egen verksamhet står högt på agendan. Det finns idag många möjligheter, och utmaningen är att navigera och prioritera rätt.

Ökat fokus på hållbarhet

Under 2017 har vi också tagit ett nytt grepp kring vårt hållbarhetsarbete. Vi har ett långtgående ansvar för vår

» Det finns idag många möjligheter, och utmaningen är att navigera och prioritera rätt.

verksamhet och för de tjänster vi levererar, och hur de påverkar vår omvärld. Många av våra kunder ställer också höga krav på områden som affärsetik, säkerhet inom arbetsmiljö, avfallshantering och produktkontroll. I kölvattnet av "me too"-debatten kom även mångfalds- och jämställdhetsfrågorna mer i fokus.

För att synliggöra det goda arbete som görs i våra affärsområden, samordna gemensamma hållbarhetsinitiativ och sprida goda idéer inrättade vi mot slutet av året ett koncerngemensamt hållbarhetsråd, som är direkt underställt koncernledningen. Vi har också börjat mäta och följa upp icke-finansiella nyckeltal, vilket ger oss en bra utgångspunkt för att kunna utveckla vårt hållbarhetsarbete ytterligare. Den självklara målsättningen är att vår verksamhet ska drivas på ett lönsamt och effektivt sätt med omsorg om människorna och miljön omkring oss.

På rätt väg...

Vi tror starkt på drivkraften och dynamiken som uppstår i en decentraliserad verksamhet. Ansvaret för resultat, personal, försäljning och kundrelationer ligger därför i våra affärsområden med den lokala filialen som utgångspunkt. För att uppnå finansiell och operationell effektivitet har vi dock etablerat ett antal koncerngemensamma samordningsforum. Principen för samordningen är enkel: lika behov – lika lösning.

Vi har nu varit verksamma under det gemensamma varumärket Assemblin i drygt två år, som präglats av stora förändringar. Jag kan nu konstatera att vår organisation och vårt arbetssätt börjar sätta sig. Siffrorna pekar åt rätt håll, och entusiasmen och tilltron är stark i hela koncernen. Mycket jobb återstår innan vi kan säga att vi är nöjda, men vi är definitivt på rätt spår.

Jag vill tacka alla medarbetare, kunder och leverantörer för ett bra år.

Det är med stor tillförsikt vi nu lägger verksamhetsåret 2017 bakom oss. Med vår lokala förankring och kompletta erbjudande är vi definitivt ett steg närmare vår vision – att bli det ledande nordiska installations- och serviceföretaget och våra kunders förstahandsval genom att leverera de mest effektiva lösningarna utformade av branschens bästa medarbetare.

Stockholm i mars 2018

Lennart Petersson
Tf koncernchef, Assemblin

Väl positionerade på en växande framtidsmarknad

Med stark lokal förankring och möjlighet att möta den ökade efterfrågan på samordnade, multidisciplinära installationsprojekt har Assemblin en bra position på en växande marknad.

Marknadsutveckling

Assemblins kärnverksamhet är installation av el, ventilation, värme, sanitet och automation i nya byggprojekt. Installationsprojekten sker oftast i olika typer av fastigheter och industrier, men också i infrastrukturprojekt. Utöver installationsverksamheten levererar Assemblin också service till installationer i befintliga byggnader och anläggningar.

Installationsmarknaden är starkt beroende av utvecklingen på byggmarknaden. Produktionen av bostäder och kommersiella fastigheter följer ofta den allmänna konjunkturen med en viss eftersläpning.

Trots att den svenska bostadsmarknaden mattades av mot slutet av 2017 är den nordiska byggkonjunkturen fortsatt stark. Branschorganisationen Sveriges Byggindustrier räknar med en tillväxt för 2018 på 4 procent för byggbranschen,

och installationsbranschen beräknas växa minst lika mycket. Några av drivkrafterna bakom den starka tillväxten är en ökad installationstäthet i nya projekt, behov av nya bostäder i storstäderna (trots avmattning i Stockholm) samt stora offentliga infrastrukturprojekt i alla nordiska länder.

Marknadsposition och konkurrenser

Installationsmarknaden i Norden är lokal och starkt fragmenterad. Förutom Assemblin finns två andra stora nordiska installationsbolag, och därutöver finns en stor mängd lokala bolag, ofta specialiserade inom ett specifikt teknikområde och inom ett geografiskt område.

Vår målsättning är att vara den största aktören i Sverige och åtminstone den näst största aktören i Norge. I Finland är Assemblins verksamhet ännu inte så stor, och här är ambitionen att vidareut-

veckla verksamheten.

På lokal nivå eftersträvar vi en marknadsledande position på de orter vi bedriver verksamhet. Under 2017 gjordes ett antal förvärv som innebar att vi stärkte vår position i flera kommuner. Assemblin har idag ett 100-tal lokalkontor i Sverige, Norge och Finland, med mycket god marknadsposition på många orter.

Kunder och uppdrag

Kundbasen är diversifierad, och består av ett stort antal små och stora kunder. I många fall är vår uppdragsgivare ett byggbolag, men vi har också många avtal direkt med slutkund. En stor kundgrupp är mindre eller medelstora företag som gör lokala affärer direkt med Assemblin.

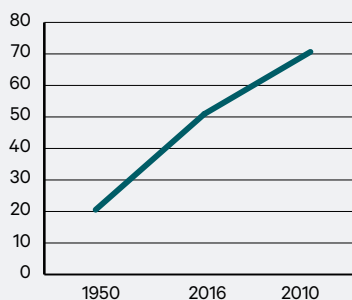
Merparten av våra uppdrag är *entreprenaduppdrag* (inklusive viss tillverkning), där vi skriver avtal som kan löpa på någon månad upp till flera år. En vanlig form är att dessa avtal skrivs som fasta avtal, med möjlighet till prisjusteringar när förutsättningarna i projektet förändras. Vissa uppdrag är partneringentreprenader och genomförs i nära samverkan med flera parter.

Utöver entreprenaduppdragen har Assemblin även löpande *serviceuppdrag*, som ofta löper över flera år. Dessa avtal skrivs ofta som ramavtal där uppdrag avropas och faktureras på löpande räkning, eller som ett drift-/underhållsavtal där Assemblin vanligtvis förskotts-fakturerar överenskomna volymer.

Assemblin har som målsättning att över tid öka andelen serviceuppdrag.

INSTALLATIONSBRANSCHEN - EN FRAMTIDSBRSCH

Installationernas andel av totalkostnaden vid nyproduktion

På 1950-talet stod installationerna för knappt 20 procent av den totala kostnaden vid produktion av större byggnader. Sedan dess har siffran ökat stadigt. Kring 2015 var det inte ovanligt att andelen översteg 50 procent av totalkostnaden, och enligt den svenska branschorganisationen Installatörsföretagen kan andelen idag vara så hög som 70 procent. Utvecklingen innebär att installationsmarknaden växer, och att installationsbolagen spelar en viktigare roll än tidigare.

Ökad efterfrågan på hållbara och multidisciplinära lösningar baserade på ny teknik

Att kombinera lokal närvaro med den stora multidisciplinära koncernens förmåga är rätt i tiden. Installationsbranschen, liksom samhället i allmänhet, utvecklas just nu i snabb takt. Den snabba teknikutvecklingen innebär att fastigheter generellt sett blir mer och mer installationstäta, och vikten av automatiserade lösningar inom och mellan olika tekniska system ökar. Mot denna bakgrund är det allt fler

beställare som uttrycker önskemål om att installationsföretagen ska ta en mer ledande roll i nya projekt. Efterfrågan på kvalificerad ledning och samordning av alla installationer i ett projekt ökar. Här har multidisciplinära bolag, som Assemblin, en stor fördel. För att kunna vara en bra samarbetspartner måste man behärska olika tekniska system och kunna ta ansvar för en mer effektiv och kvalitativ installationsprocess.

Under 2017 vann Assemblin ett stort antal affärer där den multidisciplinära kompetensen var avgörande.

TEKNIKOMRÅDEN

EI

Vårt erbjudande inom el omfattar alla typer av installationer, från svagström till högspänning. Vi genomför även uppdrag inom data och telekom, säkerhet och elverkstad.

Värme & Sanitet

Inom värme och sanitet gör vi komplexa installationer i samband med nybyggnation eller renovering, bland annat fjärrvärme, värmepumpar, industrirör, sprinkler, kyla och energibesparande åtgärder.

Ventilation

Vi har lång erfarenhet av ventilationsprojekt i alla typer av fastigheter. Vi har spetskompetens inom konstruktion och har även en egen verkstad för kanaltillverkning.

Automation

Vi är en systemberoende system- och tjänsteleverantör inom fastighetsautomation och har en gedigen kompetens i automatisering av industriprocesser.

STÖRRE, SAMORDNADE MULTIDISCIPLINÄRA PROJEKT 2017

Projekt	Plats	Assemblins ansvar	Uppdragsgivare
Nytt 15 våningar högt bostadshus	Varvet i Luleå	EI, VS, ventilation, automation	Selbergs Entreprenad
Andra etappen, ny flervetenskaplig forskningsanläggning European Spallation Source (ESS)	Lund	EI, ventilation	Skanska
Ombyggnad av kontorsfastighet	Västerås	Ventilation, värme, kyla, sanitet, el, tele, data, sprinkler, automation	Peab
Nytt hotell Choice Quality Hotel	Malmö	Ventilation, el, automation	NCC
Nytt campus, Mälardalens högskola	Eskilstuna	VS, el, ventilation	Serneke
Ny behandlingsbyggnad vid Karolinska Universitetssjukhuset	Huddinge	VS och ventilation	Skanska
Omvandling av industrifastighet till kontor och verksamhetslokaler	Kvarteret Fabriken i Skellefteå	Ventilation, VS, sprinkler, el, automation	Fastec
Nytt badhus, Lögarängsbadet	Västerås	VS, el.	NCC
Ombyggnad av kontorshus vid ICA:s centrallager	Västerås	VS, ventilation, el, sprinkler	Nordikon
Nytt köpcenter, C4 Shopping	Kristianstad	EI och VS	C4 Shopping
Riksavtal gällande passivhus för LSS-boende	Sverige	VS, ventilation, sprinkler, automation	Emrahus
Nya Sjukhusområdet i Malmö	Malmö	VS, ventilation, el, larm, tele	Skanska

Engagerade medarbetare som gör skillnad

Assemblin är en stor arbetsgivare med nästan 5 700 kompetenta och ansvarstagande medarbetare inom ett stort antal yrkesgrupper.

Branschens bästa medarbetare

Inom Assemblin samlas ett stort antal yrkesgrupper – skickliga konstruktörer, VVS- och ventilationsmontörer, elektriker, ingenjörer, servicetekniker, fibertekniker, projektledare, kalkylatorer, inköpare, administratörer mm. Gemensamt för våra medarbetare är att de har hög kompetens, tar stort ansvar och är engagerade.

Kampen om kompetenta medarbetare

En utmaning för hela bygg- och installationssektorn just nu är bristen på väl utbildad och erfaren arbetskraft. Att framgångsrikt attrahera, rekrytera och utveckla duktiga medarbetare är därför affärskritiskt för Assemblin. Generellt sett innebär vår starka position och intressanta projektportfölj ett stort intresse för bolaget, men i den starka byggkonjunktur som nu råder är konkurrensen om kompetenta medarbetare stor. Assemblin har därför gjort flera satsningar som syftar till att locka rätt kompetens till bolaget. Bland rekryteringsaktiviteter kan nämnas samarbeten med relevanta utbildningar, deltagande på arbetsmarknadsdagar och ett väl utvecklat lärlingssystem.

Assemblin arbetar också aktivt med att behålla kompetenta medarbetare, främst genom att erbjuda intressanta arbetsuppgifter i en utvecklande, stimulerande och god arbetsmiljö. Kompetensutveckling och möjlighet att växa inom bolaget är också viktigt.

Den lokala förankringen är också en viktig faktor för en hög medarbetarnöjdhet och medarbetarlojalitet. I de medarbetarundersökningar som genomförs regelbundet inom stora delar av verksamheten är resultatet generellt sett högt.

HR-arbetet bedrivs främst inom varje affärsområde, men med viss samordning. Viktiga fokusområden i hela koncernen är medarbetarutveckling samt hälsa och säkerhet.

Ett starkt ledarskap är nyckeln till framgång

I Assemblins decentraliserade organisation spelar cheferna stor roll för bolagets utveckling, och chefsutveckling är en prioriterad fråga. På affärsområdesnivå finns strukturerade utvecklingsprogram för högre chefer, som fokuserar på frågor som exempelvis affärsmannaskap, kalkylering, entre-

prenadjuridik, arbetsmiljö och säkerhet samt förändringsledning. För andra nyckelroller, som ledare, projektledare och kritiska specialisttjänster, finns också olika program och utbildningar.

I hela verksamheten finns även en tydlig karriärstrappa, och vid tillsättningar av projektledare, specialister och chefer är andelen internerkryteringar hög.

Gemensamma kärnvärden och en sund företagskultur

Gemensamma kärnvärden utgör grunden för Assemblins kultur och identitet. De beskriver vad som är viktigt för att utveckla vår verksamhet och våra kundrelationer på ett framgångsrikt sätt.

Inom Assemblin finns också gemensamma etiska spelregler. Dessa spelregler finns samlade i en "Uppförandekod", som är en bilaga till anställningsavtalet. Uppförandekoden hanterar frågor som respekt och lika behandling, hälsa och säkerhet, korruption och mutor. Dessa spelregler gäller också för inhyrd personal och leverantörer.

★ Läs mer om vår medarbetarutveckling och uppförandekod i avsnittet *Insatser för medarbetare*.

HR-PROCESSEN PÅ ASSEMBLIN

Attrahera

Rekrytera

Introducera

Leda & utveckla

Avsluta

Assemblins HR-arbete bedrivs på ett strukturerat sätt inom varje affärsområde, men med viss samordning. Den gemensamma målsättningen är att bygga effektiva processer som stöd för de lokala filialerna.

ASSEMBLINS KÄRNVÄRDEN

Våra kärnvärden utgör grunden för vår kultur och identitet, och stödjer vår vision.

- **Affärsmässighet** – tydligt ansvar för ekonomin
- **Enkelhet** – enkelhet och okomplicerat agerande
- **Kompetens** – kunskap, vilja och förmåga
- **Pålitlighet** och gott uppträdande

Detta innebär att vi gör goda affärer med kompetenta medarbetare i en konkurrenskraftig organisation som vi är stolta över och tycker att det är roligt att arbeta i.

Vårt sätt att arbeta

Assemblin bedriver verksamhet i Sverige, Norge och Finland, och har sitt säte i Hägersten utanför Stockholm. Verksamheten är starkt decentraliserad och styrs genom tydlig ansvarsfördelning och strukturerad uppföljning.

Koncernledning och organisation

Assemblins koncernchef har styrelsens mandat att leda det operativa arbetet tillsammans med koncernledningen. Koncernchefen ansvarar också för att säkerställa att styrelsen får den information som krävs för att kunna fatta väl underbyggda beslut.

Under 2017 skedde vissa ledningsförändringar i Assemblin. Koncernledningens sammansättning vid årets slut presenteras i det separata avsnittet *Koncernledning*. Koncernledningen har möten ungefär en gång i månaden enligt en fastställd ordning.

Assemblins verksamhet är uppdelad i fem affärsområden, varav tre i Sverige (el/automation, VS/sprinkler och ventilation), en i Norge och en i Finland. Affärsområdescheferna ansvarar för verksamheten och resultatet inom respektive affärsområde.

Varje affärsområde delas in i ett antal regioner, som i sin tur består av filialer och därefter ibland lokala avdelningar. Målsättningen är att de lokala avdelningarna ska ha en marknadsledande position på de orter där de bedriver större verksamhet.

Ett väl utvecklat IT-stöd

En förutsättning för en effektiv verksamhet och bra leverans är att verksamheten stöds av en stabil och säker IT-plattform samt verksamhetsanpassade system. Assemblin har under de senaste åren moderniserat sin IT-miljö för att stödja den mobila organisationen. På koncernnivå finns en central IT-funktion som i nära samarbete med affärsenheternas IT-funktioner ansvarar för nödvändig samordning samt utveckling och förvaltning av de gemensamma systemen.

Verksamheten i Assemblin är decentraliserad, och ansvaret för resultat, personal, försäljning och kundrelationer ligger på de lokala filialerna. Filialerna stöts av specialistfunktioner som kan finnas på regions- eller affärsområdesnivå, samt i viss utsträckning även på koncernnivå.

Styrning och kontroll

Det viktigaste interna styrinstrumentet är bolagsordningen, styrelsens arbetsordning och styrelsens instruktion för koncernchefen. Andra viktiga styrverktyg är övriga instruktioner, policyer samt ledningssystem och processer som finns upprättade i varje affärsområde. Dessa styrverktyg anger ramarna för verksamheternas arbete. För att säkerställa effektivitet och kvalitet finns flera koncerngemensamma samordningsforum, och för särskilt viktiga frågor finns också koncerngemensamma policyer, som anger minimikrav som all verksamhet måste leva upp till.

Riskhanteringsarbetet sker både på koncernnivå och affärsområdesnivå. För att kontrollera risker i pågående projekt finns en särskild projektstyrningsrutin.

Alla projekt granskas och uppdateras månatligen. Koncernens risker och riskhantering beskrivs närmare i avsnittet *Risker och riskhantering*.

Ytterligare ett viktigt styrverktyg är också bolagets årliga budget och målsättning. Utifrån underlag från affärsområdena utarbetar koncernledningen ett förslag som slutligen fastställs i styrelsen. Helårsprognosen revideras vid tre tillfällen under året. Uppföljning sker löpande inom varje affärsområde, och konsolideras varje månad på koncernnivå.

Assemblin genomför en koncerngemensam internkontroll, som rapporteras till styrelsens revisionskommitté.

Externa revisorer och certifikat

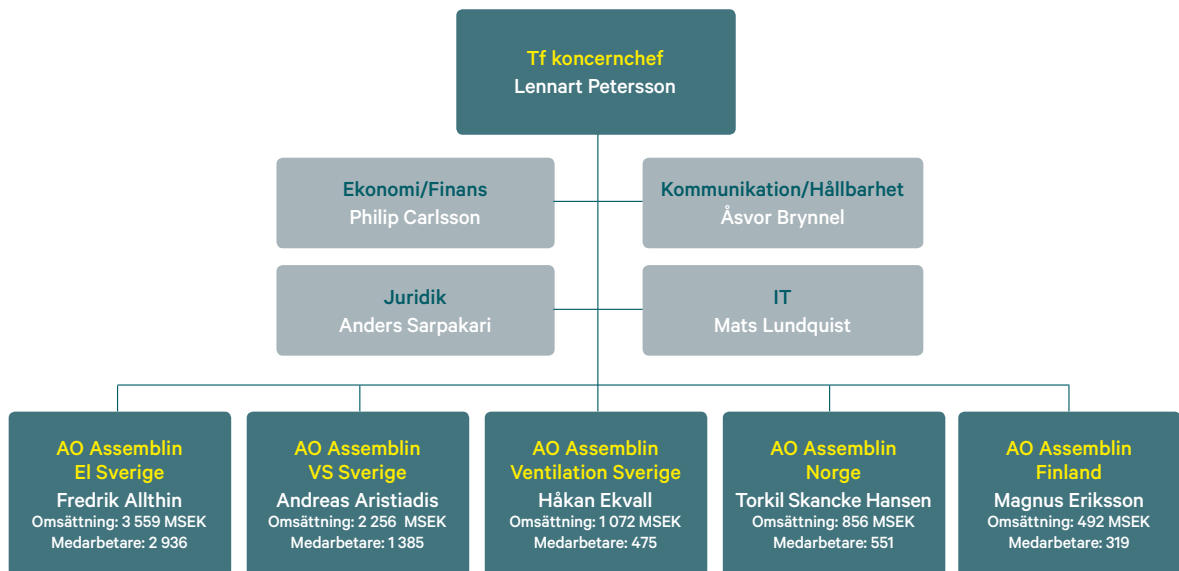
Koncernens räkenskaper revideras externt av KPMG i enlighet med Aktiebolagslagen, International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Revisorns uppdrag innefattar att granska årsbokslut, årsredovisning och koncernredovisning. Revisorerna håller också revisionskommittén uppdaterad om den årliga revisionen och tjänster som har utförts utöver revisionstjänster, samt andra omständigheter som kan ha betydelse för revisorns oberoende.

De delar av verksamheten som har ISO-certifikat, vilket beskrivs i *Hållbarhetsrapporten*, granskas också av externa ISO-revisorer, och resultatet av dessa revisioner förankras i affärsområdenas ledningsgrupper.

VÅR AFFÄRSMODELL

OPERATIV ORGANISATION

Verksamheten i Assemblin är decentraliserad, och ansvaret för resultat, personal, försäljning och kundrelationer ligger på de lokala filialerna.

ÄGARE OCH STYRELSE

Ägare

Sedan 2015 är Assemblins huvudägare investmentbolaget Triton. Tritons fonder investerar i och stödjer en positiv utveckling i medelstora företag i norra Europa, främst industribolag, tjänsteföretag och verksamheter inom konsument- och hälsovårdssektorerna.

Triton grundades 1997, och har som målsättning att utveckla bättre verksamheter på lång sikt. Triton har för närvarande 36 portföljbolag som totalt omsätter cirka 14,2 miljarder euro och har cirka 91 000 anställda. För mer information, se www.triton-partners.com

Styrelsen och styrelsens arbete

Styrelsens sammansättning ändrades under 2017, och utgjordes vid årets slut av sex ordinarie styrelseledamöter som presenteras i avsnittet *Styrelse*.

Styrelsens arbete leds av styrelsens ordförande, och sker enligt en fastställd arbetsordning. Styrelsen har inom sig upprättat en revisionskommitté. Utöver styrelsens ordinarie ledamöter har också Assemblins koncernledning närvarat vid styrelsens möten. Assemblins chefsjurist är styrelsens sekreterare.

Medvetna åtgärder begränsar bolagets risker

Genom ett aktivt riskarbete baserat på kartläggning, analys och kontroll minimeras bolagets risker.

Allmänt om riskarbetet

Målsättningen med allt riskarbete är att säkra en långsiktig resultatutveckling och de värden som finns i bolaget. Koncernens styrelse och ledning har det yttersta ansvaret för Assemblins riskhantering, men i linje med Assemblins decentraliserade organisation finns olika riskhanteringsprocesser inom varje affärsområde. Där ligger också ansvaret för att utföra och följa upp de årliga riskkartläggningarna, som också summeras på koncernnivå.

Huvudsakliga risker

Bolagets huvudsakliga risker kan indelas i fyra kategorier:

- **MARKNADSRISKER**
Dessa risker hanteras främst på affärsområdesnivå men i viss utsträckning även på koncernnivå.
- **VERKSAMHETSRISKER**
Verksamhetsriskerna hanteras av de operativa enheterna i enlighet med riktlinjer som fastställts för varje affärsområde.

• FINANSIELLA RISKER

Koncernens finansfunktion ansvarar för att identifiera och begränsa dessa risker i linje med den av styrelsen fastställda finanspolicyn.

• ÖVRIGA RISKER

Här märks främst legala risker, förtroendeskadliga risker samt IT-relaterade risker, som koncernens specialistfunktioner (juridik, kommunikation, IT) hanterar.

RISK	BESKRIVNING	HANTERING
Marknadsrisker		
Byggkonjunkturen	Bygg- och infrastrukturprojekt påverkar efterfrågan och pris på Assemblins tjänster.	En ökad andel serviceuppdrag motverkar Assemblins beroende av byggkonjunkturen. Assemblin har också en viss flexibilitet tack vare samarbeten med underleverantörer.
Kundrisk (kreditrisk i kundfordringar)	Risk om bolagets resultatutveckling är starkt beroende av en enstaka kund eller bransch.	Assemblins kundportfölj består av ett stort antal små och stora kunder. Alla nya kunder kreditprövas och befintliga kunder kreditövervakas. Läs mer om kreditrisken i <i>not 25</i> .
Verksamhetsrisker		
Arbetsmiljö och säkerhet	Risk att medarbetare kan komma till skada på arbetsplatsen.	Byggarbetsplatser är en arbetsmiljö som ofta kategoriseras som farlig, och Assemblin har därför stort fokus på arbetsmiljöfrågor. Varje affärsområde lägger stor vikt på förebyggande arbete, och arbetar aktivt med systematisk rapportering, övervakning och uppföljning. Läs mer i avsnittet <i>Insatser för medarbetare</i> .

RISK	BESKRIVNING	HANTERING
Verksamhetsrisker		
Kompetensförsörjning	Risk att inte kunna uppfylla åtaganden på grund av kompetensbrist eller personalbrist.	Förmågan att locka och behålla kompetenta medarbetare är affärskritisk, och flera åtgärder för att stärka Assemblin som en attraktiv arbetsgivare genomförs inom varje affärsområde och lokalt. Läs mer i avsnittet <i>Medarbetare</i> .
Kvalitetsbrist	Risk att inte kunna uppfylla åtaganden på grund av bristande kvalitet, vilket kan leda till intäktsbortfall, ökade kostnader och/eller missnöjda kunder.	Kompetenta och erfarna medarbetare med god avtalsförståelse, som arbetar enligt fastlagda rutiner och i nära samarbete med våra kunder säkerställer framdrift enligt de krav och förväntningar som finns.
Miljöpåverkan och miljörisker	Risk för negativ påverkan på miljö till följd av den egna verksamheten.	Assemblin bedriver ingen tillståndspliktig verksamhet enligt miljöbalken. De betydande miljöaspekterna har begränsad miljöpåverkan och utgörs främst av utsläpp från egna fordon och affärsresor, avfallshantering samt egen resursanvändning. På affärsområdesnivå och i varje projekt genomförs olika aktiviteter som minskar vår miljöpåverkan. Genom energieffektiva lösningar minskar också kundernas miljöbelastning. Läs mer i avsnittet <i>Insatser för samhälle & miljö</i> .
Kalkyleringsrisker	Kalkyleringsfel kan leda till upp- eller nedskrivning av projekt.	Assemblin erbjuder kvalificerade kalkyleringsutbildningar och har strukturerade kontrollsystem för anbudshantering och uppföljning. Såväl styrelse som ledning följer regelbundet utvecklingen i alla större projekt.
Finansiella risker		
Ränte- och valutarisk	Risk för att förändringar i räntor och valutakurser påverkar koncernens räkenskaper.	Den finansiella riskhanteringen hanteras centralt och sker enligt Assemblins finanspolicy, som fastställts av styrelsen. Mot bakgrund av att försäljning och utgifter uppstår i lokal valuta är valutariskerna begränsade. Mer om dessa risker finns att läsa i <i>not 25</i> .
Likviditetsrisk	Risk att inte kunna möta omedelbara betalningsförpliktelser.	Likviditetsplaceringen hanteras centralt och enligt en fastställd rutin. Mer om bolagets likviditetsrisk finns att läsa i <i>not 25</i> .
Kreditrisk i finansiell verksamhet	Motpartsrisk som uppkommer vid hantering av finansiella instrument.	Dessa risker hanteras centralt. Mer om bolagets kreditrisk finns att läsa i <i>not 25</i> .
Refinansieringsrisk	Risk att inte kunna förlänga eller ta nya lån till acceptabla villkor.	Upplåningen hanteras centralt, och refinansieringsrisken hanteras bland annat genom lång upplåning. Mer om bolagets finansiella risker finns att läsa i <i>not 25</i> .
Övriga risker		
Legala risker	Risker som omfattar fel- och skadeståndsansvar kopplade till projekt och uppdrag hos kunder.	Assemblin har en generell försäkring som täcker verksamheten. Försäkringen omfattar till exempel skador på våra entreprenader, egendom, avbrott i verksamheten, skador på tredje mans egendom och produktansvar.
Förtroende-skadliga risker	Otillbörlig marknadsföring, dålig informationshantering eller bristfällig krishantering som leder till bristande förtroende för bolaget.	Med hjälp av tydliga informations- och marknadsföringsrutiner, god krisberedskap och en central kommunikationsfunktion begränsas dessa risker.
IT-risker och cyberrisker	Risker för intrång eller oplanerade avbrott i drift av system och IT-infrastruktur som leder till intäktsbortfall eller vållar andra indirekta skador.	Assemblin har generellt en säker teknisk IT-miljö med skydd mot obehörig användning, möjlighet till återskapande av IT-miljö vid en katastrof samt andra säkerhetsmekanismer som antivirus, brandväggar och spamfilter.

Styrelse

Mats Wäppling (Matts Väppling)*

FÖDD: 1956

ROLL: Styrelseordförande sedan 2017

UTBILDNING: Civilingenjör, Kungliga Tekniska högskolan (KTH).

ARBETSLIVSERFARENHET: Från 2007 till 2012 var Mats vd och koncernchef för Sweco. Dessförinnan arbetade han som vice vd för NCC efter många år på Skanska, där han avslutade sin karriär som vice vd.

ANDRA NUVARANDE UPPDRAG: Styrelseordföranden i Vasakronan, Nordic Modular Group, PKM Invest och Campus X. Styrelseledamot i Padox, Vesper och Ramudden.

Carl Johan Falkenberg

FÖDD: 1975

ROLL: Styrelseledamot sedan 2015

UTBILDNING: Företagsekonomi, Stockholms Universitet.

ARBETSLIVSERFARENHET: Idag är Carl Johan Investment Professional på Triton Advisers (Sweden) AB. Tidigare erfarenhet från Credit Suisse samt ABB.

ANDRA NUVARANDE UPPDRAG: Styrelseledamot i Kährs.

Leif Gustafsson

FÖDD: 1967

ROLL: Styrelseledamot sedan 2017

UTBILDNING: Byggnadsingenjör, marknadsekonom IHM.

ARBETSLIVSERFARENHET: CEO på Cramo Group sedan 2016. CEO på Stena Recycling international 2012-2016, vd på Stena Recycling AB 2008-2012. Vd på YIT Sverige 2003-2008. Divisionschef ABB 1999-2003.

ANDRA NUVARANDE UPPDRAG: CEO på Cramo Group. Styrelseledamot på ERA (European Rental Association). Member of Board of Trustees på SNS (Studieförbundet Näringsliv och Samhälle).

Mats Jönsson

FÖDD: 1957

ROLL: Styrelseledamot sedan 2017

UTBILDNING: Civilingenjör, Kungliga Tekniska högskolan (KTH).

ARBETSLIVSERFARENHET: Vd och koncernchef i Coor Service Management. Olika befattningar inom Skanska inklusive vd på Skanska Services.

ANDRA NUVARANDE UPPDRAG: Styrelseordförande i Logent och Lekolar. Styrelseledamot i Coor Service Management och NCC.

Young Kim

FÖDD: 1985

ROLL: Styrelseledamot sedan 2015

UTBILDNING: MSc Teknisk fysik, Kungliga Tekniska högskolan (KTH).

ARBETSLIVSERFARENHET: Idag är Young Kim Investment Professional på Triton. Tidigare erfarenheter från Credit Suisse och Stella Capital Advisors.

ANDRA NUVARANDE UPPDRAG: Styrelseledamot i Mehiläinen.

Anders Thulin

FÖDD: 1963

ROLL: Styrelseledamot sedan 2017

UTBILDNING: Master in Economics and Business Administration på Stockholm School of Economics, inklusive MBA-studier på the Western University, Ivey Business School, Canada.

ARBETSLIVSERFARENHET: Idag är Anders Senior Digital Expert på Triton. Tidigare erfarenheter är bland annat rollen som Senior Vice President och CIO på Ericsson och Senior Director på McKinsey.

ANDRA NUVARANDE UPPDRAG: Styrelseledamot Ramudden AB.

* Mats Wäppling (folkbokförd som Matts Väppling) tillträdde som styrelseordförande 2017-03-03, och efterträdde då Lars-Ove Håkansson.

Ledning

Lennart Petersson*

FÖDD: 1956

ROLL: Tf koncernchef sedan 2017

UTBILDNING: VS-teknik och företagsledning. Ekonomi vid NCC Universitet samt högre utbildningar inom projektledning, ledarskap och entreprenadjuridik.

ARBETSLIVSERFARENHET: Vd i Assemblin VS AB, 2015-2017. Divisionschef, vice vd och vd i Imtech VS-Teknik AB, 2013-2015. Regionchef i NVS Installation AB, 2007-2013.

ANDRA NUVARANDE UPPDRAG: Styrelseledamot i Installatörsföretagen.

Fredrik Allthin

FÖDD: 1970

ROLL: Vd i Assemblin EI sedan 2016

UTBILDNING: Högskoleingenjör och högskoleekonom med omfattande utbildningar inom ledarskap och entreprenadjuridik.

ARBETSLIVSERFARENHET: Regionchef, vice vd och vd i Imtech Elteknik AB, 2013-2015. NEA 1998-2013.

ANDRA NUVARANDE UPPDRAG: Suppleant i Installatörsföretagen.

Andreas Aristadis

FÖDD: 1978

ROLL: Vd i Assemblin VS sedan 2017

UTBILDNING: VVS Ingenjör

ARBETSLIVSERFARENHET: Regionchef, vice vd i Assemblin VS AB 2015-2017. Kalkylator, projektör, projektledare, platschef, filialchef, regionchef i NVS 2001-2013 och i Imtech VS AB 2013-2015.

ANDRA NUVARANDE UPPDRAG: Styrelseledamot i Säker Vatten.

Åsavor Brynnel

FÖDD: 1966

ROLL: Kommunikationschef sedan 2017

UTBILDNING: Civilekonom vid Mitthögskolan

ARBETSLIVSERFARENHET: Kommunikations- och hållbarhetsdirektör på Coor Service Management, 2005-2017. Kommunikationschef på Drott/Fabege, 2001-2005. Kommunikationskonsult på Askus, 1997-2001.

ANDRA NUVARANDE UPPDRAG: –

Philip Carlsson

FÖDD: 1978

ROLL: CFO sedan 2017

UTBILDNING: M. Sc. Business Administration and Economics, Uppsala Universitet. Finance, École de Management de Lyon.

ARBETSLIVSERFARENHET: CFO på Coromatic, Director på EY Transaction Service (Stockholm och London). Revisor på Previsor Revisionsbyrå.

ANDRA NUVARANDE UPPDRAG: –

Håkan Ekvall

FÖDD: 1966

ROLL: Vd i Assemblin Ventilation sedan 2013

UTBILDNING: VVS-ingenjör med utbildningar inom styr- och reglerteknik, brandskydd samt entreprenadjuridik.

ARBETSLIVSERFARENHET: Vd i Imtech Ventilation AB 2013-2015. Medgrundare av Sydtotal AB, 2000, VU-ansvarig, 2011-2013.

ANDRA NUVARANDE UPPDRAG: –

Magnus Eriksson

FÖDD: 1971

ROLL: Tf vd i Assemblin Finland sedan 2017

UTBILDNING: Ekonomie kandidat

ARBETSLIVSERFARENHET: Ekonomichef Consti Talotekniikka Oy 2011-2017. CFO Datacenter Finland Oy 2010-2011. Ekonomi- och administrativ chef ELFA Elektroniikka Oy 2005-2010.

ANDRA NUVARANDE UPPDRAG: Vice ordförande i styrelsen för Svenska Handelshögskolans Studentkärs Understödsförening r.f. Ordförande för RC Fennica Chapter r.f.

Torkil Skancke-Hansen

FÖDD: 1969

ROLL: Vd i Assemblin Norge sedan 2009

UTBILDNING: Ingenjörshögskola, Maskin/VVS. Ekonomisk Högskola, Bachelor. Utbildad rörläggare (Fagbrev).

ARBETSLIVSERFARENHET: Anställd i Assemblin sedan 1996 (tidigare Drammens rør, NVS, Imtech).

ANDRA NUVARANDE UPPDRAG: –

* Lennart Petersson tillträdde som tf koncernchef 2017-10-17. Han efterträdde Petter Håkansson, som var koncernchef 2017-06-01 – 2017-10-17. Dessförinnan fördelades uppdraget som koncernchef mellan styrelseordförande och CFO.

Assemblin El

Den svenska elverksamheten har vuxit kraftigt under 2017, och är idag störst i koncernen med 43 procent av omsättningen.

Verksamhet

Assemblin El erbjuder heltäckande och hållbara lösningar för allt inom el – projektering, installation, service och underhåll. I verksamheten finns även spetskompetens inom fastighets- och industriautomation samt service och underhåll av elektriska motorer, generatorer och transformatorer i egna elektromekaniska verkstäder. Affärsområdets tjänster grupperas som service, elverkstäder, automation, säkerhet/telekom respektive industriprojekt och stoppjobb.

Assemblin El finns på cirka 60 orter i hela Sverige – från Luleå i norr till Malmö i söder. Av de närmare 3 000 medarbetarna är ungefär 2 400 elektriker och 600 tjänstemän.

Verksamheten är certifierad enligt ISO 9001 och 14001.

Projekt och kunder

Assemblin El har en diversifierad kundbas. De största sektorerna är sjukvård, industri, bygg samt energi och infrastruktur. Verksamhetens största kunder är JM, NCC, Peab, Region Östergötland, Skanska samt Veidekke.

Bland de större projekten under 2017 var Nya Karolinska sjukhuset i Solna, K4 Shoppingcenter i Kistianstad, ESS i Lund och SEB i Stockholm. Nya kunder under året var Försvarets Materielverk FMV, Swedavia, Specialfastigheter samt SVT.

Viktiga händelser under 2017

Verksamheten i Assemblin El har vuxit kraftigt, främst drivet av förvärv som genomfördes 2016 och nya förvärv under 2017, och omsättningen ökade med 23 procent till 3 558,8 (2 878,9) MSEK. Förvärven innebar att resultatet belastades med integrationskostnader såväl 2016 som 2017, men mot slutet av verksamhetsåret vände resultatutvecklingen. För helåret blev den justerade rörelsemarginalen 2,9 procent.

Under 2017 gjordes en stor satsning på interna utbildningar. Två nya program lanserades, dels ett nytt ledarskapsprogram och dels Assemblin Acceleration Program, som är ett program för kultur och uppgraderade arbetssätt kopplat till struktur för utveckling av affärsområdet. Under året lanserades även en ny medarbetarportal och förmånsportal.

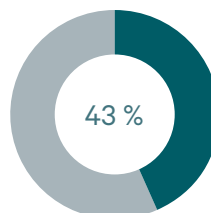

Uppsala Science Parks nya kreativa mötesplats – Hubben – innehåller kontor och avancerade laboratorier. Assemblin har bland annat utfört installationerna gällande belysning, kraft, passage-system, larmsystem och brandlarm.

NYCKELTAL		2017	2016
Nettoomsättning	MSEK	3 558,8	2 878,9
Justerat rörelseresultat* (EBITA)	MSEK	103,3	131,6
Justerad rörelsemarginal* (EBITA)	%	2,9	4,6
Medelantal anställda, FTE	Antal	2 936	2 280

* Justerat för jämförelsestörande kostnader.
För definitioner av nyckeltal, se sidan 4.

ANDEL AV KONCERNENS OMSÄTTNING

Assemblin VS

I den svenska verksamheten Assemblin VS finns specialistkompetens inom värme och sanitet samt kyla och sprinkler. Verksamhetens andel av koncernens omsättning är cirka 28 procent.

Verksamhet

Assemblin VS är ett av Sveriges ledande installations- och serviceföretag inom värme och sanitet. Affärsområdet utformar, installerar och underhåller tekniska system för värme, sanitet, sprinkler, industri, energi och kyla i kontor, arenor, kulturbyggnader, shoppingcenter, bostäder, sjukhus och industrier. På ett 50-tal orter över hela Sverige har Assemblin VS omkring 1 400 medarbetare. Verksamheten är certifierad enligt ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 18001 samt ISO 3834.

Projekt och kunder

Kunderna finns i alla sektorer som privata och kommersiella fastighetsägare, industrier, infrastruktur, myndigheter, arenor, museer, köpcentra, sjukhus, skolor och bostäder. Det betyder att Assemblin VS är verksamma i alla slags miljöer, från kärnkraftverk och biogasanläggningar till sjukhus och bostadsrättsföreningar. Bland stora kunder 2017 kan nämnas Akademiska Hus, NCC, Peab, Serneke Bygg samt Skanska. Affärsområdets installationer

finns i många kända byggnader och anläggningar runtom i landet. Några av de större uppdragen på senare år är Nya Karolinska sjukhuset i Solna, forskningsanläggningen Max IV i Lund, Linnéuniversitetet i Kalmar, Telia Soneras nya huvudkontor i Solna och Högskolan i Eskilstuna.

Viktiga händelser under 2017

Under 2017 växte verksamheten med nästan 11 procent, och omsättningen blev 2 256,2 (2 037,4) MSEK. Lönsamheten pressades av några filialer med svagt resultat. Assemblin VS redovisade en förbättring av justerad rörelsemarginal från 1,2 till 2,8 procent. Under verksamhetsåret förvärvades Ivarssons Rörläggeri AB samt rörelsen i Sevede Rör, och i början av 2018 även rörelsen i Söderby Rör. Assemblin VS har ett väl utvecklat utbildningsprogram, som ytterligare utvecklades under 2017. Affärsområdet genomförde en stor medarbetarundersökning med ett mycket starkt resultat. Andreas Aristiadis tillträdde som ny VD för affärsområdet.

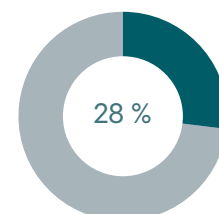

Assemblin bidrog med installationer av värme och sanitet, bland annat frikyla, när nollenergi kvarteret Solallén byggdes. 2017 utsågs Solallén till ett av Sveriges mest hållbara byggnadsprojekt, i en tävling arrangerad av Sweden Green Building Council.

NYCKELTAL		2017	2016
Nettoomsättning	MSEK	2 256,2	2 037,4
Justerat rörelseresultat* (EBITA)	MSEK	64,2	24,4
Justerad rörelsemarginal* (EBITA)	%	2,8	1,2
Medelantal anställda, FTE	Antal	1 385	1 321

* Justerat för jämförelsestörande kostnader. För definitioner av nyckeltal, se sidan 4.

ANDEL AV KONCERNENS OMSÄTTNING

Assemblin Ventilation

Assemblin Ventilation är specialister på ventilation och kyla, och står för 13 procent av koncernens omsättning.

Verksamhet

Assemblin Ventilation har lång erfarenhet av konstruktion, installation, service och underhåll av energismarta ventilationsanläggningar. Genom ett nära samarbete mellan konstruktörer, projektledare och montörer kan affärsområdet erbjuda kundpassade, flexibla och kvalificerade lösningar.

Verksamheten bedrivs på 18 orter i Sverige från Malmö i söder till Luleå i norr. I Malmö och Linköping finns Total-plåts produktionsenheter för tillverkning av rektangulära kanalsystem.

De största yrkesgrupperna bland de 475 medarbetarna är ventilationsmontörer, servicetekniker, projektledare och konstruktörer.

Projekt och kunder

Assemblin Ventilation arbetar främst med kommersiella lokaler samt sjukhus och universitet. Affärsområdets största kunder är byggbolag och offentliga verksamheter som exempelvis NCC, Peab, Skanska samt Region Östergötland.

Viktiga händelser under 2017

Assemblin Ventilation växte kraftigt under 2017, både organiskt och genom förvärv, och omsättningen ökade med drygt 20 procent till 1 072 (889,1) MSEK. Resultatet utvecklades positivt, och den justerade rörelsemarginalen stärktes från 4,1 till 4,7 procent.

Under året har Assemblin Ventilation framgångsrikt fokuserat på att integrera nya verksamheter som förvärvades både 2016 och 2017, främst Skanska Installation och Delt. Medarbetarnöjdheten inom affärsområdet är god.

Assemblin Ventilations position på marknaden har stärkts genom väl genomförda projekt. Detta i kombination med omsättningsökningen resulterade i en fördubbling av orderstocken under 2017.

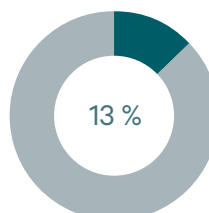

Assemblin har fått i uppdrag att installera ventilation samt värme och sanitet i den nya behandlingsbyggnaden vid Karolinska Universitetssjukhuset Huddinge. Det handlar om en mycket installations-tät och känslig miljö med högt ställda krav.

NYCKELTAL		2017	2016
Nettoomsättning	MSEK	1 072	889,1
Justerat rörelseresultat* (EBITA)	MSEK	50,5	36,7
Justerad rörelsemarginal* (EBITA)	%	4,7	4,1
Medelantal anställda, FTE	Antal	475	347

* Justerat för jämförelsestörande kostnader.
För definitioner av nyckeltal, se sidan 4.

ANDEL AV KONCERNENS OMSÄTTNING

Assemblin Norge

Assemblin Norge har hög kompetens främst inom el, värme och sanitet, och står för 10 procent av koncernens omsättning.

Verksamhet

I den norska verksamheten finns kompetens främst inom el, värme och sanitet samt automation. Den norska verksamheten bedrivs främst i Drammen, Oslo samt Sarpsborg/Østfoldområdet. En avdelning finns också på Spetsbergen/Svalbard.

Verksamheten är uppdelad i en projektverksamhet och en serviceverksamhet. Av de cirka 550 medarbetarna är de flesta VS-montörer.

Verksamheten är certifierad enligt ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 18001 samt ISO 3834.

Projekt och kunder

Assemblin Norge vänder sig främst mot företagskunder. Stora kundgrupper är byggtreprenörer och fastighetsförvaltare. Verksamhetens största kunder är AF Gruppen Norge AS, Bermingrud Entreprenör AS, Peab AS, Skanska Norge AS och Ström Gundersen AS. I den norska verksamheten finns många mindre och medelstora uppdrag. Bland nya större installationsuppdrag som vunnits 2017 kan nämnas sjukhuset i Vestfold och ett nytt huvudkontor till Jotun.

Viktiga händelser under 2017

För Assemblin Norge blev 2017 ett starkt år. Omsättningen ökade organiskt med nästan 16 procent och uppgick till 856,4 (738,7) MSEK, samtidigt som justerad rörelsemarginal stärktes från 5,9 till 6,4 procent. I slutet av året var orderstocken rekordstor.

Under 2017 lades stor kraft på att utveckla verksamhetens serviceverksamhet. Andra interna utvecklingsarbeten var ett förbättrat driftsystem samt process för projektgenomförande. Under året genomfördes även en kvalitativ kundundersökning med fokus på miljö och hållbarhet, som resulterade i ett beslut om att utveckla ett nytt kundrapporteringsverktyg på projektnivå.

Rekryteringsbehovet i Norge är stort, och flera insatser vidtogs för att attrahera nya medarbetare. Medarbetarnöjdheten i verksamheten är god.

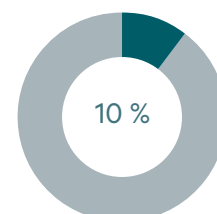

Assemblin fick i uppdrag att installera värme och sanitet i det nya sjukhuset i Vestfold: Tønsberg-projektet. Kontraktet har ett värde på cirka 150 miljoner norska kronor och är Assemblins största norska kontrakt någonsin.

NYCKELTAL		2017	2016
Nettoomsättning	MSEK	856,4	738,7
Justerat rörelseresultat* (EBITA)	MSEK	55,2	43,6
Justerad rörelsemarginal* (EBITA)	%	6,4	5,9
Medelantal anställda, FTE	Antal	551	506

* Justerat för jämförelsestörande kostnader.
För definitioner av nyckeltal, se sidan 4.

ANDEL AV KONCERNENS OMSÄTTNING

Assemblin Finland

Assemblins finska verksamhet utgör 6 procent av koncernens omsättning. I verksamheten finns kompetens inom alla större teknikområden.

Verksamhet

Assemblin i Finland bedriver verksamhet på sex orter - Helsingfors, Hyvinge, Åbo, Uleåborg, Rovaniemi och Torneå. Det finska huvudkontoret ligger i Helsingfors.

Den finska verksamheten har ett komplett erbjudande med stark kompetens inom de stora teknikområdena el, ventilation, värme och sanitet, men också inom automation och energieffektivitet. Inom verksamheten finns dessutom spetskompetens vad gäller renovering av och service till skyddsrum.

Verksamheten har cirka 320 medarbetare. De största yrkesgrupperna är ventilations- och VS-montörer samt elektriker.

Projekt och kunder

Assemblin i Finland arbetar främst som underentreprenör åt större byggbolag, men har också en stor andel uppdrag direkt med fastighetsägare, främst pensionsbolag och internationella koncerner. Verksamhetens största kunder är Ilmarinen, Lemminkäinen Talo Oy, Länsimetro Oy, NCC och TeliaSonera Finland Oy.

Ett av de större uppdragen under året var ett eluppdrag i Helsingfors Olympiastadion, som byggdes 1952 och som nu totalrenoveras. Mot slutet av året tecknades ett nytt större energieffektiveringsprojekt.

Viktiga händelser under 2017

Den finska verksamheten har under en tid haft lönsamhetsproblem. För att vända resultatet genomfördes under 2017 en stor omorganisation och omstrukturering av verksamheten. Några enheter med svag lönsamhet avvecklades, vilket innebar att omsättningen jämfört med föregående år minskade.

De resultatförbättrande åtgärderna gav resultat mot slutet av året, då lönsamheten vände uppåt. För helåret blev den justerade rörelsemarginalen -4,2 procent, vilket är en förbättring jämfört med föregående år.

I juli flyttade också huvudkontoret till nya lokaler, vilket fick positiva effekter i form av förbättrat internt samarbete och ökad trivsel.

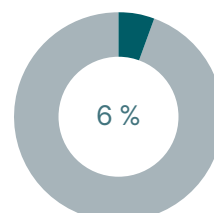

Assemblin Finland har valts som entreprenör för elinstallationerna i samband med ombyggnationen och moderniseringen av Olympiastadion, ett av Helsingfors främsta landmärken.

NYCKELTAL		2017	2016
Nettoomsättning	MSEK	492,1	574,0
Justerat rörelseresultat* (EBITA)	MSEK	-20,6	-32,7
Justerad rörelsemarginal* (EBITA)	%	-4,2	-5,7
Medelantal anställda, FTE	Antal	319	335

* Justerat för jämförelsestörande kostnader.
För definitioner av nyckeltal, se sidan 4.

ANDEL AV KONCERNENS OMSÄTTNING

Hållbarhets- rapport

Introduktion.....	24
Hållbarhetsstyrning	25
Intressentdialog	26
Vägval och prioriteringar	27
Insatser för medarbetare.....	28
Insatser för kunder	30
Insatser för ägare	32
Hållbarhetsnyckeltal.....	33
Insatser för samhälle och miljö	34
Hållbarhetsredovisning och noter	34
Revisorns yttrande kring hållbarhetsrapport	36

Hållbarhetsrapporten är en del av Assemblins Årsredovisning 2017 som i sin helhet finns tillgänglig på bolagets hemsida. Detta förklarar varför pagineringen börjar på sidan 24. Rapporten kan läsas separat, men innehåller ibland hänvisningar till andra delar av Årsredovisningen 2017.

Om Assemblins hållbarhetsrapport

Styrelsen för Assemblin Holding AB, organisationsnummer 559025-2952, avger härmed hållbarhetsredovisning för Assemblinkoncernen för perioden 1 januari till 31 december 2017.

Från och med verksamhetsåret 2017 publicerar Assemblin årligen en hållbarhetsrapport, som beskriver verksamheten ur ett hållbarhetsperspektiv. Hållbarhetsrapporten speglar de frågor som bedöms som mest väsentliga för bolaget och dess intressenter. Rapporten är inspirerad av den internationella hållbarhetsstandard GRI (Global Reporting Initiative) G4, som också ligger till grund för definitioner och beräkningar av den hållbarhetsdata som presenteras. Rapporten följer i övrigt relevanta rapporterings- och konsolideringsprinciper enligt principerna i den finansiella redovisningen.

Ett hållbart värdeskapande

KOMMENTAR FRÅN KONCERNCHEFEN

Nyckeln till långsiktig framgång

Hållbarhet är ett brett och långsiktigt perspektiv på den verksamhet vi bedriver. Det handlar om att lyfta blicken, och förstå de fulla konsekvenserna av de beslut vi fattar, både på kort och lång sikt. Utmaningen är att driva en lönsam och sund verksamhet idag utan att kompromissa med möjligheterna att göra det i framtiden.

Vår målsättning är att genom engagerade, kompetenta medarbetare skapa lösningar som ger nöjda kunder, vilket är basen för en stabil utveckling och, i förlängningen, nöjda ägare. För att utvecklas positivt och säkerställa långsiktig tillväxt måste vi därför fokusera på såväl medarbetare som kunder. Men det räcker inte. Vi måste också säkra att vi även i framtiden har tillgång till den kompetens och de råvaror vi behöver. Det innebär att vi också måste ta hänsyn till miljön och samhället i stort.

För oss är det därför självklart att vår affärsverksamhet ska bygga på ett öppet förhållningssätt, en långsiktigt hållbar affärsmodell och ett ansvarsfullt agerande. Vi är övertygade om att det är nyckeln till fortsatta framgångar.

Stockholm i mars 2018

Lennart Petersson
Tillförordnad koncernchef

ASSEMBLINS VERKSAMHET bygger på en hållbar affärsmodell där värdeskapande för människor och miljö är en förutsättning för tillväxt och lönsamhet.

Som företag är vi en integrerad del av de samhällen vi verkar i, och har ett ansvar för hur vår verksamhet påverkar människor och miljön omkring oss – idag och imorgon.

En hållbar och värdeskapande affärsmodell

Assemblins självklara utgångspunkt är att ett långsiktigt och ansvarsfullt förhållningssätt är en förutsättning för en stabil och lönsam utveckling över tid. Hållbarhetsdimensionen i vår affärsmodell, som beskrivs i avsnittet *Organisation och styrning*, innebär att vi ska vara varsamma om de resurser vi använder i vår verksamhet, och att vi tar hänsyn till den påverkan som våra service- och installationstjänster ger upphov till. På så sätt kan vi generera mest möjliga värde – till alla våra viktiga intressenter. Vi ska bedriva en lönsam och sund verksamhet med respekt för

vår omvärld, och hushålla med egna och andras resurser.

Risker ur ett hållbarhetsperspektiv

Ur ett hållbarhetsperspektiv är installationsbranschen i Norden en bransch med låg till medelhög riskprofil. Många av våra arbeten utförs på byggarbetsplatser som är farliga arbetsmiljöer, och bristfälligt utförda tekniska installationer kan påverka både människor och miljö negativt. Lagstiftningen och regelverket i de nordiska länderna är dock omfattande och långtgående vilket innebär att ett aktivt arbete för att begränsa dessa risker inte kan åsidosättas.

Assemblin bedriver ingen tillståndspliktig verksamhet, och i den lilla tillverkningsverksamhet som finns är miljöeffekterna begränsade. I avsnittet *Risker och riskhantering* finns mer information om våra allmänna risker och hur vi jobbar med dem.

Flerdimensionellt värdeskapande

Styrning och uppföljning

På Assemblin är hållbarhetsarbetet integrerat i den löpande verksamheten och utförs lokalt, men för att säkerställa helhetsperspektiv och samordning finns en central hållbarhetskommitté.

Yttre och inre regelverk

Utgångspunkten för allt vårt arbete är gällande lagar och regler som gäller i de länder vi verkar. I Norden finns ett väl utvecklat regelverk kring frågor som arbetsmiljö, miljö, konkurrens, beskattning etc. Allmänna, mänskliga fri- och rättigheter är väl tillgodosedda ur flera aspekter.

På Assemblin finns också ett internt regelverk och styrverktyg som går längre än lagstiftningen i viktiga frågor, till exempel när det gäller etik, mutor och korruption samt jämställdhet. Mer om Assemblins bolagsstyrning finns att läsa i årsredovisningens avsnitt *Organisation och styrning*.

Internationella principer och överenskommelser

Assemblin stödjer till fullo de tio princi-

perna i FNs "Global Compact", även om ingen formell anslutning har skett. Andra viktiga internationella överenskommelser som påverkar Assemblin är Parisavtalet, som är en internationell klimatöverenskommelse i syfte att begränsa den globala uppvärmningen, samt FNs globala hållbarhetsmål för 2030 (Agenda 2030), som adresserar samtidigt största utmaningar ur ett globalt perspektiv.

Organisation och ansvar

I Assemblins decentraliserade organisation drivs hållbarhetsarbetet inom varje affärsområde. För nödvändig samordning och uppföljning har en central Hållbarhetskommitté etablerats. Hållbarhetskommittén består av koncernens kommunikationschef (sammankallande), chefsjurist, verksamhetsut-

vecklingsansvarig samt representanter från varje affärsområde. Kommitténs uppgift är att bevaka lagstiftningen, följa upp olika hållbarhetsinitiativ, kanalisera och sprida goda idéer samt bereda underlag för gemensamma frågor för beslut i koncernledningen.

Uppföljning

För att förenkla och förbättra möjligheterna att göra en kvalificerad uppföljning av bolagets samlade ansträngningar investerade Assemblin under 2017 i ett nytt rapporteringsverktyg, till vilket relevanta data laddas upp, för att presenteras som nyckeltal på koncernnivå, affärsenhetsnivå, regionnivå och filialnivå. Det innebär att analysarbetet underlättas, och att det blir enkelt att jämföra olika organisatoriska enheter och vidta åtgärder där så krävs.

Öppenhet och samverkan ger ökad insikt

Branschorganisationer

För att kunna påverka prioriterade frågor och bidra till ett mer hållbart samhälle och en sundare bransch är Assemblin aktiv medlem i flera branschorganisationer och andra intresseorganisationer och specialistnätverk. Bland de största kan nämnas:

SVERIGE

- Installatörsföretagen
- Branschinitiativet "Håll Nollan"
- Branschinitiativet "Jämnt på jobbet", som initieras av Svensk Byggtjänst
- Byggbranschens etiska råd

NORGE

- Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO)
- Rørentreprenørene Norge
- Nelfo

FINLAND

- Teknologiateollisuus
- LVI-TU
- STTA

En aktiv omvärldsbevakning och strukturerad intressentdialog hjälper oss att fånga upp nya trender och förstå nya behov. Det ger värdefulla insikter i arbetet med att utveckla vår verksamhet och att göra rätt prioriteringar.

För att kunna fortsätta utvecklas framgångsrikt måste vi ha ett öppet förhållningssätt och kontinuerligt utveckla vår verksamhet och erbjudande så att det förblir relevant i dagens samhälle. För att förstå omvärldens behov strävar vi efter en nära samverkan och dialog med bolagets viktigaste intressenter. Dialogen sker främst genom personliga möten som kompletteras med andra mer mekaniska kommunikationskanaler och undersökningar. Bland de viktigaste undersökningarna kan nämnas medarbetarundersökningar, marknadsundersökningar och kundundersökningar.

Aktuella frågeställningar

Genom dialogen får vi värdefull information om vad vi gör bra och vad vi behöver förbättra. Vi fångar också upp vilka frågeställningar som våra intressenter uppfattar som viktigast just nu. I tabellen intill presenterar vi översiktligt våra huvudintressenter, huvudsakliga dialogvägar samt vilka frågeställningar som varit i fokus under verksamhetsåret.

ASSEMBLINS VIKTIGASTE INTRESSETER OCH AKTUELLA FRÅGESTÄLLNINGAR 2017

Intressent	Frågeställningar i fokus 2017	Huvudsaklig dialogform
Prioriterade intressenter		
Kunder	<ul style="list-style-type: none"> • Specifika kundkrav • Samverkan/partnering • Multidisciplinära projekt • Säkra och effektiva metoder • Energi och miljö • Säkerhet och arbetsmiljö • Lokalt samhällsengagemang 	<ul style="list-style-type: none"> • Löpande kunddialog i varje uppdrag • Leveransuppföljning • Kund- och marknadsundersökningar (lokalt) • Andra relationsfrämjande kundaktiviteter
Medarbetare	<ul style="list-style-type: none"> • Ersättningar och löneförhöjningar • Säkerhet och arbetsmiljö • Utvecklingsmöjligheter • Spännande projekt 	<ul style="list-style-type: none"> • Löpande medarbetardialog • Interna kanaler (intranät, nyhetsbrev, sms, mejl mm) • Lokala medarbetarundersökningar
Ägare	<ul style="list-style-type: none"> • Marknadsutveckling • Resultatutveckling • Bolagsstyrning • Hållbarhet • Cyberrisker • Hantering av personuppgifter 	<ul style="list-style-type: none"> • Löpande dialog med ägarrepresentanter
Samhälle	<ul style="list-style-type: none"> • Risk för negativ påverkan på miljön • Klimatfrågan • Jämställdhet (#metoo) • Lokalt samhällsengagemang 	<ul style="list-style-type: none"> • Hållbarhetsredovisning • Information och kontaktvägar på hemsida och i sociala medier
Övriga intressenter		
Leverantörer	<ul style="list-style-type: none"> • Priser och villkor • Säkerhet och arbetsmiljö • Etik och värderingar • Säkra och effektiva metoder 	<ul style="list-style-type: none"> • Löpande leverantörsdialog • Lokala leverantörmöten • Leveransuppföljning
Fackföreningar	<ul style="list-style-type: none"> • Arbetsrättsliga frågor • Ersättningar • Arbetsmiljö, hälsa och säkerhet 	<ul style="list-style-type: none"> • Protokollförda möten • Skriftlig korrespondens
Myndigheter	<ul style="list-style-type: none"> • Personuppgifter (nya GDPR) • Hållbarhet (rapporteringkrav) • Allmän efterlevnad av lagar, förordningar och regler 	<ul style="list-style-type: none"> • Strukturerad bevakning • Specialistnätverk
Branschorganisationer, intresseorganisationer och specialistnätverk	<ul style="list-style-type: none"> • Energilösningar • Digitalisering • Säkerhet i arbetsmiljö • Andra relevanta specialfrågor 	<ul style="list-style-type: none"> • Aktivt medlemskap/styrelsemedverkan • Deltagande på konferenser, kurser mm • Nätverksträffar

Prioriterade frågeställningar

Utifrån den verksamhet vi bedriver finns vissa hållbarhetsfrågor som är mer relevanta för oss att arbeta med än andra. Det är våra väsentliga hållbarhetsaspekter, som årligen analyseras och prioriteras.

Väsentliga hållbarhetsaspekter ur ett intressentperspektiv

Hållbarhetsområdet är brett, och hållbarhetsfrågorna många. Med utgångspunkt i vår affärsmodell och strategi å ena sidan och resultaten av vår omvärldsbevakning och signaler från intressentdialogen å andra sidan, har vi definierat de hållbarhetsaspekter som bedöms som mest väsentliga för Assemblin.

I vår redovisning har vi valt att strukturera dessa aspekter ur ett intressentperspektiv. Det innebär att våra stora intressentgrupper – medarbetare, kunder, ägare och samhälle – är vår primärsegmentering för redovisning av vårt håll-

barhetsarbete. I tabellen nedan mappar vi också våra väsentliga hållbarhetsaspekter utifrån det internationella ramverket triple bottom line (3BL), GRI samt FNs hållbarhetsmål (SDG). På följande sidor beskrivs Assemblins arbete och resultat inom varje segment, och i avsnittet *Hållbarhetsnyckeltal* presenteras utvalda nyckeltal inom hållbarhetsområdet.

Prioriterade frågor 2017

För att styra resurserna dit de gör bäst nytta krävs prioriteringar. Assemblins koncernledning fastställer årligen vilka frågor som är mest väsentliga för bolaget att fokusera på inför det kommande

året. Även vid den årliga prioriteringen väger insikter från Assemblins intressentdialog tungt.

Verksamhetsåret 2016 präglades av stora förändringar, vilket påverkade resultatet negativt. Att vända resultatet var därför den enskilt viktigaste frågan för Assemblin under 2017. Därutöver fokuserades mycket på arbetsmiljö och säkerhet, utveckling av bolagets leverans av samordnade, multidisciplinära projekt samt utveckling av bolagets hållbarhetsarbete och hållbarhetsstyrning.

VÄSENTLIGA HÅLLBARHETSASPEKTER SORTERADE PÅ PRIORITERADE INTRESSENTER

Väsentlig hållbarhetsaspekt	Mappning mot målgrupp	Mappning mot 3BL	Mappning mot GRI-aspekt	Mappning mot SDG
Utveckling och utbildning	Medarbetare	Socialt	Utbildning, GRI 404	4. God utbildning för alla
Hälsa och säkerhet (arbetsmiljö)	Medarbetare, (kund)	Socialt	Arbetshälsa och säkerhet, GRI 403	3. Hälsa och välbefinnande
Mänskliga rättigheter, mångfald och jämställdhet	Medarbetare	Socialt	Mångfald och jämställdhet, GRI 405 + Icke-diskriminering, GRI 406	5. Jämställdhet 10. Minskad ojämlikhet
Effektiva och säkra metoder (arbetsätt)	Kund	Ekonomi	Management approach, GRI 103	12. Hållbar konsumtion och produktion
Innovativa, engerieffektiva lösningar	Kund	Ekonomi, miljö	Koldioxid + Energianvändning scope 3 användning av såld produkt, GRI 305-3	11. Hållbara städer och samhällen
Inköp och leverantörsstyrning	Kund	Ekonomi, social, miljö	Supplier environmental assessment, 308 + Supplier social assessment, GRI 414	12. Hållbar konsumtion och produktion
Tillväxt och lönsamhet	Ägare	Ekonomi	Ekonomiska resultat, GRI 201	8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt
Bolagsstyrning och riskhantering	Ägare	Ekonomi	Management approach, GRI 103	12. Hållbar konsumtion och produktion
Affärsetik	Ägare, (kund)	Ekonomi, socialt	Management approach, GRI 103 + Anti-korruption, GRI 205	8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt
Produktkontroll & kemikalier	Samhälle & miljö	Miljö	Material, GRI 301, GRI 306	12. Hållbar konsumtion och produktio
Koldioxidutsläpp (klimat och energi)	Samhälle & miljö	Miljö	Utsläpp, GRI 305	12. Hållbar konsumtion och produktion + 13. Bekämpa klimatförändringen
Resursanvändning och avfallshantering	Samhälle & miljö	Miljö	Avfallshantering, GRI 306	12. Hållbar konsumtion och produktion
Samhällsnytta och samhällsutveckling	Samhälle & miljö	Socialt	-	11. Hållbara städer och samhällen

Vi har i första hand valt att redovisa hållbarhetsarbetet ur ett intressentperspektiv, där varje hållbarhetsaspekt sorteras in under den intressentgrupp som bedöms påverkas mest av den aktuella frågan. I tabellen har vi även mappat de väsentliga hållbarhetsaspekterna mot 3BL, GRI samt FNs hållbarhetsmål.

Assemblin som ansvarsfull arbetsgivare

» Under 2017 gjordes flera satsningar inom hållbarhetsfrågor som särskilt relaterar till våra medarbetare.

Medarbetarundersökningar visar vägen

Genom mer omfattande medarbetarundersökningar och kortare pulsmätningar kan vi mäta medarbetarnas engagemang och nöjdhet, vilket ger oss underlag till vårt fortsatta utvecklingsarbete. Generellt sett är medarbetarnöjdheten relativt hög. Exempel på faktorer som medarbetarna uppskattar är den decentraliserade organisationen, de närmaste kollegorna, närheten till cheferna, utbildningsmöjligheterna och utbildningarna samt det stora fokuset på säkerhetsfrågor. Ett förbättringsområde som ofta lyfts fram är internkommunikation, vilket vi kommer att arbeta med under året som kommer.

Att attrahera, utveckla och behålla kompetenta och engagerade medarbetare är en viktig fråga för Assemblin.

En del av vår vision är att bli medarbetarnas förstahandsval, vilket vi vill åstadkomma genom att vara en utvecklande och ansvarstagande arbetsgivare som erbjuder spännande arbetsuppgifter.

Vi arbetar också aktivt för att skapa en säker och god arbetsmiljö samt ett öppet och inkluderande arbetsklimat. Målsättningen är att öka medarbetarnas trivsel och engagemang, vilket i sin tur skapar stolthet och ökar lojaliteten.

UTVECKLING OCH UTBILDNING

För att säkra kompetens satsar Assemblin på utbildning och utvecklingsmöjligheter för alla anställda. Utvecklingssamtal genomförs också med en stor del av personalen, med målsättningen att alla ska erbjudas utvecklingssamtal.

Utbildning för alla anställda

I syfte att attrahera och behålla kompetens inom bolaget arbetar Assemblin aktivt med att utveckla och motivera all personal. Arbetet bedrivs inom varje affärsområde, som erbjuder introduktions- och utbildningsprogram för sina medarbetare. Utbildningsformaten skiljer sig åt, men de vanligaste utbildningarna är breda utbildningsprogram riktade till specifika yrkesgrupper, projektledarprogram och mer kvalificerade ledarskapsprogram. Utbildningarna köps in som färdiga paket eller utvecklas i egen regi.

Mot slutet av året togs beslut om ett helt nytt, koncerngemensamt utbildningsprogram, Assemblin Academy. Den första modulen är ett kvalificerat

ledarskapsprogram för utvalda chefer och specialister som bedöms ha stor potential. Detta program utvecklas i samarbete med Stockholms Handelshögskola, och en första utbildning kommer att starta 2018.

Goda karriärmöjligheter

En annan viktig motivations- och utvecklingsaktivitet är den karriärstrappa som finns inom Assemblin. Att stärka, lyfta och beförtra kompetenta medarbetare är en uttalad ambition, och andelen internrekryteringar är hög.

Assemblin utvecklar också gärna unga personer med rätt förutsättningar. Via vårt lärlingssystem slussar vi varje år in flera hundra nya medarbetare, som ofta kommer till oss direkt från yrkeshögskolor. Inom Assemblin VS finns en uttalad målsättning om att bolaget ska ha 10 procent lärlingar i verksamheten. Vissa affärsområden tar också systematiskt emot praktikanter och sommarvikarier.

HÄLSA OCH SÄKERHET

Säkerhet i arbetsmiljö

På Assemblin har arbete med säkerhet hög prioritet. Koncernen en tydlig nollvision – ingen medarbetare ska komma till skada under arbetstid. Många av Assemblins arbeten utförs på byggarbetsplatser, vilka räknas som farliga arbetsmiljöer. Att våra medarbetare har rätt kompetens och rätt utrustning för att kunna utföra sina arbetsuppgifter är en förutsättning i alla uppdrag, liksom att chefer med delegerat arbetsmiljöansvar har rätt utbildning.

Arbetsmiljöarbetet bedrivs aktivt och strukturerat i alla affärsområden. Förebyggande arbete, som utbildningar och riskinventeringar, och en sund kultur är viktiga hörnstenar i Assemblins säkerhetsarbete. Rapportering och uppföljning av incidenter, olyckor och skador är också viktigt och sker enligt fastlagda rutiner.

Bland exempel på aktiviteter som genomfördes 2017 kan nämnas särskilda temadagar eller temaveckor och interna kampanjer. Under året var Assemblin också en av elva initiativtagare till det svenska branschinitiativet "Håll Nollan".

Under året rapporterades 140 riskobservationer och tillbud och 76 personskador. De vanligaste olyckorna är skär- och halkolyckor. I december inträffade en färdolycka på hemväg från arbetet med dödlig utgång.

Verksamheterna inom affärsområdena Assemblin Norge och Assemblin VS är certifierade enligt den internationella arbetsmiljöstandarden OHSAS 18001. I båda dessa affärsenheter förbereds en övergång till ISO 45001 under 2018.

Friskvårdsarbete

God hälsa är positivt både för arbetstagen och arbetsgivaren. Friskvårdsarbetet bedrivs i respektive affärsområde, som i någon form erbjuder regelbundna hälsoundersökningar. Alla affärsområden erbjuder också förmånliga sjuk- och olycksfallsförsäkringar som ibland även kan omfatta andra familjemedlemmar. Andra exempel på friskvårdsaktiviteter är sponsrad träning på fritiden, stegtävlingar och kampanjer.

Sjukfrånvaron mäts systematiskt i varje affärsområde. För 2017 låg sjukfrånvaron på 5,1 procent, vilket är i linje med jämförbara bolag. Resultatet följs upp och analyseras lokalt, och särskilda insatser vidtas där så krävs.

MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER, MÅNGFALD OCH JÄMSTÄLLDHET

Assemblin ställer sig till fullo bakom principerna om mänskliga rättigheter i FNs "Global Compact". I Norden är många av dessa rättigheter reglerade enligt lag. Assemblin har också en uppförandekod, som bland annat behandlar frågor som respekt för den enskilda människans frihet och värdighet. Kränkande särbehandling får inte förekomma – oavsett ålder, kön, kulturell eller social bakgrund eller religiös åskådning.

En fråga som är av särskild vikt inom installations- och byggbranschen är jämställdhet mellan kön, eftersom andelen män är mycket hög. Det är därför viktigt att särskild hänsyn tas till den kvinnliga minoriteten. Att underlätta för kvinnor har varit en stor fråga i hela byggbranschen under ett antal år, och åtgärder som separata omlädningsrum och arbetskläder samt skyddsutrustning i mindre storlekar är idag en självklarhet.

I de anonyma medarbetarundersökningar som genomförs efterfrågas

särskilt om medarbetarna upplever diskriminering eller kränkande särbehandling av något skäl. Resultatet följs noga upp och misstänkta missförhållanden utreds.

Under 2017 uppgick den totala andelen kvinnor till 5,9 procent vilket var i nivå med föregående år. Andelen kvinnliga chefer är högre, och bland de högsta cheferna ökade andelen från 11 till 15 procent jämfört med föregående år.

Mångfalds- och inkluderingsaspekterna är frågeställningar som kräver ett kontinuerligt arbete. Under 2017 gjordes en stor satsning inom Assemblin EI, som lanserade ett särskilt program (Assemblin Acceleration Program) i syfte att öka delaktighet, inkludering och engagemang. I samband med det kvinnliga "me too"-uppropet under hösten 2017 gjordes också särskilda undersökningar i delar av verksamheten, och som första installationsbolag valde Assemblin att gå med i branschinitiativet "Jämmt på jobbet".

I MAJ 2017 LANSERADES "HÅLL NOLLAN", som är ett initiativ där byggherrar och företrädare för hela byggbranschen samverkar kring säkerhetsfrågan. Den gemensamma visionen med Håll Nollan är att ingen ska skada sig på byggarbetsplatser. För att uppnå vår vision har medlemmarna förbundit sig att arbeta med fyra huvudsakliga områden:

- Ledarskap och kultur
- Kunskap och kompetens
- Gemensamma arbetssätt och standarder
- Kravställning och uppföljning

– Att jobba säkert är självklart för oss. Men vi får aldrig nöja oss när det handlar om att skapa en säker arbetsmiljö. Därför engagerar vi oss i Håll Nollan, säger Håkan Ekvall, affärsområdeschef för Assemblin Ventilation i Sverige och Assemblins representant i "Håll Nollan".

Assemblin som ansvarsfull leverantör

Assemblin ska vara en ansvarstagande och värdeadderande samarbetspartner med marknadsledande kompetens, inte minst inom energi- och miljöfrågor.

» Under 2017 gjordes flera satsningar inom hållbarhetsfrågor som särskilt kommer våra kunder tillgodo.

Hållbarhetsaspekter som är särskilt relevanta ur ett kundperspektiv är vår förmåga att utveckla innovativa, energieffektiva lösningar, att vi har säkra och effektiva arbetsmetoder och att vi tar ansvar även för våra leverantörer och underleverantörer. Andra viktiga aspekter för våra kunder är hälsa och säkerhet (som behandlas i avsnittet *Insatser för medarbetare*) samt affärsetik (som beskrivs i avsnittet *Insatser för ägare*).

EFFEKTIVA OCH SÄKRA METODER

Assemblins leveranser ska utföras på ett effektivt och säkert sätt och vara av god kvalitet. Som stöd i allt arbete finns verktyg, instruktioner, mallar och riktlinjer samlade i affärsområdenas ledningssystem. Assemblin bevakar löpande utvecklingen på marknaden liksom de krav som lagar, olika branschstandards och certifikat ställer. Allt arbete inom Assemblin drivs i linje med kraven i den internationella kvalitetsstandarden ISO 9001, och 81 procent av verksamheten (Assemblin El, Assemblin VS och Assemblin Norge) har valt att formellt ansluta sig till denna certifiering.

INNOVATIVA, ENERGIEFFEKTIVA OCH KUNDANPASSADE LÖSNINGAR

En förutsättning för en stabil och lönsam utveckling över tid är att Assemblin har ett konkurrenskraftigt och attraktivt erbjudande. Vår målsättning är att skapa värde åt våra kunder genom att kombinera moderna men beprövade och effektiva metoder samt att i alla uppdrag hitta den optimala lösningen.

Alla våra uppdrag utförs i nära samverkan med våra uppdragsgivare. Genom dialog med våra kunder fångar vi upp förväntningar och synpunkter.

Marknadsledande kompetens inom energi och miljö

Assemblin kan bidra till att optimera kundernas anläggningar och fastigheter ur ett miljö- och energiperspektiv genom att aktivt föreslå miljösmarta installations- och servicelösningar. I Assemblin finns ett stort antal energispecialister, som bidrar till att utforma optimala installationslösningar ur ett långsiktigt drift- och underhållsperspektiv.

I Assemblin finns också stor erfarenhet av vad som krävs av ett installationsbolag för att möta kraven i olika certifieringssystem för byggnader som

till exempel Breeam, Leed, Svanen, Miljöbyggnad och EU Green Building.

Även i våra serviceuppdrag kan vi arbeta med energioptimering, till exempel genom energikartläggning, energieffektiva pumpar och ventilation samt moderna belysningslösningar.

Våra kunder kan också tillgodoräkna sig vårt systematiska interna miljöarbete, vilket bland annat resulterar i god produktkontroll. Läs mer om det i avsnittet *Insatser för samhälle och miljö*.

GOD LEVERANTÖRSSTYRNING

Inköpsfrågor och leverantörstyrning är viktiga frågor för Assemblin. Den största delen av Assemblins inköp är direktmaterial som köps från utvalda ramavtalsleverantörer. I varje affärsområde finns centrala inköpsavdelningar som ansvarar för dessa ramavtal, ofta utifrån olika produktkategorier. För att tillvarata synergier och stordriftsfördelar samarbetar inköpsavdelningarna via ett nordiskt inköpsforum.

De största indirekta inköpen är fordon och drivmedel, arbetskläder samt produktionsmaterial. Utöver material köper Assemblin också in vissa tjänster, till exempel isoleringsarbeten och konsulter.

Dessa uppdrag handlas ofta upp lokalt. Under året omförhandlades ett stort antal inköpsavtal, till exempel avtalet för arbetskläder.

En viktig princip för inköpsarbetet i alla affärsområden är att styra mot ett utvalt sortiment och utvalda leverantörer. Ofta tecknas avtal med grossister som ansvarar för samordning, lagerhållning och logistik. Tre av Assemblins affärsområden (Norge, EI och VS) tillhandahåller utvalda produkter via inköpssystem, där alla avrop ska göras. Inköp via de digitala portalerna (EDI) följs noga upp. Varje affärsområde arbetar aktivt med att öka avtalslojaliteten, öka EDI och minska andelen hämtorder. Innan avtal tecknas med större leverantörer görs en leverantörsbedömning. Viktiga kriterier som utvärderas är allmän leveransförmåga, tillgänglighet, garantier, ekonomi, produktansvar, arbetsmiljöarbete, miljöarbete med mera. Leverantören måste också verifiera att deras inköp och verksamhet motsvarar kraven i Assemblins etiska riktlinjer för leverantörer.

Förbättrad miljörapportering i Norge

I Norge ligger Assemblin i framkant när det gäller redovisning av miljö- och klimatpåverkan i enskilda projekt. Under 2017 träffade Assemblin i Norge alla stora uppdragsgivare för att bättre förstå deras krav och önskemål. Detta resulterade i ett beslut om att utveckla en digital portal som presenterar relevanta miljönyckeltal per projekt. Portalen håller för närvarande på att testas, och kommer att erbjudas intresserade kunder under 2018.

– Vi upplever ett ökat intresse för miljörapportering, vilket ställer större krav på precision och detaljnivå. Många av våra kunder har själva ett stort miljöfokus och de vill kunna följa upp all klimatpåverkan ett byggprojekt ger upphov till. För att vara en bra samarbetspartner måste vi gå längre än lagstiftningen kräver. Vår förhoppning är att den nya rapporteringslösningen kommer att motsvara våra uppdragsgivares önskemål och befästa vår position som ”bäst på det vi gör”, säger Bengt Johnsen, HMS-chef i Assemblin Norge.

Assemblin som ansvarsfullt investeringsobjekt

Assemblin ska vara ett ansvarstagande och värdeadderande investeringsobjekt. Hållbarhetsaspekter som är särskilt relevanta för våra ägare är att vi har en stabil ekonomisk utveckling, men också att vi har ett sunt etiskt förhållningssätt, god bolagsstyrning och aktiv riskhantering.

STABIL TILLVÄXT OCH GOD LÖNSAMHET

Efter en period av stora förändringar blev 2017 ett relativt lugnt år då all kraft kunde läggas på att utveckla verksamheten och vända resultatet. För helåret ökade omsättningen med 15,5 procent till 8 169,3 (7 075,6) MSEK, och justerat rörelseresultat ökade totalt sett med hela 38,8 procent till 244,8 (176,3) MSEK för helåret. Den justerade rörelsemarginalen steg från 2,5 till 3 procent. Mer om bolagets finansiella utveckling finns att läsa i avsnittet *Förvaltningsberättelse*.

Assemblins räkenskaper har upprättats enligt svenska redovisningsprinciper, och koncernredovisningen sker enligt den internationella standarden IFRS. Räkenskaperna revideras av externa revisorer.

Skattemässiga frågor hanteras enligt gällande skatterätt och rådande praxis i de länder Assemblin bedriver verksamhet.

BOLAGSSTYRNING OCH AKTIV RISKHANTERING

Assemblins ägare bidrar till bolagets

utveckling genom en aktiv ägarstyrning och ställer minimikrav på koncernens bolagsstyrning. Utöver den löpande rapporteringen till styrelsen måste Assemblin årligen rapportera status och framdrift i ett antal hållbarhetsfrågor, till exempel etik, anti-korruption, riskhantering, krishantering, miljöarbete och medarbetarutveckling. Ibland tillkommer särskilda fokusområden, och under 2017 fokuserade ägarna särskilt på Assemblins hantering av cyberrisker, personuppgifter och hållbarhetsrapportering.

Mer information om Assemblins riskarbete och bolagsstyrning finns i avsnittet *Risker och riskhantering* respektive *Organisation och styrning*.

SUND AFFÄRSETIK

I koncernen finns en gemensam uppförandekod, Code of Conduct, som anger de affäretiska principerna som gäller för alla medarbetare. Frågor som hanteras där är exempelvis konkurrensfrågor, intressekonflikter, konfidentiell information samt gåvor och förmåner till kunder och leverantörer.

Uppförandekoden finns tillgänglig på

» Under 2017 gjordes flera satsningar inom hållbarhetsfrågor som särskilt kommer våra ägare tillgodo.

bolagets intranät, och anger miniminivåer för hela koncernen. I vissa affärsenheter finns lokala uppförandekoder som utgår från koncernens, men som har anpassats till den aktuella verksamheten. På koncernens intranät finns möjlighet att anmäla misstanke mot brott av Code of Conduct (en visselblåsartjänst). Alla anmälningar hanteras anonymt och följs upp. Vid konstaterade brott mot Code of Conduct vidtas alltid åtgärder utifrån de omständigheter som råder. Under 2017 anmäldes ett ärende via visselblåsartjänsten.

Som tillägg till uppförandekoden finns en särskild policy mot korruption och mutor. För leverantörer finns en särskild Code of Conduct.

Assemblin som ansvarfull samhällsaktör

Assemblin ska vara en god samhällsaktör, som tar ansvar för den miljöpåverkan som verksamheten ger upphov till och bidrar till samhällsutvecklingen. Det innebär att Assemblin aktivt arbetar med de miljöaspekter som är betydande i den egna verksamheten, men också med att utveckla våra närområden.

EFFEKTIV RESURSHANTERING OCH AVFALLSHANTERING

I en cirkulär ekonomi är det viktigt att planera arbetet nog så att avfall minimeras och återvinns i så hög utsträckning som möjligt. Merparten av det avfall som Assemblin genererar kommer från installationsuppdrag i byggtreprenader.

Resurs- och avtalshantering är en fråga som generellt sett blir allt viktigare, och på de flesta byggarbetsplatser finns idag fraktioner för sortering. På de flesta filialer har Assemblin också egna fraktioner för avfallshandling. Avfallshandling i serviceuppdrag hanteras lokalt och ofta i samarbete med externa miljövårdsföretag.

I delar av verksamheten hanterar Assemblin en viss del farligt avfall, som hanteras enligt gällande föreskrifter.

PRODUKTKONTROLL OCH KEMIKALIEHANTERING

I våra leveranser installeras ventilationsutrustning, värme- och vattenledningar, elkablar och annan utrustning. Dessa installationer byggs ofta in i väggar, tak och golv, och fel produkter eller slarvigt arbete kan få fatala följder. Att använda kontrollerade/bedömda material är viktigt för en hög miljöprestanda. Genom god produktkännedom och styrning av inköpen via ett kontrollerat produktsortiment minimeras dessa risker. Inom Assemblin finns lång erfarenhet och god kunskap om de produktkrav som ställs i system som exempelvis BASTA, Sunda Hus och Byggvarubedömningar.

I verksamheten används också riskbedömda kemikalier. Enligt den europeiska kemikalielagstiftningen REACH klassificeras Assemblin som nedströmsbrukare, och all kemikaliehantering sker enligt riktlinjerna i REACH.

KOLDIXIDUTSLÄPP FRÅN DEN EGNA VERKSAMHETEN (KLIMAT & ENERGI)

De koldioxidutsläpp som Assemblin genererar är främst utsläpp från transporter, affärsresor och uppvärmning av egna kontor. Assemblin genomför energikartläggningar där så krävs.

Koldioxidutsläpp från transporter

I koncernen finns totalt över 5 800 fordon. Det totala koldioxidutsläppet från interna transporter i koncernen var 18 589 ton och genomsnittligt utsläpp per fordon 181 gram CO₂/km. Beräkningsmodell för koldioxidutsläppet presenteras i avsnittet *Hållbarhetsnyckeltal*. Under 2017 köptes ett antal elbilar in i Assemblin Norge och Assemblin El. Den norska verksamheten har som målsättning att öka andelen elbilar till 10 procent under 2018.

Koldioxidutsläpp från affärsresor

Under 2017 uppgick det totala koldioxidutsläppet från affärsresor till 9 604 ton ur ett livscykelanalysperspektiv (baserat på uppgifter i vår reseportal). Med hjälp av användning av modern teknik kan flera affärsresor ersättas av distansmöten. I Assemblins största kontor finns videokonferensutrustning som används flitigt, och för mindre möten används också Skype for business.

Uppvärmning av egna lokaler

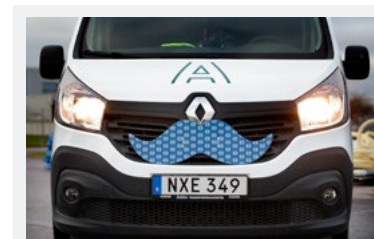
I viss utsträckning ger också Assemblins verksamhet upphov till koldioxidutsläpp från uppvärmning av egna lokaler. Under några år har Assemblins verksamhet vuxit kraftigt genom sammanslagningar och bolagsförvärv. Eftersom lokaler kan ha längre kontrakt är lokalnyttjandet i dagsläget inte optimalt, men Assemblin arbetar aktivt för att successivt sam-

lokalisera näraliggande verksamheter. I många kontor används förnyelsebar el för uppvärmning.

SAMHÄLLSNYTTA OCH SAMHÄLLSUTVECKLING

Ett av de största bidragen till samhället är det väl utvecklade lärlingssystem som finns i hela koncernen. Detta är ett sätt att hjälpa unga att ta sig in på arbetsmarknaden och att utvecklas. Mer om det finns att läsa i avsnittet *Insatser för medarbetare*.

Slutligen bidrar Assemblin även till samhället genom lokala sponsringsaktiviteter och samhällsengagemang på de orter och i de länder vi har verksamhet. Ett av de största initiativen 2017 var en satsning på kampen mot prostatacancer i Sverige genom ett engagemang i "Mustaschkampen".

Mustaschkampen

I november deltog den svenska verksamheten aktivt i "Mustaschkampen" till förmån för forskning kring prostatacancer. Under kampanjmånaden körde 500 Assemblinbilar i Sverige omkring med en blå mustasch på grillen, vilket blev en snackis. Assemblin organiserade även en frivillig insamling, som resulterade i att lokala filialer tillsammans med medarbetare och kunder skänkte 71 000 kronor till forskning kring prostatacancer.

ALLMÄNT OM ASSEMBLINS MILJÖPÅVERKAN

Generellt sett är Assemblins miljöpåverkan begränsad, och vår verksamhet omfattas inte av anmälningsplikt eller tillståndskrav för miljöfarlig verksamhet. Assemblins mest betydande interna miljöaspekter är resursanvändning/avfallshandling, produktkontroll/kemikaliehantering och utsläpp av koldioxid, som uppstår från transporter, affärsresor och uppvärmning av egna lokaler. I den svenska verksamheten finns fyra mindre produktionsanläggningar med begränsad miljöpåverkan: två elverkstäder i Gävle och Örebro samt två verkstäder för kanaltillverkning i Malmö och Linköping.

Utöver det interna miljöarbetet kan Assemblin också minska miljöbelastningen genom att aktivt föreslå energibesparande lösningar för bolagets kunder. Detta arbete beskrivs närmare i avsnittet *Insatser för kunder*.

Assemblin bedriver ett kvalitativt och systematiskt miljöarbete i enlighet med kraven i den internationella miljöstandarden ISO 14001, och affärsområdena Assemblin El, Assemblin VS samt Assemblin Norge, som tillsammans motsvarar 81 procent av koncernens omsättning, har också valt att ansluta sig genom en formell certifiering.

» Under 2017 gjordes flera sociala och miljömässiga satsningar, som kommer hela samhället tillgodo.

Redovisning av nyckeltal

Den energidata som presenteras har definierats och beräknats enligt principerna i de internationella hållbarhetsstandarderna GRI samt Greenhouse Gas Protocol. Rapporten följer i övrigt relevanta rapporterings- och konsolideringsprinciper enligt principerna i den finansiella redovisningen.

NYCKELTAL	Not	Koncern ¹	EI	VS	Ventilation	Norge	Finland
MEDARBETARRELATERADE NYCKELTAL							
Medelantal medarbetare, FTE	2	5 693	2 936	1 385	475	551	319
– varav andel kvinnor, %		5,9	6,3	6,9	5,9	5,6	10,7
Antal ledande befattningshavare, FTE	3	51	14	9	5	8	7
– varav andel kvinnor, %		15	7	22	40	12	0
Medelålder, totalt		40,2	40	41	43	37	40
Sjukfrånvaro, %	4	5,1	5,0	5,1	4,9	5,5	4,8
– varav långtidsjukskrivna		2,6	2,4	3,1	3,0	3,1	1,4
Skadefrekvens (IF)	5	76	34	15	7	20	n.d.
Observationer (near misses)	6	140	19	40	59	22	n.d.
Antal dödsfall	7	1	1	0	0	0	0
EKONOMISKA NYCKELTAL							
Omsättning, MSEK		8 169	3 559	2 256	1 072	856	492
Justerat rörelseresultat (EBITA), MSEK		245	103	64	50	55	-21
Justerad rörelsemarginal (EBITA), %		3	2,9	2,8	4,7	6,4	-4,2
MILJÖMÄSSIGA NYCKELTAL							
Bränsleanvändning fordon i verksamheten, KwH	8	36 482 054,20	12 662 212,10	13 020 754,80	4 204 195,40	5 592 883	978 822,50
Koldioxidpåverkan från fordon, kg/anställd	9	1797,5	1 248	2 407,90	2 920	2 532,50	818,6
Koldioxidpåverkan från verksamhetsel, kg/anställd	10	14,5	5,9	22,5	0,5	51,8	52,4
Koldioxidpåverkan från affärsresor, kg/anställd	11	780,5	12,6	2 076,60	178,7	1 416,20	466
ÖVRIGA NYCKELTAL							
Andel miljöcertifierad verksamhet enligt ISO 14001, %	12	81	100	100	0	100	0
Andel kvalitetscertifierad verksamhet enligt ISO 9001, %	12	81	100	100	0	100	0
Andel arbetsmiljöcertifierad verksamhet enligt OHSAS 18001, %	12	38	0	100	0	100	0
Antal lärlingar		347	97	137	10	81	22

Notförklaringar

- 1) I koncernen ingår även koncernstabbar, som dock inte särredovisas.
- 2) Med FTE avses antal medarbetare omräknat till heltidstjänster.
- 3) Medlemmar i koncernens och affärsområdenas ledningsgrupper vid årsskiftet.
- 4) Sjukfrånvaron kommenteras i avsnittet *Insatser för medarbetare*.
- 5) En allvarlig och plötslig händelse som orsakat personskada med mer än en dags sjukskrivning / med arbetade timmar (schablon) x 1 000 000. Händelsen kan uppstå under arbetstid eller till/från arbetet.
- 6) Summan av riskobservationer och tillbud.
- 7) Händelsen kan uppstå under arbetstid eller till/från arbetet. Se kommentar i avsnittet *Insatser för medarbetare*.
- 8) Nyckeltalet motsvarar GRI 302-1A. Som underlag för beräkningen har använts uppgifter om inköp av bränsle från Assemblins leasingbolag.
- 9) Uppgiften motsvarar motsvarar GRI 305-4. Som underlag för beräkningen har använts inköpt bränsle enligt not 9) samt koldioxidberäkningar baserade på biltyp.
- 10) Nyckeltalet motsvarar GRI 301-1C. Som underlag för beräkningen har använts faktureringsuppgifter om inköpt el samt koldioxidberäkningar baserade på energibolagens redovisade försäljningsmix.
- 11) Nyckeltalet motsvarar GRI 305-4. Som underlag för beräkningen har använts uppgifter registrerade i vår reseportal.
- 12) Andel av total omsättning.

Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten

Till bolagsstämman i Assemblin Holding AB, org. nr 559025-2952

Uppdrag och ansvarsfördelning

Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten för år 2017 på sidorna 23-35 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Granskningens inriktning och omfattning

Vår granskning har skett enligt FAR:s rekommendation RevR 12 Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten. Detta innebär att vår granskning av hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för vårt uttalande.

Uttalande

En hållbarhetsrapport har upprättats.

Stockholm den 29 mars 2018

KPMG AB

Helena Arvidsson Älgne
Auktoriserad revisor

Ekonomisk redovisning

Förvaltningsberättelse	38
Rapport över resultat och övrigt totalresultat för koncernen	40
Rapport över finansiell ställning för koncernen	41
Rapport över förändringar i eget kapital för koncernen	42
Kassaflödesanalys för koncernen	43
Resultaträkning för moderbolaget	44
Balansräkning för moderbolaget	45
Rapport över förändringar i eget kapital för moderbolaget	46
Kassaflödesanalys för moderbolaget	46
Noter	47
Styrelsens underskrift	73
Revisionsberättelse	74

Ekonomisk redovisning är en del av Assemblins Årsredovisning 2017 som i sin helhet finns tillgänglig på bolagets hemsida. Detta förklarar varför pagineringen börjar på sidan 37. Redovisningen kan läsas separat, men innehåller ibland hänvisningar till andra delar av verksamhetsberättelsen.

Styrelsen för Assemblin Holding AB, organisationsnummer 559025-2952, avger härmed årsredovisning för perioden 1 januari till 31 december 2017 och avger koncernredovisning för perioden 1 januari till 31 december 2017. Samtliga belopp är i MSEK om inte annat anges. Till följd av avrundningar kan differenser i summeringar förekomma.

Förvaltningsberättelse

Allmänt om verksamheten

Assemblin är en komplett installations- och servicepartner med verksamhet i Sverige, Norge och Finland. Vi utformar, installerar och underhåller tekniska system för el, värme, sanitet och ventilation i kontor, arenor, shoppingcenter, bostäder och industrier. Vi har en stark lokal förankring på cirka 100 orter i hela Norden med huvudkontoret placerat i Hägersten Stockholm. Koncernen bildades i november 2015. Koncernens verksamhet är uppdelad på fem affärsområden som också utgör koncernens primära segment: Assemblin EI (Sverige), Assemblin VS (Sverige), Assemblin Ventilation (Sverige), Assemblin Norge och Assemblin Finland.

Större händelser under verksamhetsåret

Marknaden var fortsatt stark i hela Norden, och efterfrågan på samordnade installationsuppdrag ökade. Under 2017 startade Assemblin flera multidisciplinära projekt som exempelvis nya Choice Quality Hotel i Malmö, nytt badhus i Västerås samt nya köpcentret C4 Shopping i Kristianstad.

Även serviceuppdragen ökade under året, inte minst tack vare ett antal nationella serviceavtal. Ordergången under 2017 var god och i slutet av året var orderboken rekordstor, med uppdrag som sträcker sig ända in i 2019/2020.

Under året slutfördes integrationerna av Skanska Installation och Delt, som förvärvades 2016. Bland nya bolag som förvärvades under 2017 kan nämnas de svenska bolagen Ivarssons Rörläggeri (grundat i Askim 1923) och Kylkompanjon (grundat i Söderköping 2012).

Under verksamhetsåret gick Assemblin som enda installationsbolag med i det svenska branschinitiativet "Jämnt på jobbet", som startades i kölvattnet av "me too"-upproppet.

Flera förbättringar av bolagets IT-plattformar gjordes 2017. Exempelvis genomfördes ett större generationslyft av Assemblins affärssystem och ett koncerngemensamt datalager för rapportering och affärsanalys etablera-

des. Parallellt har arbetsplatsplattformen upgraderats och står inför utrollning till Assemblins medarbetare under H1 2018.

Under verksamhetsåret gjordes ett antal förändringar både i styrelsen och koncernledningen. Vid årets slut bestod styrelsen av sex ledamöter: Carl Johan Falkenberg, Leif Gustafsson, Mats Jönsson, Young Kim, Anders Thulin och Mats Wäppling (ordförande). Petter Håkanson tillträdde som vd och koncernchef den 1 juni och avgick den 17 oktober 2017. Som ny tillförordnad koncernchef utsågs Lennart Petersson. Mot slutet av året förstärktes koncernledningen med en ny CFO, Philip Carlsson, och ny kommunikationschef, Åsvor Brynnel.

Omsättning

Under helåret ökade Assemblins omsättning med 15,5 procent från 7 075,6 till 8 169,3 MSEK. Tillväxten drevs av både av förvärv och en stark marknad. Omsättningen ökade i alla affärsområdena förutom i Assemblin Finland, där en verksamhetsöversyn genomfördes. Tillväxten blev särskilt stor i de svenska affärsområdena Assemblin EI och Ventilation.

Även omsättningen från servicetjänster ökade under 2017, inte minst drivet av ett antal nationella serviceavtal med svenska fastighetsbolag.

Resultat och marginal

Efter en turbulent tid med stora förändringar och lägre lönsamhet vände utvecklingen mot slutet av 2017. Det justerade rörelseresultatet (justerat EBITA) för helåret 2017 ökade med 38,9

procent, vilket innebar att den justerade rörelsemarginalen förbättrades till från 2,5 till 3 procent.

Jämförelsestörande poster minskade kraftigt och uppgick till 42,1 (158,0). Förändringen förklaras främst av att kostnaderna för integrationer och de initiala omställningskostnaderna i samband med koncernens bildande (t ex varumärkesbyte) minskade. Den enskilt största justeringen för jämförelsestörande poster 2017 avsåg en nedskrivning av mjukvarutillgångar om 19 MSEK i tillägg till kostnaderna för integration av förvärv och avgångsvederlag till ledande befattningshavare.

För helåret var lönsamheten starkast i den norska verksamheten, som redovisade en justerad rörelsemarginal på 6,4 procent.

I den svenska verksamheten var rörelsemarginalen högst i affärsområde Assemblin Ventilation, som redovisade 4,4 procent, medan de båda affärsområdena Assemblin EI och Assemblin VS levererade cirka 3 procent vardera. Lönsamheten i Assemblin EI och VS pressades av några enstaka filialer med svagt resultat samt integrationskostnader i samband med de stora förvärv som genomfördes 2016. Dessa negativa effekter avtog dock, och under årets sista månader vände resultatutvecklingen.

I den finska verksamheten blev resultatet negativt, men efter ett kraftfullt besparingsprogram vände utvecklingen även här.

EBIT för helåret uppgick till 115 MSEK (-48,2).

NYCKELTAL		2017	2016
Nettoomsättning	MSEK	8 169,3	7 075,6
Justerat rörelseresultat* (EBITA)	MSEK	244,8	176,3
Justerad rörelsemarginal* (EBITA)	%	3,0	2,5
Rörelseresultat (EBITA)	MSEK	202,7	18,3
Rörelsemarginal (EBITA)	%	2,5	0,3
Medelantal anställda, FTE	Antal	5 693	4 806

* Justerat för jämförelsestörande kostnader. För definitioner av nyckeltal, se sidan 4.

	Nettoomsättning, MSEK		Justerat EBITA, MSEK		Justerad EBITA-marginal, %		Medelantal anställda	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Assemblin EI	3 559	2 879	103	132	2,9	4,6	2 936	2 280
Assemblin VS	2 256	2 037	64	24	2,8	1,2	1 385	1 321
Assemblin Ventilation	1 072	889	50	37	4,7	4,1	475	347
Assemblin Norge	856	739	55	44	6,4	5,9	551	506
Assemblin Finland	492	574	-21	-33	-4,2	-5,7	319	335
Övrigt inkl. moderbolag	-66	-42	-8	-28	-	-	27	17
Summa	8 169	7 076	244	176	3,0	2,5	5 693	4 806

Kassaflöde och finansiell ställning

Koncernen lämnar 2017 med en kassa på 420 MSEK vilket är i nivå med årets början (424 MSEK). Trots ett positivt rörelseresultat har årets kassaflöde har tyngts av det omfattande integrations- och omstrukturingsarbete som karaktäriserat 2017 som resulterat ett kassaflöde på minus 1,5 MSEK. Soliditeten förbättrades och det egna kapitalet har ökat från 93 MSEK till 106 MSEK.

Medarbetare

Medelantalet medarbetare 2017 uppgick till 5 693 (4 806). Ökningen förklaras främst av de förvärv som genomförts 2016 och 2017.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer i koncernen

I Assemblins verksamhet finns en rad risker, som huvudsakligen kan indelas i fyra kategorier:

1. Marknads- och affärsrisker, däribland: *byggkonjunkturen* (bygg- och infrastrukturprojekt påverkar efterfrågan och pris på Assemblins tjänster); *kalkyleringsrisker* (kalkyleringsfel kan leda till upp eller nedskrivning av projekt); *kundrisk* (kreditrisk i kundfordringar enligt beskrivning i not 25).

2. Verksamhetsrisker, däribland: *arbetsmiljö och säkerhet* (risk att medarbetare skadas på arbetsplatsen); *kompetensförsörjning* (risk att inte kunna uppfylla åtaganden på grund av kompetensbrist eller personalbrist); *kvalitetsbrist* (risk att inte kunna uppfylla åtaganden på grund av bristande kvalitet, vilket kan leda till intäktsbortfall, ökade kostnader och/ eller missnöjda kunder).

3. Finansiella risker, enligt beskrivning i not 25.

4. Övriga risker, däribland: *legala risker* (risker som omfattar fel- och skadeståndsansvar kopplade till projekt och uppdrag hos kunder); *förtroendeskadliga risker* (otillbörlig marknadsföring, dålig informationshantering eller bristfällig krishantering som leder till bristande förtroende för bolaget); *IT-risker och cyberrisker* (risker för intrång eller oplanerade avbrott i drift

av system och IT-infrastruktur som leder till intäktsbortfall eller vållar andra indirekta skador).

Ingen av bolagets risker har ökat under året. Byggkonjunkturen är fortsatt god. Kompetensförsörjning är alltjämnt ett problem under de närmaste 12 månaderna, men eftersom personalomsättningen minskat är situationen något bättre.

Assemblin bedriver ingen tillståndspflichtig verksamhet enligt miljöbalken.

Hållbarhetsrapportering

För verksamhetsåret 2017 har Assemblin upprättat en hållbarhetsrapport, där områden som miljö, sociala förhållanden, personal, respekt för mänskliga rättigheter och motverkande av korruption ingår. Där beskrivs bland annat koncernens väsentliga hållbarhetsaspekter och risker, hur bolaget arbetar med dessa aspekter och hur hållbarhetsarbetet styrs. I rapporten presenteras också centrala resultatindikatorer som är relevanta för verksamheten. Rapporten presenteras som ett separat avsnitt i *Assemblins Års- och Hållbarhetsrapport 2017*.

Ägarförhållanden

Assemblin Holding AB är ett helägt dotterbolag till Ignition MidCo S.a.r.l., S.a.r.l., och slutlig ägare är Triton Fund IV.

Moderbolaget

Moderbolagets verksamhet består av förvaltning av aktier i dotterbolagen samt viss samordning av de verksamheter som bedrivs i dotterbolagen. Bolaget har ingen anställd personal. Moderbolaget har inga risker utöver de som finns i dotterbolagen. Balansräkningen utgörs av andelar i koncernföretag och eget kapital. Moderbolaget har under året internt förvärvat samtliga aktier i Assemblin Installation AB (556224-0944), Assemblin Umeå Holding AB (556595-6090) och Assemblin Umeå Ventilation AB (556627-6753) och därtill gjort nedskrivningar av dessa andelar om -279 593 (0). Det totala resultatet för året uppgick till -279 593 (-2) tSEK. Nedskrivningen redovisas i resultaträk-

ningen på raden Finansiella kostnader.

Väsentliga händelser efter balansdagen

Den 1 januari 2018 förvärvade Assemblin VS AB verksamheten i Söderby Rör i Uppsala AB (556544-0772) genom en inkörsaffär. Transaktionen innebär stärkt marknadsnärvaro i Uppsalaregionen samt att Assemblin VS tar över verksamheten med 16 medarbetare och pågående uppdrag. Omsättningen i Söderby Rör i Uppsala AB uppgick under 2017 till cirka 25 MSEK.

Framtidsutsikter

Assemblin är en av nordens ledande installations- och servicekoncerner. Den nordiska byggkonjunkturen är fortsatt stark. Assemblins lokala förankring och kompletta erbjudande ger goda förutsättningar för att kunna möta den stora efterfrågan.

Efter en tid med stora förändringar inom koncernen har verksamheten nu stabiliserats, och resultatutvecklingen var i slutet av året god i samtliga affärsområden. Under året som kommer räknar vi med en stabil omsättning och fortsatt marginalförstärkning.

Förslag till resultatdisposition

Till årsstämman förfogande/behandling finns följande belopp i kronor:

Balanserat resultat	365 623 764
Årets resultat	-279 592 523
Summa	86 031 241

Styrelsen föreslår att stående vinstmedel och fria fonder behandlas enligt följande:

Balanseras i ny räkning	86 031 241
Summa	86 031 241

Vad beträffar bolagets resultat och ställning i övrigt, hänvisas till efterföljande finansiella rapporter med tillhörande bokslutskommentarer.

Rapport över resultat och övrigt totalresultat för koncernen (tsek)

	Not	2017-01-01 – 2017-12-31	2016-01-01 – 2016-12-31
Nettoomsättning	2, 3	8 169 327	7 075 623
Kostnad för sålda varor		-6 352 522	-5 481 396
Bruttoresultat		1 816 805	1 594 227
Försäljnings- och administrationskostnader		-1 500 813	-1 211 249
Övriga rörelsekostnader		-200 915	-431 198
Rörelseresultat	3, 5, 6, 7, 19, 26	115 077	-48 220
Finansiella intäkter		3 520	4 393
Finansiella kostnader		-145 988	-139 459
Finansnetto	8	-142 468	-135 066
Resultat före skatt		-27 391	-183 286
Skatt	9	52 772	40 854
Årets resultat		25 381	-142 432
Övrigt totalresultat			
Poster som har omförts eller kan omföras till årets resultat			
Årets omräkningsdifferenser vid omräkning av utländska verksamheter	17	-10 621	23 985
Årets övrigt totalresultat		-10 621	23 985
Poster som inte kan omföras till årets resultat			
Omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner	17, 19	-2 344	-65 873
Skatt hänförlig till poster som inte kan omföras till årets resultat		516	14 492
		-1 828	-51 381
Årets övrigt totalresultat		-12 449	-27 396
Årets totalresultat		12 932	-169 828
Hänförligt till:			
Moderbolagets ägare		12 932	-169 828
Innehav utan bestämmande inflytande		-	-
		12 932	-169 828

Rapport över finansiell ställning för koncernen (tsek)

	Not	17-12-31	16-12-31
Tillgångar	4, 27		
Goodwill	10	2 339 614	2 312 256
Övriga immateriella anläggningstillgångar	10	4 784	92 132
Materiella anläggningstillgångar	11	322 283	297 820
Finansiella placeringar	12, 25	32 416	32 389
Långfristiga fordringar	13, 24	15 043	20 815
Uppskjutna skattefordringar	9	130 137	92 852
Summa anläggningstillgångar		2 844 276	2 848 265
Varulager		50 166	42 818
Upparbetad ej fakturerad intäkt	15	388 681	711 476
Skattefordringar	9	2 285	22 593
Kundfordringar	14	1 214 494	1 108 183
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	16	130 322	169 170
Övriga fordringar	13	99 642	78 839
Likvida medel		420 448	423 883
Summa omsättningstillgångar		2 306 038	2 556 962
Summa tillgångar		5 150 314	5 405 227
Eget kapital	17		
Aktiekapital		50	50
Övrigt tillskjutet kapital		365 627	365 627
Reserver		-5 947	4 674
Balanserade vinstmedel inklusive årets resultat		-253 721	-277 273
Summa eget kapital		106 009	93 078
Skulder	4, 27		
Långfristiga räntebärande skulder	18, 25	2 027 998	2 001 603
Avsättningar till pensioner	19	498 542	470 231
Övriga avsättningar	20	158 074	101 053
Uppskjutna skatteskulder	9	11 788	48 916
Summa långfristiga skulder		2 696 402	2 621 803
Kortfristiga räntebärande skulder	18, 25	127 885	98 489
Leverantörsskulder	25	665 226	530 413
Skatteskulder	9	46 537	25 981
Fakturerad ej upparbetad intäkt	21	528 544	787 314
Övriga skulder	22	82 448	86 711
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	23	798 416	970 818
Kortfristiga avsättningar	20	98 848	190 619
Summa kortfristiga skulder		2 347 903	2 690 346
Summa skulder		5 044 305	5 312 149
Summa eget kapital och skulder		5 150 314	5 405 227

Rapport över förändringar i eget kapital för koncernen (tsek)

	Aktiekapital	Övrigt tillskjutet kapital	Omräknings-reserv	Balanserade vinstmedel inkl årets resultat	Totalt eget kapital
Ingående eget kapital 2016-01-01	50	365 627	-19 311	-83 461	262 905
Årets resultat				-142 432	-142 432
Årets övrigt totalresultat			23 985	-51 381	-27 396
Summa årets totalresultat			4 674	-277 273	-169 828
Utgående eget kapital 2016-12-31	50	365 627	4 674	-277 273	93 078
Ingående eget kapital 2017-01-01	50	365 627	4 674	-277 273	93 078
Årets resultat				25 381	25 381
Årets övrigt totalresultat			-10 621	-1 828	-12 449
Summa årets totalresultat			-10 621	23 553	12 932
Utgående eget kapital 2017-12-31	50	365 627	-5 947	-253 721	106 009

I not 17 framgår ytterligare information om det egna kapitalet.

Kassaflödesanalys för koncernen (tsek)

	Not	2017-01-01 – 2017-12-31	2016-01-01 – 2016-12-31
Den löpande verksamheten			
Resultat före skatt		-27 391	-183 286
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet	30	199 949	69 876
Betald skatt		-3 884	-10 672
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		168 674	-124 082
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital			
Ökning/minskning av varulager		-7 895	-2 668
Ökning/minskning av rörelsefordringar		268 502	121 621
Ökning/minskning av rörelseskulder		-403 271	-130 405
Kassaflöde från den löpande verksamheten		26 010	-135 534
Investeringsverksamheten			
Förvärv av dotterföretag	4	-8 987	-127 696
Avyttring av dotterföretag		35	-71
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar	10	-8 244	-4 590
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	11	-14 167	-9 251
Avyttring av materiella anläggningstillgångar		26 795	15 100
Förändring av finansiella anläggningstillgångar		5 089	7 466
Kassaflöde från Investeringsverksamheten		521	-119 042
Finansieringsverksamheten			
Upptagna lån	18	-	321 000
Amortering av låneskulder	30	-28 098	-8 625
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-28 098	312 375
Periodens kassaflöde		-1 567	57 799
Likvida medel vid årets början		423 883	358 620
Kursdifferens i likvida medel		-1 868	7 464
Likvida medel vid årets slut		420 448	423 883

Resultaträkning för moderbolaget (tsek)

	Not	2017-01-01 – 2017-12-31	2016-01-01 – 2016-12-31
Nettoomsättning		-	-
Bruttoresultat		-	-
Administrationskostnader	6, 7	-	-2
Rörelseresultat		-	-2
Finansiella intäkter		-	-
Finansiella kostnader		-279 593	-
Finansnetto	8	-279 593	-
Resultat före skatt		-279 593	-2
Skatt		-	-
Årets resultat	34	-279 593	-2

Årets resultat överensstämmer med årets totalresultat.

Balansräkning för moderbolaget (tsek)

	Not	17-12-31	16-12-31
Tillgångar	4, 27		
Andelar i koncernföretag	29	375 998	365 676
Summa anläggningstillgångar		375 998	365 676
Kassa och bank		-	-
Summa omsättningstillgångar		-	-
Summa tillgångar		375 998	365 676
Eget kapital	17	-	-
Bundet eget kapital			
Aktiekapital		50	50
Fritt eget kapital			
Balanserad vinst		365 624	365 626
Årets resultat		-279 593	-2
Summa eget kapital		86 081	365 674
Skulder			
Skulder till koncernföretag	18, 25	289 917	2
Summa långfristiga skulder		289 917	2
Summa eget kapital och skulder		375 998	365 676

För information om moderbolagets ställda säkerheter och eventalförpliktelser, se not 27.

Rapport över förändringar i eget kapital för moderbolaget (tsek)

	Aktiekapital	Balanserade vinstmedel inkl årets resultat	Totalt eget kapital
Ingående eget kapital 2016-01-01	50	365 626	365 676
Årets resultat		-2	-2
Utgående eget kapital 2016-12-31	50	365 624	365 674
Ingående eget kapital 2017-01-01	50	365 624	365 674
Årets resultat	-	-279 593	-279 593
Utgående eget kapital 2017-12-31	50	86 031	86 081

I not 17 framgår ytterligare information om det egna kapitalet.

Kassaflödesanalys för moderbolaget (tsek)

	Not	2017-01-01 – 2017-12-31	2016-01-01 – 2016-12-31
Den löpande verksamheten			
Resultat före skatt		-279 593	-2
Justering av poster som inte ingår i kassaflödet	30	279 593	-
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		-	-2
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital			
Ökning/minskning av rörelseskulder		-	2
Kassaflöde från den löpande verksamheten		-	-
Investeringsverksamheten			
Förvärv av koncernföretag		-289 915	-
Kassaflöde från Investeringsverksamheten		-289 915	-
Finansieringsverksamheten			
Upptagna lån, koncernföretag		289 915	-
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		289 915	-
Årets kassaflöde		-	-
Likvida medel vid årets början		-	-
Likvida medel vid årets slut		-	-

Noter

Not 1 Väsentliga redovisningsprinciper

Överensstämmelse med normgivning och lag

Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS) utgivna av International Accounting Standards Board (IASB) sådana de antagits av EU. Vidare har Rådet för finansiell rapportering rekommenderat RFR 1 Kompletterande redovisningsregler för koncerner tillämpats.

Moderbolaget tillämpar samma redovisningsprinciper som koncernen utom i de fall som anges nedan under avsnittet "Moderbolagets redovisningsprinciper".

Årsredovisningen och koncernredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen den 29 mars 2018. Koncernens rapport över resultat och övrigt totalresultat och rapport över finansiell ställning och moderbolagets resultat- och balansräkning blir föremål för fastställelse på årsstämman den 29 mars 2018.

Värderingsgrunder tillämpade vid upprättandet av de finansiella rapporterna

Tillgångar och skulder är redovisade till historiska anskaffningsvärden, förutom vissa finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde. Finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde består av derivatinstrument eller finansiella tillgångar som kan säljas. En förmånsbestämd pensionsskuld/tillgång redovisas till nettot av verkligt värde på förvaltningstillgångar och nuvärdet av den förmånsbestämda skulden, justerat för eventuella tillgångsbegränsningar.

Funktionell valuta och rapporteringsvaluta

Moderbolagets funktionella valuta är svenska kronor som även utgör rapporteringsvalutan för moderbolaget och för koncernen. Det innebär att de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp är, om inte annat anges, avrundade till närmaste tusental.

Bedömningar och uppskattningar i de finansiella rapporterna

Att upprätta de finansiella rapporterna i enlighet med IFRS kräver att företagsledningen gör bedömningar och uppskattningar samt gör antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Verkliga utfallet kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar.

Uppskattningarna och antagandena ses över regelbundet. Ändringar av uppskattningar redovisas i den period ändringen görs om ändringen endast påverkar denna period, eller i den period ändringen görs och framtida perioder om ändringen påverkar både aktuell period och framtida perioder.

Bedömningar gjorda av företagsledningen vid tillämpningen av IFRS som har en betydande inverkan på de finansiella rapporterna och gjorda uppskattningar som kan medföra väsentliga justeringar i det påföljande årets finansiella rapporter beskrivs närmare i not 32.

Upplysningar om sådana IFRS standarder eller tolkningsuttalanden som har trätt ikraft under 2017.

De ändringar i IFRS standarder som trätt ikraft 2017 har inte haft någon väsentlig effekt på koncernens redovisning.

Upplysningar om sådana IFRS standarder eller tolkningsuttalanden som ännu inte har trätt ikraft.

IFRS 9 Finansiella instrument kommer att ersätta IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering. IASB har genom IFRS9 färdigställt ett helt "paket" av förändringar avseende redovisning av finansiella instrument. Paketet innehåller nya utgångspunkter för klassificering och värdering av finansiella instrument, en framåtblickande ("expected loss") nedskrivningsmodell och förenklade förutsättningar för säkringsredovisning. IFRS 9 träder ikraft 2018 och tidigare tillämpning är tillåten.

Tillämpningen av IFRS 9 Finansiella instrument, tillämpning från och med den 1 januari 2018, kommer inte att medföra någon väsentlig förändring för redovisade belopp.

IFRS 15 Revenue from Contracts with Customers. Syftet med en ny intäktsstandard är att ha en enda principbaserad standard för samtliga branscher som ska ersätta befintliga standarder och uttalanden om intäkter. Branscher som bedöms påverkas mest är telekom-, programvaru-, fastighets-, flyg-, förvars-, bygg- och anläggningsbranscher samt företag som ägnar sig åt kontraktstillverkning. Alla företag kommer dock att påverkas av de nya väsentligt utökade upplysningskraven. Tre alternativa sätt finns för övergången; full retroaktivitet, delvis retroaktivitet (inkluderar lätttnadsregler) och en "ackumulerad effekt-metod" där eget kapital justeras per 1/1 2018 för kontrakt som är pågående enligt det gamla regelverket (IAS 11/IAS 18). IFRS 15 träder ikraft 2018 och tidigare tillämpning är tillåten.

Arbetet med analysen av effekterna av IFRS 15 Intäktsredovisningen visar att den nya standarden inte har någon väsentlig inverkan på koncernens intäktsredovisning.

IFRS 16 är en ny standard avseende redovisning av leasing som ersätter IAS 17. Standarden ska tillämpas från 1 januari 2019. Implementeringen av standarden kommer att innebära att nästan samtliga leasingkontrakt kommer att redovisas i balansräkningen, då ingen åtskillnad längre görs mellan operationella och finansiella leasingavtal. Enligt den nya standarden ska en tillgång (rättigheten att använda en leasad tillgång) och ett finansiellt åtagande att betala leasingavgifter redovisas i balansräkningen. Kontrakt med kort löptid (högst 12 månader) och kontrakt av mindre värde undantas. I resultaträkningen redovisas avskrivningar på tillgången samt ränte kostnader hänförliga till leasingskulden.

Assemblin kommer som operationell leasetagare att påverkas av införandet av IFRS 16. Beloppsmässiga beräkningar av effekten pågår. Per den 31 december 2017 uppgår koncernens icke uppsägningsbara operationella leasingavtal till en halv miljard kronor och avser främst lokaler, se not 26. Koncernen analyserar för närvarande i hur stor utsträckning dessa åtaganden kommer att redovisas som tillgång och skuld och hur detta kommer att påverka koncernens resultat, finansiella ställning och klassificering av kassaflöden. Vissa åtaganden kan omfattas av undantaget för korta kontrakt och kontrakt av mindre värde enligt IFRS 16.

Assemblin kommer inte att tillämpa standarden i förtid. Koncernen avser att tillämpa den förenklade övergångsmetoden vilket innebär att jämförelsetalen inte kommer att räknas om. Avseende leasingavtal som nu redovisas som operationell leasing kommer skulden beräknas genom att återstående leasingavgifter diskonteras med den marginella låneräntan per 1 januari 2019 (övergångstidpunkten). Tillgången kommer att motsvara leasingskulden (justerat för eventuella förutbetalda eller upplupna leasingavgifter som hänförliga till nämnda avtal).

Avseende leasingavtal som nu redovisas som finansiell leasing kommer det redovisade värdet av leasingskulden och tillgången motsvara värdet omedelbart före övergångstidpunkten.

Klassificering m.m.

Anläggningstillgångar och långfristiga skulder består i allt väsentligt av belopp som förväntas återvinnas eller betalas efter mer än tolv månader räknat från balansdagen. Omsättningstillgångar och kortfristiga skulder består i allt väsentligt av belopp som förväntas återvinnas eller betalas inom tolv månader räknat från balansdagen.

Rörelsesegmentrapportering

Ett rörelsesegment är en del av koncernen som bedriver verksamhet från vilken den kan generera intäkter och ådrar sig kostnader och för vilka det finns fristående finansiell information tillgänglig. Ett rörelsesegments resultat följs vidare upp av företagets högste verkställande beslutsfattare för att utvärdera resultatet samt för att kunna allokera resurser till rörelsesegmentet. Se not 3 för ytterligare beskrivning av indelningen och presentationen av rörelsesegment.

Konsolideringsprinciper och rörelseförvärv

Konsolideringsprinciper och rörelseförvärv
Dotterföretag är företag som står under ett bestämmande inflytande från Moderbolaget. Bestämmande inflytande föreligger om Moderbo-

laget har inflytande över investeringsobjektet, är exponerad för eller har rätt till förlig avkastning från sitt engagemang samt kan använda sitt inflytande över investeringen till att påverka avkastningen. Vid bedömningen om ett bestämmande inflytande föreligger, beaktas potentiella röstberättigande aktier samt om de facto control föreligger.

Dotterföretag redovisas enligt förvärvsmetoden. Metoden innebär att förvärv av ett dotterföretag betraktas som en transaktion varigenom koncernen indirekt förvärv dotterföretagets tillgångar och övertar dess skulder. I förvärvsanalysen fastställs det verkliga värdet på förvärvsdagen av förvärvade identifierbara tillgångar och övertagna skulder samt eventuella innehav utan bestämmande inflytande. Transaktionsutgifter, med undantag av transaktionsutgifter som är hänförliga till emission av egetkapitalinstrument eller skuldinstrument, som uppkommer redovisas direkt i årets resultat.

Vid rörelseförvärv där överförd ersättning, eventuellt innehav utan bestämmande inflytande och verkligt värde på tidigare ägd andel (vid stegvisa förvärv) överstiger det verkliga värdet av förvärvade tillgångar och övertagna skulder som redovisas separat, redovisas skillnaden som goodwill. När skillnaden är negativ, s k förvärv till lågt pris redovisas denna direkt i årets resultat.

Överförd ersättning i samband med förvärvet inkluderar inte betalningar som avser reglering av tidigare affärsförbindelser. Denna typ av regleringar redovisas vanligtvis i resultatet.

Villkorade köpeskillingar redovisas till verkligt värde vid förvärvstidpunkten. I de fall den villkorade köpeskillingen är klassificerad som egetkapitalinstrument, görs ingen omvärdering och reglering görs inom eget kapital. För övriga villkorade köpeskillingar omvärderas dessa vid varje rapporttidpunkt och förändringen redovisas i årets resultat.

Transaktioner som elimineras vid konsolidering

Koncerninterna fordringar och skulder, intäkter eller kostnader och realiserade vinster eller förluster som uppkommer från koncerninterna transaktioner mellan koncernföretag, elimineras i sin helhet vid upprättandet av koncernredovisningen. Realiserade vinster som uppkommer från transaktioner med intresseföretag och joint ventures elimineras i den utsträckning som motsvarar koncernens ägarandel i företaget. Realiserade förluster elimineras på samma sätt som realiserade vinster, men endast i den utsträckning det inte finns något nedskrivningsbehov.

Joint ventures

Joint ventures är redovisningsmässigt de företag för vilka koncernen genom samarbetsavtal med en eller flera parter har ett gemensamt bestämmande inflytande där koncernen har rätt till nettotillgångarna istället för direkt rätt till tillgångar och åtagande i skulder. I koncernredovisningen konsolideras innehav i joint ventures enligt kapitalandelsmetoden, se ovan avseende intresseföretag. Kapitalandelsmetoden tillämpas från den tidpunkt då det gemensamma bestämmande inflytandet erhålls och fram till den tidpunkt då det gemensamma bestämmande inflytandet upphör.

Utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen. Funktionell valuta är valutan i de primära ekonomiska miljöer bolagen bedriver sin verksamhet. Monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta räknas om till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på balansdagen. Valutakursdifferenser som uppstår vid omräkningarna redovisas i årets resultat. Icke-monetära tillgångar och skulder som redovisas till historiska anskaffningsvärden omräknas till valutakurs vid transaktionstillfället. Icke-monetära tillgångar och skulder som redovisas till verkliga värden omräknas till den funktionella valutan till den kurs som råder vid tidpunkten för värdering till verkligt värde.

Utländska verksamheters finansiella rapporter

Tillgångar och skulder i utlandsverksamheter, inklusive goodwill och andra koncernmässiga över- och undervärden, omräknas från utlandsverksamhetens funktionella valuta till koncernens rapporteringsvaluta, svenska kronor, till den valutakurs som råder på balansdagen. Intäkter och kostnader i en utlandsverksamhet omräknas till svenska kronor till en genomsnittskurs som utgör en approximation av de valutakurser som förelagat vid respektive transaktionstidpunkt. Omräkningsdifferenser som uppstår vid valutaomräkning av utlandsverksamheter redovisas i övrigt totalresultat och ackumuleras i en separat komponent i eget kapital, benämnd omräkningsreserv.

I det fall den utländska verksamheten inte är helägd fördelas omräkningsdifferensen till innehav utan bestämmande inflytande utifrån dess proportionella ägarandel. När bestämmande inflytande, betydande inflytande eller gemensamt bestämmande inflytande upphör för en utlandsverksamhet realiserar de till verksamheten hänförliga ackumulerade omräkningsdifferenserna, varvid de omklassificeras från omräkningsreserven i eget kapital till årets resultat. I de fall avyttring sker men bestämmande inflytande kvarstår överförs proportionell andel av ackumulerade omräkningsdifferenser från omräkningsreserven till innehav utan bestämmande inflytande. Vid avyttring av delar av intresseföretag och joint venture men betydande inflytande eller gemensamt bestämmande inflytande kvarstår omklassificeras proportionerlig andel av omräkningsdifferenserna till årets resultat.

Intäkter

Intäkter redovisas i resultaträkningen när det är möjligt att beräkna inkomsten på ett tillförlitligt sätt och det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna kommer att tillfalla koncernen. Bolagets intäkter består primärt av intäkter från entreprenadavtal. Vid intäktsredovisningen tillämpas successiv vinstavräkning. Denna princip beskrivs nedan under avsnitt "Entreprenaduppdrag". Ränteintäkter intäktsredovisas över löptiden med tillämpning av effektivräntemetoden. Utdelningsintäkter redovisas när rätten att erhålla betalning har fastställts.

Entreprenaduppdrag

Koncernen använder metoden för successiv vinstavräkning. Vid tillämpning av successiv vinstavräkning redovisas resultatet i takt med projektets färdigställandegrad. För bestämning av det resultat som vid en given tidpunkt har upparbetats krävs uppgifter om följande komponenter:

- Projektintäkt – värdet av samtliga till entreprenaduppdraget hänförliga intäkter.
- Projektkostnad samtliga mot projektintäkten svarande kostnader som är hänförliga till det enskilda projektet.
- Färdigställandegrad (upparbetningsgrad) – bokförda kostnader i förhållande till beräknade totala projektkostnader.

Utgifter som har uppstått under året men som avser framtida arbete inräknas inte i nedlagda projektkostnader när färdigställandegraden fastställs. Dessa redovisas som material- och varulager, förskott eller övriga tillgångar beroende på deras karaktär. Ändringar i omfattningen av uppdraget, anspråk och incitamentsersättningar inkluderas i projektintäkten i den utsträckning de har överenskommit med kunden och kan mätas på ett tillförlitligt sätt. Som grundläggande villkor för successiv vinstavräkning gäller att projektintäkt och projektkostnad ska kunna storleksbestämmas på ett tillförlitligt sätt och upparbetningsgraden fastställs på ett sätt som är relevant med avseende på kravet på tillförlitlighet.

För projekt där intäkter och kostnader inte tillförlitligt kan bestämmas vid bokslutstillfället tillämpas nollavräkning. Det innebär att projektet redovisas med en intäkt som motsvarar upparbetad kostnad, det vill säga resultatet tas upp till noll kronor i avvaktan på att en resultatbestämning kan göras. Så snart det är möjligt sker övergång till successiv vinstavräkning. Reservationer görs för beräknade förluster, det vill säga när projektkostnaderna beräknas överstiga den totala projektintäkten, och dessa belopp belastar årets resultat.

Koncernen redovisar som tillgång fordringar (balansposten "Upparbetade ej fakturerade intäkter") på beställare av entreprenaduppdrag för vilka projektkostnader och redovisade vinster (efter avdrag för redovisade förluster) överstiger fakturerade belopp. Delfakturerade belopp som ännu inte betalats av kunden och av beställaren innehållna belopp ingår i posten Kundfordringar. Koncernen redovisar som skuld (balansposten "fakturerade ej upparbetade intäkter") alla skulder till beställare av entreprenaduppdrag för pågående uppdrag för vilka fakturerade belopp överstiger projektkostnader och redovisade vinster (efter avdrag för redovisade förluster).

Finansiella intäkter och kostnader

Finansiella intäkter består av ränteintäkter på investerade medel, utdelningsintäkter, samt vinst vid värdeförändring på finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen.

Utdelningsintäkter redovisas när rätten till att erhålla utdelning fastställts.

Finansiella kostnader består av räntekostnader på lån samt effekten av upplösning av nuvärdesberäkning av avsättningar.

Valutakursvinster och valutakursförluster redovisas netto.

Skatter

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i årets resultat utom då underliggande transaktion redovisats i övrigt totalresultat eller i eget kapital varvid tillhörande skatteeffekt redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital.

Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Till aktuell skatt hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Temporära skillnader beaktas inte i koncernmässig goodwill och inte heller för skillnad som uppkommer vid första redovisningen av tillgångar och skulder som inte är rörelseförvärv som vid tidpunkten för transaktionen inte påverkar vare sig redovisat eller skattepliktig resultat. Vidare beaktas inte heller temporära skillnader hänförliga till andelar i dotter- och intresseföretag som inte förväntas bli återförda inom överskådlig framtid. Värderingen av uppskjuten skatt baserar sig på hur underliggande tillgångar eller skulder förväntas bli realiserade eller reglerade. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen.

Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas.

Eventuellt tillkommande inkomstskatt som uppkommer vid utdelning redovisas vid samma tidpunkt som när utdelningen redovisas som en skuld.

Finansiella tillgångar

Koncernen klassificerar sina finansiella tillgångar i följande kategorier: Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet, finansiella tillgångar som kan säljas samt lånefordringar och kundfordringar. Klassificeringen är beroende av för vilket syfte den finansiella tillgången förvärvades. Ledningen fastställer klassificeringen av de finansiella tillgångarna vid det första redovisningstillfället.

Allmänna principer

En fordran tas upp när bolaget presterat och en avtalsenlig skyldighet föreligger för motparten att betala, även om faktura ännu inte har skickats. Kundfordringar tas upp i balansräkningen när fakturan har skickats. Köp och försäljning av finansiella tillgångar redovisas på affärsdagen - det datum då koncernen förbinder sig att köpa eller sälja tillgången. Finansiella instrument redovisas första gången till anskaffningskostnad plus transaktionskostnader, vilket gäller alla finansiella tillgångar som inte redovisas till verkligt värde via resultaträkningen. Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen redovisas första gången till verkligt värde, medan hänförliga transaktionskostnader redovisas i resultaträkningen. Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rätten att erhålla kassaflöden från instrumentet har löpt ut eller överförts och koncernen har överfört i stort sett alla risker och förmåner som är förknippade med äganderätten. Finansiella tillgångar som kan säljas och finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen redovisas efter anskaffningstidpunkten till verkligt värde. Lånefordringar och kundfordringar redovisas till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden.

Koncernen bedömer per varje balansdag om det finns objektiva bevis för att nedskrivningsbehov föreligger för en finansiell tillgång eller en grupp av finansiella tillgångar t.ex. att det ej är troligt att gäldenären kan uppfylla sina åtaganden. Nedskrivningsprövning av kundfordringar beskrivs nedan. Exempel på objektiva bevis är betydande finansiella svårigheter hos gäldenär, ett avtalsbrott såsom uteblivna eller försenade betalningar av räntor eller kapitalbelopp eller att det blir sannolikt att låntagaren kommer att gå i konkurs eller annan finansiell rekonstruktion.

Finansiella tillgångar/skulder värderade till verkligt värde via resultatet

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen är finansiella tillgångar som innehas för handel. En finansiell tillgång klassificeras i denna kategori om den förvärvades huvudsak-

ligen i syfte att säljas inom kort. Derivat klassificeras som att de innehas för handel om de inte är identifierade som säkringar. En ränteswap värderas till verkligt värde med utgångspunkt från framtida diskonterade kassaflöden, vilket innebär att värdet varierar med ränteläget.

Finansiella tillgångar som kan säljas

Denna klass av finansiella instrument inom koncernen innehåller tillgångar som inte är derivat men som kan säljas. Tillgångar inom denna kategori klassificeras som anläggningstillgångar om ledningen inte har för avsikt att avyttra tillgången inom 12 månader efter balansdagen.

Lånefordringar och kundfordringar

Lånefordringar och kundfordringar är finansiella tillgångar som inte är derivat. De har fastställda eller fastställbara betalningar och är inte noterade på en aktiv marknad. De ingår i omsättningstillgångar med undantag för poster med förfallodag mer än 12 månader efter balansdagen, vilka klassificeras som anläggningstillgångar. Kundfordringar och lånefordringar redovisas inledningsvis till verkligt värde och därefter till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden, minskat med eventuell reserv för värdeminskning. En reserv bokförs för värdeminskning av kundfordringar när det finns objektiva bevis för att koncernen inte kommer att kunna erhålla alla belopp som är förfallna enligt fordringarnas ursprungliga villkor. En nedskrivning av kundfordringar redovisas i resultaträkningen.

Återföring av nedskrivningar

Nedskrivning av lånefordringar och kundfordringar som redovisas till upplupet anskaffningsvärde återförs om en senare ökning av återvinningsvärdet objektivt kan hänföras till en händelse som inträffat efter det att nedskrivningen gjordes.

Finansiella skulder

Koncernens finansiella skulder är indelade i följande kategorier: upplåning samt övriga finansiella skulder, t.ex. leverantörsskulder.

Allmänna principer

En skuld tas upp när bolaget har en avtalsenlig skyldighet att betala, även om leverantörsfaktura ännu inte har erhållits. Leverantörsfaktura tas upp i rapport över finansiell ställning när fakturan har erhållits. Skulden tas bort när betalning gjorts eller när det inte längre föreligger en avtalsenlig skyldighet att betala.

Kvittning

En finansiell tillgång och en finansiell skuld kvittas och redovisas med ett nettobelopp i rapport över finansiell ställning endast när det föreligger en legal rätt att kvitta beloppen samt att det föreligger avsikt att reglera posterna med ett nettobelopp eller att samtidigt realisera tillgången och reglera skulden.

Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde

Upplåning samt övriga finansiella skulder, t.ex. leverantörsskulder ingår i denna kategori. Finansiella skulder värderas inledningsvis till verkligt värde, netto efter transaktionskostnader. Finansiella skulder värderas därefter till upplupet anskaffningsvärde och eventuell skillnad mellan erhållet belopp (netto efter transaktionskostnader) och återbetalningsbeloppet redovisas i resultaträkningen fördelat över låneperioden med tillämpning av effektivräntemetoden. Ränteskillnadsersättning vid förtidsinlösen av lån redovisas i resultaträkningen vid lösentidpunkten. Lämnade utdelningar redovisas som skuld efter det att årsstämman godkänt utdelningen.

Upplåning samt övriga finansiella skulder klassificeras som kortfristiga skulder om inte koncernen har en ovillkorlig rätt att skjuta upp betalning av skulden i åtminstone 12 månader efter balansdagen.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas i koncernen till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår inköpspriset samt utgifter direkt hänförliga till tillgången för att bringa den på plats och i skick för att utnyttjas i enlighet med syftet med anskaffningen. Låneutgifter som är direkt hänförliga till inköp, konstruktion eller produktion av tillgångar som tar en betydande tid i anspråk att färdigställas för avsedd användning eller försäljning ingår i anskaffningsvärdet. Redovisningsprinciper för nedskrivningar framgår nedan.

Leasade tillgångar

Leasingavtal klassificeras antingen som finansiell eller operationell

leasing. Finansiell leasing föreligger då de ekonomiska riskerna och förmanerna som är förknippade med ägandet i allt väsentligt är överförda till leasetagaren. När så ej är fallet är det fråga om operationell leasing.

Tillgångar som hyrs enligt finansiella leasingavtal redovisas som anläggningstillgång i rapport över finansiell ställning och värderas initialt till det lägsta av leasingobjektets verkliga värde och nuvärdet av minileasingavgifterna vid ingången av avtalet. Förpliktelsen att betala framtida leasingavgifter redovisas som lång- och kortfristiga skulder. De leaseade tillgångarna skrivs av över respektive tillgångs nyttjandeperiod medan leasingbetalningarna redovisas som ränta och amortering av skulderna.

Tillgångar som hyrs enligt operationell leasing redovisas som regel inte som tillgång i rapport över finansiell ställning. Operationella leasingavtal ger inte heller upphov till en skuld.

Tillkommande utgifter

Tillkommande utgifter läggs till anskaffningsvärdet endast om det är sannolikt att de framtida ekonomiska fördelar som är förknippade med tillgången kommer att komma företaget till del och anskaffningsvärdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Alla andra tillkommande utgifter redovisas som kostnad i den period de uppkommer. En tillkommande utgift läggs till anskaffningsvärdet om utgiften avser utbyten av identifierade komponenter eller delar därav. Även i de fall ny komponent tillskapats läggs utgiften till anskaffningsvärdet. Eventuella oavskrivna redovisade värden på utbytta komponenter, eller delar av komponenter, uträngas och kostnadsförs i samband med utbytet. Reparationer kostnadsförs löpande.

Avskrivningsprinciper

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod, mark skrivs inte av. Leaseade tillgångar skrivs även de av över beräknad nyttjandeperiod eller, om den är kortare, över den avtalade leasingtiden.

De beräknade nyttjandeperioderna är:

- maskiner och andra tekniska anläggningar 5–12 år
- inventarier, verktyg och installationer 5–10 år

Använda avskrivningsmetoder, restvärden och nyttjandeperioder omprövas vid varje års slut.

Immateriella tillgångar

Goodwill

Goodwill värderas till anskaffningsvärde minus eventuella ackumulerade nedskrivningar. Goodwill fördelas till kassagenererande enheter och prövas minst årligen för nedskrivningsbehov.

Övriga immateriella tillgångar

Övriga immateriella tillgångar som förvärvats av koncernen utgörs av orderstock och redovisas till anskaffningsvärde minus ackumulerade avskrivningar (se nedan) och eventuella nedskrivningar.

Nedlagda kostnader för internt genererad goodwill och internt genererade varumärken redovisas i årets resultat när kostnaden uppkommer.

Tillkommande utgifter

Tillkommande utgifter för aktiverade immateriella tillgångar redovisas som en tillgång i rapport över finansiell ställning endast då de ökar de framtida ekonomiska fördelarna för den specifika tillgången till vilka de hänförs. Alla andra utgifter kostnadsförs när de uppkommer.

Avskrivningsprinciper

Avskrivningar redovisas i årets resultat linjärt över immateriella tillgångars beräknade nyttjandeperioder, såvida inte sådana nyttjandeperioder är obestämbara. Nyttjandeperioderna omprövas minst årligen. Goodwill och andra immateriella tillgångar med en obestämbar nyttjandeperiod eller som ännu inte är färdiga att användas prövas för nedskrivningsbehov årligen och dessutom så snart indikationer uppkommer som tyder på att tillgången ifråga har minskat i värde. Immateriella tillgångar med bestämbara nyttjandeperioder skrivs av från den tidpunkt då de är tillgängliga för användning.

De beräknade nyttjandeperioderna är:

- orderstock 2 år
- balanserade utvecklingsutgifter 3–5 år

Nedskrivningar

Koncernens redovisade tillgångar bedöms vid varje balansdag för att avgöra om det finns indikation på nedskrivningsbehov.

Om indikation på nedskrivningsbehov finns beräknas tillgångens återvinningsvärde (se nedan). För goodwill, andra immateriella tillgångar med obestämbar nyttjandeperiod och immateriella tillgångar som ännu ej är färdiga för användning beräknas återvinningsvärdet dessutom årligen. Om det inte går att fastställa väsentligen oberoende kassaflöden till en enskild tillgång, och dess verkliga värde minus försäljningskostnader inte kan användas, grupperas tillgångarna vid prövning av nedskrivningsbehov till den lägsta nivå där det går att identifiera väsentligen oberoende kassaflöden – en så kallad kassagenererande enhet.

En nedskrivning redovisas när en tillgångs eller kassagenererande enhets (grupp av enheters) redovisade värde överstiger återvinningsvärdet. En nedskrivning redovisas som kostnad i årets resultat. Då nedskrivningsbehov identifierats för en kassagenererande enhet (grupp av enheter) fördelas nedskrivningsbeloppet i första hand till goodwill. Därefter görs en proportionell nedskrivning av övriga tillgångar som ingår i enheten (gruppen av enheter).

Återvinningsvärdet är det högsta av verkligt värde minus försäljningskostnader och nyttjandevärde. Vid beräkning av nyttjandevärdet diskonteras framtida kassaflöden med en diskonteringsfaktor som beaktar riskfri ränta och den risk som är förknippad med den specifika tillgången.

Nedskrivning av finansiella tillgångar

Vid varje rapporttillfälle utvärderar företaget om det finns objektiva bevis på att en finansiell tillgång eller grupp av tillgångar är i behov av nedskrivning. Objektiva bevis utgörs dels av observerbara förhållanden som inträffat och som har en negativ inverkan på möjligheten att återvinna anskaffningsvärdet, dels av betydande eller utdragen minskning av det verkliga värdet för en investering i en finansiell placering klassificerad som en finansiell tillgång som kan säljas.

Företaget klassificerar kundfordringar som osäkra baserat på en individuell bedömning. Fordringarnas nedskrivningsbehov fastställs utifrån historiska erfarenheter av kundförluster på liknande fordringar. Kundfordringar med nedskrivningsbehov redovisas till nuvärdet av förväntade framtida kassaflödena. Fordringar med kort löptid diskonteras dock inte.

Återföring av nedskrivningar

En nedskrivning av tillgångar som ingår i IAS 36 tillämpningsområde reverseras om det både finns indikation på att nedskrivningsbehovet inte längre föreligger och det har skett en förändring i de antaganden som låg till grund för beräkningen av återvinningsvärdet. Nedskrivning av goodwill återförs dock aldrig. En reversering görs endast i den utsträckning som tillgångens redovisade värde efter återföring inte överstiger det redovisade värde som skulle ha redovisats, med avdrag för avskrivning där så är aktuellt, om ingen nedskrivning gjorts.

Nedskrivningar av lånefordringar och kundfordringar som redovisas till upplupet anskaffningsvärde återförs om de tidigare skälen till nedskrivningar inte längre föreligger och att full betalning från kunden förväntas erhållas.

Utbetalning av kapital till ägarna

Utdelningar

Utdelningar redovisas som skuld efter det att årsstämman godkänt utdelningen.

Ersättningar till anställda

Kortfristiga ersättningar

Kortfristiga ersättningar till anställda beräknas utan diskontering och redovisas som kostnad när de relaterade tjänsterna erhålls.

En avsättning redovisas för den förväntade kostnaden för bonusbetalningar när koncernen har en gällande rättslig eller informell förpliktelse att göra sådana betalningar till följd av att tjänster erhållits från anställda och förpliktelsen kan beräknas tillförlitligt.

Ersättningar till anställda efter avslutad anställning

I avgiftsbestämda planer betalar företaget fastställda avgifter till en

separat juridisk enhet och har ingen förpliktelse att betala ytterligare avgifter. Koncernens resultat belastas för kostnader i takt med att förmånerna intjänas.

Förmånsbestämda planer är andra planer för ersättningar efter avslutad anställning än avgiftsbestämda planer. Koncernens nettoförpliktelse avseende förmånsbestämda planer beräknas separat för varje plan genom en uppskattning av den framtida ersättningen som de anställda intjänat genom sin anställning i både innevarande och tidigare perioder. Koncernen bär risken för att planen ska ge den utlovade ersättningen.

I balansräkningen redovisas nettot av beräknat nuvärde av förpliktelserna och verkligt värde på förvaltningstillgångarna som antingen en avsättning eller en långfristig finansiell fordran.

Pensionskostnaden och pensionsförpliktelsen för förmånsbestämda pensionsplaner beräknas årligen av oberoende aktuarier. Diskonteringsräntan är räntan på balansdagen på en förstklassig företagsobligation, inklusive bostadsobligation, med en löptid som motsvarar koncernens pensionsförpliktelser. När det inte finns en fungerande marknad för sådana företagsobligationer används istället marknadsräntan på statsobligationer med en motsvarande löptid. Beräkningen utförs av en kvalificerad aktuarie med användande av den så kallade Projected Unit Credit Method. Vidare beräknas det verkliga värdet av eventuella förvaltningstillgångar per rapportdagen. Räntekostnaden/intäkten netto på den förmånsbestämda förpliktelsen/tillgången redovisas i årets resultat under finansnettot. Räntenettet är baserat på den ränta som uppkommer vid diskontering av nettoförpliktelsen, d.v.s ränta på förpliktelsen, förvaltningstillgångar och ränta på effekt av eventuella tillgångsbegränsningar.

Övriga komponenter redovisas i rörelseresultatet. Omvärderingseffekter utgörs av aktuariella vinster och förluster, skillnad mellan faktisk avkastning på förvaltningstillgångar och den summa som inkluderas i räntenettet och eventuella ändringar av effekter tillgångsbegränsningar (exkl ränta som inkluderas i räntenettet). Omvärderingseffekterna redovisas i övrigt totalresultat. När beräkningen leder till en tillgång för koncernen begränsas det redovisade värdet på tillgången till det lägsta av överskottet i planen och tillgångsbegränsningen beräknad med hjälp av diskonteringsräntan. Tillgångsbegränsningen utgörs av nuvärdet av de framtida ekonomiska fördelarna i form av minskade framtida avgifter eller kontant återbetalning. Vid beräkning av nuvärdet av framtida återbetalningar eller inbetalningar beaktas eventuella krav på minimifondering.

Ändringar eller reduceringar av en förmånsbestämd plan redovisas vid den tidigaste av följande tidpunkter; a, när ändringen i planen eller reduceringen inträffar eller b, när företaget redovisar relaterade omstruktureringarkostnader och ersättningar vid uppsägning. Ändringarna/reduceringarna redovisas direkt i årets resultat.

Den särskilda löneskatten utgör en del av de aktuariella antagandena och redovisas därför som en del av nettoförpliktelsen/-tillgången. Den del av särskild löneskatt som är beräknad utifrån tryggandelagen i juridisk person redovisas av förenklingskäl som upplupen kostnad istället för som del av nettoförpliktelsen/-tillgången.

Avkastningsskatt redovisas löpande i resultatet för den period skatten avser och ingår därmed inte i skuldberäkningen. Vid fonderade planer belastar skatten avkastningen på förvaltningstillgångar och redovisas i övrigt totalresultat. Vid ofonderade eller delvis ofonderade planer, belastar skatten årets resultat.

Ersättningar vid uppsägning

En kostnad för ersättningar i samband med uppsägningar av personal redovisas vid den tidigaste tidpunkten av när företaget inte längre kan dra tillbaka erbjudandet till de anställda eller när företaget redovisar kostnader för omstrukturering. Ersättningarna som beräknas bli reglerade efter tolv månader redovisas till dess nuvärde. Ersättningar som inte förväntas regleras helt inom tolv månader redovisas enligt långfristiga ersättningar.

Avsättningar

En avsättning skiljer sig från andra skulder genom att det råder osäkerhet om betalningstidpunkt eller beloppets storlek för att reglera avsättningen. En avsättning redovisas i rapporten över finansiell ställning när det finns en befintlig legal eller informell förpliktelse som en följd av en inträffad händelse, och det är troligt att ett utflöde av eko-

nomiska resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen samt en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

Avsättningar görs med det belopp som är den bästa uppskattningen av det som krävs för att reglera den befintliga förpliktelsen på balansdagen. Där effekten av när i tiden betalning sker är väsentlig, beräknas avsättningar genom diskontering av det förväntade framtida kassaflödet till en räntesats före skatt som återspeglar aktuella marknadsbedömningar av pengars tidsvärde och, om det är tillämpligt, de risker som är förknippade med skulden.

Garantier

En avsättning för garantier redovisas när de underliggande produkterna eller tjänsterna säljs. Avsättningen baseras på historiska data om garantier och en sammanvägning av tänkbara utfall i förhållande till de sannolikheter som utfallen är förknippade med.

Omstrukturering

En avsättning för omstrukturering redovisas när det finns en fastställd utförlig och formell omstruktureringsplan, och omstruktureringen har antingen påbörjats eller blivit offentligt tillkännagiven. Ingen avsättning görs för framtida rörelsekostnader.

Förlustkontrakt

En avsättning för förlustkontrakt redovisas när de förväntade fördelarna som koncernen väntas erhålla från ett kontrakt är lägre än de oundvikliga kostnaderna att uppfylla förpliktelserna enligt kontraktet.

Eventualförpliktelser (ansvarsförbindelser)

Upplysning om eventualförpliktelse lämnas när det finns ett möjligt utflöde som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser utom koncernens kontroll eller när det finns ett åtagande som inte redovisas som en skuld eller avsättning på grund av det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas eller inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet.

Fullgörandegarantier medtas beloppsmässigt tills entreprenaden överlämnats till beställaren, vilket normalt sker vid godkänd slutbesiktning. Om garantin täcker hela eller större delen av kontraktssumman beräknas beloppet för eventualförpliktelsen till kontraktssumman med avdrag för värdet av utförd del. I de fall garantin endast täcker en mindre del av kontraktssumman upptas garantibeloppet till oförändrat belopp fram till dess att entreprenaden överlämnats till beställaren.

I samband med entreprenader lämnas ofta säkerhet i form av garanti från bank eller försäkringsinstitut för fullgörandet. Utfärdaren av garantin erhåller i sin tur normalt en motförbindelse från entreprenadföretaget eller annat koncernföretag. Sådana motförbindelser som avser egna entreprenader redovisas inte som eventualförpliktelser då de inte innebär något utökat ansvar jämfört med entreprenadåtagandet.

Moderbolagets redovisningsprinciper

Moderbolaget har upprättat sin årsredovisning enligt årsredovisningslagen (1995:1554) och Rådet för finansiell rapporteringsrekommendation RFR 2 Redovisning för juridiska personer. Även av Rådet för finansiell rapporterings utgivna uttalanden gällande för noterade företag tillämpas. RFR 2 innebär att moderbolaget i årsredovisningen för den juridiska personen ska tillämpa samtliga av EU antagna IFRS och uttalanden så långt detta är möjligt inom ramen för årsredovisningslagen, tryggandelagen och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning. Rekommendationen anger vilka undantag från och tillägg till IFRS som ska göras.

Skilnader mellan koncernens och moderbolagets redovisningsprinciper

Skilnaderna mellan koncernens och moderbolagets redovisningsprinciper framgår nedan. De nedan angivna redovisningsprinciperna för moderbolaget har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i moderbolagets finansiella rapporter.

Ändrade redovisningsprinciper

Om inte annat anges nedan har moderbolagets redovisningsprinciper under 2017 förändrats i enlighet med vad som anges ovan för koncernen.

Kommande redovisningsprinciper

Tillämpningen av IFRS 9 Finansiella instrument och IFRS 16 Leasing kommer inte att innebära några redovisningsmässiga effekter i moderbolaget.

Klassificering och uppställningsformer

För moderbolaget redovisas en resultaträkning och en rapport över resultat och övrigt totalresultat, där för koncernen dessa två rapporter tillsammans utgör en rapport över resultat och övrigt totalresultat. Vidare används för moderbolaget benämningarna balansräkning respektive kassaflödesanalys för de rapporter som i koncernen har titlarna rapport över finansiell ställning respektive rapport över kassaflöden. Resultaträkning och balansräkning är för moderbolaget uppställda enligt årsredovisningslagens scheman, medan rapporten över resultat och övrigt totalresultat, rapporten över förändringar i eget kapital och kassaflödesanalysen baseras på IAS 1 Utformning av finansiella rapporter respektive IAS 7 Rapport över kassaflöden.

Dotterföretag

Andelar i dotterföretag redovisas i moderbolaget enligt anskaffningsvärdemetoden. Detta innebär att transaktionsutgifter inkluderas i det redovisade värdet för innehav i dotterföretag. I koncernredovisningen redovisas transaktionsutgifter hänförliga till dotterföretag direkt i resultatet när dessa uppkommer.

Villkorade köpeskillningar värderas utifrån sannolikheten av att köpeskillningen kommer att utgå. Eventuella förändringar av avsättning- en/fordran läggs på/reducerar anskaffningsvärdet. I koncernredovisningen redovisas villkorade köpeskillningar till verkligt värde med värdeförändringar över resultatet.

Skatter

I moderbolaget redovisas i balansräkningen obeskattade reserver utan uppdelning på eget kapital och uppskjuten skatteskuld, till skillnad mot i koncernen. I resultaträkningen görs i moderbolaget på motsvarande sätt ingen fördelning av del av boksluts dispositioner till uppskjuten skatteskuld.

Koncernbidrag

Koncernbidrag redovisas som bokslutsdisposition.

Not 2 Intäkternas fördelning**Intäkterna per väsentliga intäktslag (tsek)**

	2017	2016
Koncernen		
<i>Nettoomsättning</i>	8 169 327	7 075 623
Entreprenaduppdrag med tillhörande tjänster	8 169 327	7 075 623

Not 3 Rörelsesegment

Koncernens verksamhet delas upp i rörelsesegment baserat på vilka delar av verksamheten företagets högste verkställande beslutsfattare följer upp, så kallad "management approach" eller företagsledningsperspektiv.

Koncernens verksamhet är organiserad på det sätt att koncernledning- en följer upp det resultat, avkastning och kassaflöde som koncernens olika tjänster genererar. Varje rörelsesegment har en chef som är ansvarig för den dagliga verksamheten och som regelbundet rapporterar utfallet av rörelsesegmentets prestationer samt behov av resurser till koncernledningen. Då koncernledningen följer upp verksamhetens resultat och beslutar om resursfördelning utifrån de tjänster koncernen tillverkar och säljer utgör dessa koncernens rörelsesegment.

Koncernens interna rapportering är därför uppbyggd så att koncern- ledningen kan följa upp samtliga tjänsters prestationer och resultat. Det är utifrån denna interna rapportering som koncernens segment har identifierats. Norge och Finland erbjuder liknande tjänster som övriga tre segment men följs upp inom sina respektive geografiska marknader. El, VS och Ventilation har sin grund i vilka tjänster som erbjuds.

Följande rörelsesegment har identifierats:

- Assemblin El (kompetens inom el i Sverige)
- Assemblin VS (kompetens inom värme och sanitet samt kyla och sprinkler i Sverige)
- Assemblin Ventilation (kompetens inom ventilation och kyla i Sverige)
- Assemblin Norge (kompetens inom el, värme och sanitet i Norge)
- Assemblin Finland (kompetens inom el, värme och sanitet, ventila- tion samt automation i Finland)

I rörelsesegmentens resultat, tillgångar och skulder har inkluderats direkt hänförliga poster samt poster som kan fördelas på segmenten på ett rimligt och tillförlitligt sätt. De redovisade posterna i rörelse- segmentens resultat, tillgångar och skulder är värderade i enlighet med det resultat, tillgångar och skulder som företagets högste verkställande beslutsfattare följer upp.

Internpris mellan koncernens olika rörelsesegment är satta utifrån principen om "armslängds avstånd" dvs. mellan parter som är oberoende av varandra, välinformerade och med ett intresse av att transaktionerna genomförs.

Koncernens rörelsesegment

2017-01-01 – 2017-12-31	Ei	VS	Ventilation	Norge	Finland	Koncern- gemensamt	Elimineringar och övrigt	Summa
Intäkter								
Extern nettoomsättning*	3 515 486	2 256 224	1 049 065	856 432	492 120	-	-	8 169 327
Intern nettoomsättning	43 323	-	22 781	-	-	-	-66 104	-
Nettoomsättning	3 558 809	2 256 224	1 071 846	856 432	492 120	-	-66 104	8 169 327
Rörelsekostnader	-3 431 493	-2 166 202	-1 008 838	-798 786	-515 136	-27 140	66 104	-7 881 491
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar	-55 325	-29 368	-17 627	-2 420	-	-25 960	-42 059	-172 759
Rörelseresultat	71 991	60 654	45 381	55 226	-23 016	-53 100	-42 059	115 077
Finansiella intäker								3 520
Finansiella kostnader								-145 988
Finansnetto								-142 468
Resultat före skatt								-27 391
Skatt								52 772
Resultat efter skatt								25 381

Nedskrivning om 18 707 tSEK är redovisad inom segmentet Koncerngemensamt och avser balanserade utgifter. Koncerngemensamt avser kostnader för ledning och administration som ej fördelats till övriga rörelsesegment.

Övriga upplysningar

Goodwill	946 503	414 215	472 037	437 221	37 042	32 595		2 339 614
Övriga immateriella anläggningstillgångar	-	-	-	-	-	4 784	-	4 784
Materiella anläggningstillgångar	173 581	89 220	46 404	10 076	2 096	906	-	322 283
Summa	1 120 084	503 435	518 441	447 297	39 138	38 286	-	2 666 681

* En kund står för 13% av omsättningen

2016-01-01 – 2016-12-31	Ei	VS	Ventilation	Norge	Finland	Koncern- gemensamt	Elimineringar och övrigt	Summa
Intäkter								
Extern nettoomsättning*	2 849 073	2 037 394	881 499	733 659	573 979	19	-	7 075 623
Intern nettoomsättning	29 866	-	7 631	5 063	-	-	-42 560	-
Nettoomsättning	2 878 939	2 037 394	889 130	738 722	573 979	19	-42 560	7 075 623
Rörelsekostnader	-2 772 053	-1 992 147	-845 235	-699 378	-613 466	-100 924	42 558	-6 980 645
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar	-47 695	-25 037	-11 454	-2 232	-943	-5 560	-50 276	-143 198
Rörelseresultat	59 191	20 210	32 441	37 112	-40 430	-106 465	-50 278	-48 220
Finansiella intäker								4 393
Finansiella kostnader								-139 459
Finansnetto								-135 066
Resultat före skatt								-183 286
Skatt								40 854
Resultat efter skatt								-142 432

Övriga upplysningar

Goodwill	924 362	394 185	465 198	460 347	35 569	32 595	-	2 312 256
Övriga immateriella anläggningstillgångar	19 854	2 486	4 352	13 114	-	52 326	-	92 132
Materiella anläggningstillgångar	156 728	97 677	33 084	8 074	1 970	287	-	297 820
Summa	1 100 944	494 348	502 634	481 535	37 539	85 208	-	2 702 208

* Ingen kund står för mer än 10% av omsättningen

Not 4 Förvärv av rörelse

Under 2017 genomfördes följande förvärv

Förvärvad enhet	Division	Art	Andel	Förvärvs-tidpunkt	Antal anställda	Årsomsättning 2017
Ivarssons Rörlägeri AB *	VS	Bolag	100%	1 december	25	36 467
Kylkompanjon i Östergötland AB	Ventilation	Inkråm	-	2 maj	10	13 000
Sevede Rör AB	VS	Inkråm	-	1 februari	3	5 000
					38	54 467

* förvärvet avser bolaget och tillhörande dotterbolag.

Förvärven anses individuellt immateriella varför upplysningarna lämnas på aggregerad nivå.

Under 2016 genomfördes följande förvärv

Förvärvad enhet	Division	Art	Andel	Förvärvs-tidpunkt	Antal anställda	Årsomsättning 2016
Polarluft AB	Ventilation	Bolag	100%	2 maj	8	11 903
A Assemblin Umeå Holding AB *	El	Bolag	100%	25 maj	220	536 155
B Assemblin Installation AB*	El, VS och Vent	Bolag	100%	30 september	805	1 615 063
					1 033	2 163 121

* förvärvet avser bolaget och tillhörande dotterbolag.

Förvärven anses individuellt immateriella varför upplysningarna lämnas på aggregerad nivå.

A Bolaget har namnändrat från Delt Data El och Tele AB till Assemblin Umeå Holding AB under 2016.

B Bolaget har namnändrat från Skanska Installation AB till Assemblin Installation AB under 2016.

Om förvärven hade inträffat per den 1 januari 2016 hade koncernens omsättning ökat med ca 1 294 MSEK. De förvärvade bolagen har tillsammans bidragit med ett rörelseresultat på 3,6 MSEK.

Förvärvade enheter passar väl in i koncernens verksamhet och syftar till att förstärka närvaron på orter som bedöms som strategiskt viktiga. Polarluft AB bidrar till att förstärka segmentet ventilation i Stockholm och Mälardalen. Assemblin Umeå Holding AB skapar förutsättning för expansion i norra Sverige inom el segmentet. Genom förvärvet av Assemblin Installation AB förstärks koncernens samtliga segment i Sverige.

Effekter av förvärv (tsek)

	2017	2016
Förvärven har följande effekter på koncernens tillgångar och skulder		
Materiella anläggningstillgångar	329	10 672
Övriga anläggningstillgångar	-	8 440
Upparbetad ej fakturerad intäkt	-	115 628
Kundfordringar	5 641	173 295
Övriga omsättningstillgångar	2 670	81 430
Avsättningar*	-42 143	-148 605
Fakturerad ej upparbetad intäkt	-	-119 687
Leverantörsskulder	-1 660	-86 990
Kortfristiga skulder	-3 185	-166 162
Netto identifierbara tillgångar och skulder	-38 348	-131 979
Orderstock	-	42 136
Uppskjuten skatt på övervärden	-	-9 270
Koncerngoodwill *	49 010	365 887
Överförd ersättning	10 662	266 774

* Av 2017 års koncerngoodwill avser 39,1 MSEK färdigställandet av 2016 års förvärvsanalys kopplad till Assemblin Installation AB varvid Assemblin El AB avsättningar har justerats om 22,1 MSEK, Assemblin VS AB om 15,5 MSEK och Assemblin Ventilation om 1,5 MSEK.

Goodwill

I goodwillvärdet ingår värdet av synergieffekter i form av effektivare produktionsprocesser samt personalens tekniska kunskaper. Ingen del av goodwillen är skattemässigt avdragsgill.

Orderstock

I Orderstock ingår värdet av de befintliga order vid förvärvstillfället. Merparten av koncernens orderstock har en kort löptid.

Förvärvsrelaterade utgifter

Förvärvsrelaterade utgifter uppgår till 0 (6) MSEK och avser arvoden till konsulter i samband med due diligence. Dessa utgifter har redovisats som övriga rörelsekostnader i rapport över resultat och övrigt totalresultat.

Överförd ersättning (tsek)	2017	2016
Köpeskilling	10 662	266 774
Likvida medel i förvärvade företag	1 675	139 078
Nettoeffekt på likvida medel överförd ersättning	8 987	127 696

Not 5 Anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares ersättningar

Medelantalet anställda	2017	varav män	2016	varav män
Moderbolaget				
Sverige	-		-	
Totalt moderbolaget	-	0%	-	0%
Dotterföretag				
Sverige	4 823	94%	3 965	94%
Norge	551	94%	506	95%
Finland	319	89%	335	90%
Totalt i dotterföretag	5 693	94%	4 806	94%
Koncernen totalt	5 693	94%	4 806	94%

Könsfördelning i företagsledningen	2017 andel kvinnor	2016 andel kvinnor
Styrelsen	17%	25%
Koncernen		
Styrelser	15%	19%
Övriga ledande befattningshavare	15%	11%

Löner, andra ersättningar och sociala kostnader (tsek)	2017		2016	
	Löner och ersättningar	Sociala kostnader	Löner och ersättningar	Sociala kostnader
Dotterföretag	2 628 074	762 245	2 389 614	662 173
(varav pensionskostnad)	217 821	43 266	255 616	57 381
Koncernen totalt	2 628 074	762 245	2 389 614	662 173
(varav pensionskostnad)	217 821	43 266	255 616	57 381

Not 5 Anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares ersättningar forts.

Löner och andra ersättningar fördelade per land och mellan ledande befattningshavare och övriga anställda samt sociala kostnader i moderbolaget (tsek)

	2017		2016	
	Ledande befattningshavare	Övriga anställda	Ledande befattningshavare	Övriga anställda
Moderbolaget				
Sverige	-	-	-	-
Dotterföretag				
Sverige	17 176	2 126 278	9 866	1 937 484
(varav tantiem o.d.)	(3 622)	(34 678)	(1 972)	(26 908)
(varav pensionskostnad)	(3 230)	(169 905)	(2 998)	(209 326)
Norge	2 262	322 399	1 871	291 262
(varav tantiem o.d.)	(503)	(5 370)	(596)	(11 289)
(varav pensionskostnad)	(72)	(17 421)	(74)	(16 379)
Finland	2 129	157 830	1 858	147 272
(varav tantiem o.d.)	(-)	(2 187)	(-)	(3 570)
(varav pensionskostnad)	(385)	(26 808)	(307)	(26 532)
Dotterföretag totalt	21 567	2 606 507	13 595	2 376 019
(varav tantiem o.d.)	(4 125)	(42 235)	(2 568)	(41 768)
(varav pensionskostnad)	(3 688)	(214 133)	(3 379)	(252 237)
Koncernen totalt	21 567	2 606 507	13 595	2 376 019
(varav tantiem o.d.)	(4 125)	(42 235)	(2 568)	(41 768)
(varav pensionskostnad)	(3 688)	(214 133)	(3 379)	(252 237)

Löner och andra ersättningar till ledande befattningshavare
Moderbolaget

Inga löner eller ersättningar har utbetalats i moderbolaget. I arvode till styrelsen har utbetalats 2 544 (2 353) tSEK inkl sociala avgifter från Assemblin AB. Gruppens ledande befattningshavare avser koncernledning 8 (7) personer.

Ledande befattningshavares ersättningar

Rörlig ersättning kan uppgå till maximalt 9/12 av den årliga grundlönen.

Avgångsvederlag

Avgångsvederlag uppgår till max 6/12 av den årliga grundlönen.

VD och styrelseordförande

Under slutet av december 2015 utsågs Mats Jönsson till koncernchef i Assemblin AB. Från och med den 1 juni 2016 lämnade Mats Jönsson sitt uppdrag och koncernchefens arbete fördelades mellan CFO och styrelseordförande. Den 1 juni 2017 tillträdde Petter Håkansson som ny koncernchef och ersattes den 17 oktober 2017 av Lennart Petersson. Lennart är tillförordnad koncernchef till dess att ny rekrytering är klar.

Den 3 mars 2017 avgick Lars-Ove Håkansson som koncernens styrelseordförande och ersattes av Matts Våppling.

Not 6 Arvode och kostnadsersättning till revisorer

Koncernen (tsek)	2017	2016
KPMG		
Revisionsuppdrag	6 560	5 950
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	71	182
Skatterådgivning	281	451
Andra uppdrag	634	85
	7 547	6 668

Med revisionsuppdrag avses lagstadgad revision av års- och koncernredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning samt revision och annan granskning utförd i enlighet med överenskommelse eller avtal. Detta inkluderar övriga arbetsuppgifter som det ankommer på bolagets revisorer att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter.

Moderbolagets revisionskostnader belastas Assemblin Sweden AB.

Not 7 Rörelsens kostnader fördelade på kostnadsslag

Koncernen (tsek)	2017	2016
Råvaror och förnödenheter	-3 172 009	-2 492 480
Underentreprenörer och köpta tjänster inom produktion	-794 215	-808 008
Konsultarvoden	-135 282	-126 284
IT-kostnader och telefoni	-91 819	-67 243
Personalkostnader	-3 487 251	-3 055 123
Avskrivningar	-153 889	-141 785
Nedskrivningar	-18 871	-1 413
Övriga rörelsekostnader	-200 915	-431 506
	-8 054 250	-7 123 843
Moderbolaget (tsek)	2017	2016
Andra rörelsekostnader	-	-2

Not 8 Finansnetto

Koncernen (tsek)	2017	2016
Ränteintäkter, övriga	850	1 323
Utdelning	1 491	1 693
Valutakursförändringar	1 179	-
Övriga finansiella intäkter	-	1 377
Finansiella intäkter	3 520	4 393
Räntekostnader, övriga	-131 338	-121 282
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultat	-239	-3 100
Valutakursförändringar	-	-4 079
Uppläggningsavgifter lån	-12 147	-10 479
Övriga finansiella kostnader	-2 264	-519
Finansiella kostnader	-145 988	-139 459
Finansnetto	-142 468	-135 066
Moderbolaget (tsek)	2017	2016
Nedskrivning andelar i koncernföretag efter koncernintern omstrukturering	-279 593	-
Finansiella kostnader	-279 593	-
Finansnetto	-279 593	-

Not 9 Skatter**Redovisat i rapporten över resultat och övrigt totalresultat/ rapport över resultat**

Koncernen (tsek)	2017	2016
Aktuell skattekostnad		
Årets skattekostnad	-12 883	-23 390
Justering av skatt hänförlig till tidigare år	1 930	983
	-10 953	-22 407
Uppskjuten skatteintäkt		
Uppskjuten skatt avseende temporära skillnader	4 240	55 909
Uppskjuten skatteintäkt aktiverade underskottsavdrag	59 686	690
Justering uppskjuten skatt hänförlig till tidigare år	-201	6 662
	63 725	63 261
Totalt redovisad skattekostnad (-)/ skatteintäkt (+) i koncernen	52 772	40 854

Avstämning av effektiv skatt

Koncernen (tsek)	2017	2016
Resultat före skatt	-27 391	-183 286
Skatt enligt gällande skattesats för moderbolaget	6 045	40 323
Effekt av utländska verksamheter med skattesats annan än 22%	209	1 470
Ej avdragsgilla kostnader	-27 501	-5 728
Ej skattepliktiga intäkter	704	5 852
Utnyttjande av tidigare ej aktiverade underskottsavdrag	78 132	4 740
Ökning av underskottsavdrag utan motsvarande aktivering av uppskjuten skatt	-6 193	-5 803
Justeringar av skatt hänförlig till tidigare år	1 376	-
Redovisad effektiv skatt	52 772	40 854

Not 9 Skatter forts.

Uppskjuten skatt på temporära skillnader	17-12-31			16-12-31		
	Uppskjuten skattefordran	Uppskjuten skatteskuld	Netto uppskjuten skatt	Uppskjuten skattefordran	Uppskjuten skatteskuld	Netto uppskjuten skatt
Koncernen (tsek)						
Immateriella anläggningstillgångar	2 601	-	2 601	3 709	-15 969	-12 260
Materiella anläggningstillgångar	149	-2 825	-2 676	494	-4 103	-3 609
Lager	690	-3 418	-2 728	-	-3 929	-3 929
Kundfordringar	1 492	-	1 492	3 474	-7 026	-3 552
Pågående projekt	-	-6 039	-6 039	-	-	-
Kortfristiga skulder	4 645	-	4 645	27 779	-	27 779
Pensionsavsättningar	50 485	-	50 485	48 958	-	48 958
Garantiavsättningar	9 174	-	9 174	3 633	-2 607	1 026
Obeskattade reserver	-	-2 752	-2 752	-	-17 982	-17 982
Övrigt	5 023	-1 252	3 771	7 447	-632	6 815
Aktiverade underskottsavdrag	60 376	-	60 376	690	-	690
Nettning	-4 498	4 498	-	-3 332	3 332	-
Netto uppskjutna skattefordringar (+)/skulder (-)	130 137	-11 788	118 349	92 852	-48 916	43 936

Sverige har en bolagsskattesats på 22% (22%). Norge har en bolagsskattesats på 24% (25%). Finland har en bolagsskattesats på 20% (20%).

Not 9 Skatter forts.

Ej redovisade uppskjutna skattefordringar

Vid årsskiftet uppgick totala underskott till 475,0 (479,3) MSEK i koncernen av vilka 274,4 (3,1) MSEK har aktiverats. Uppskjuten skatt på ej aktiverade underskott uppgår till 40,5 (101,6) MSEK och är hänförliga till Sverige, Norge, Finland och förfaller enligt tabellen till höger.

Assemblinkoncernen har aktiverat underskottsavdrag uppgående till 274 miljoner kronor innebärande en uppskjuten skattefordran om 60 miljoner kronor. Samtliga aktiverade underskott är hänförliga till svenska helägda dotterbolag. Att underskotten aktiverats i år beror på att styrelsen utifrån upprättade prognoser, baserat på ett mycket starkt orderläge, bedömer att det är sannolikt att kvarvarande underskott kommer att kunna avräknas mot framtida beskattningsbara vinster.

(tsek)	2017
2017	-
2018	-
2019	-
2020	-
2021	4 320
Efter 2021	179 776
Utan förfall	290 935
Totala underskott	475 031
Av vilka har aktiverats	274 436

Nettoförändring av uppskjuten skatt i temporära skillnader och underskottsavdrag 2017

Koncernen (tsek)	Ingående balans	Redovisat i årets resultat	Redovisat i övrigt totalresultat	Omräkningsdifferenser och övrigt	Förvärv/Avyttring av rörelse	Balans per 31 dec 2017
Immateriella tillgångar	-12 260	14 861		-84		2 517
Materiella anläggningstillgångar	-3 609	933		172		-2 504
Lager	-3 929	1 201				-2 728
Kundfordringar	-3 552	5 044		134		1 626
Pågående projekt	-	-6 039		193		-5 846
Kortfristiga skulder	27 779	-23 134				4 645
Pensionsavsättningar	48 958	1 527	516			51 001
Garantiavsättningar	1 026	3 912		-54	4 236	9 120
Obeskattade reserver	-17 982	15 230				-2 752
Övrigt	6 815	-9 496		32	5 543	2 894
Aktivering av underskottsavdrag	690	59 686				60 376
Summa	43 936	63 725	516	393	9 779	118 349

Nettoförändring av uppskjuten skatt i temporära skillnader och underskottsavdrag 2016

Koncernen (tsek)	Ingående balans	Redovisat i årets resultat	Redovisat i övrigt totalresultat	Omräkningsdifferenser och övrigt	Förvärv/Avyttring av rörelse	Balans per 31 dec 2016
Immateriella tillgångar	-20 277	17 489	-	-202	-9 270	-12 260
Materiella anläggningstillgångar	418	-3 912	-	-452	337	-3 609
Lager	-12 413	8 481	-	3	-	-3 929
Kundfordringar	33 816	-63 720	-	-1 024	27 376	-3 552
Pågående projekt	-4 884	4 884	-	-	-	-
Kortfristiga skulder	-	27 779	-	-	-	27 779
Pensionsavsättningar	8 889	25 323	14 492	-	254	48 958
Garantiavsättningar	-	861	-	-	165	1 026
Obeskattade reserver	-20 291	2 309	-	-	-	-17 982
Övrigt	6 553	43 077	-	-1 530	-41 285	6 815
Aktivering av underskottsavdrag	-	690	-	-	-	690
Summa	-8 189	63 261	14 492	-3 205	-22 423	43 936

Not 10 Immateriella anläggningstillgångar

Koncernen (tsek)	Goodwill		Orderstock		Balanserade utvecklingskostnader		Totalt	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Akkumulerade anskaffningsvärden								
Vid årets början	2 312 256	1 903 483	143 567	98 496	108 669	104 919	2 564 492	2 106 898
Rörelseförvärv	9 926	365 887	–	42 136	–	–	9 926	408 023
Justering vid färdigställande av slutgiltig förvärvsanalys	39 084	–	–	–	–	–	39 084	–
Investeringar	–	–	–	–	8 244	4 590	8 244	4 590
Avyttringar och utrangeringar	–	–	–	–	–	-871	–	-871
Valutakursdifferenser	-21 653	42 886	-1 579	2 935	-747	31	-23 979	45 852
Vid årets slut	2 339 614	2 312 256	141 988	143 567	116 166	108 669	2 597 768	2 564 492
Akkumulerade avskrivningar								
Vid årets början	–	–	-73 882	-7 411	-12 949	-7 894	-86 831	-15 305
Avyttringar och utrangeringar	–	–	–	–	–	467	–	467
Årets avskrivningar	–	–	-68 751	-65 721	-7 126	-5 507	-75 877	-71 228
Valutakursdifferenser	–	–	1 319	-750	–	-15	1 319	-765
Vid årets slut	–	–	-141 315	-73 882	-20 075	-12 949	-161 390	-86 831
Akkumulerade nedskrivningar								
Vid årets början	–	–	-673	-673	-72 600	-72 600	-73 273	-73 273
Årets nedskrivningar	–	–	–	–	-18 707	–	-18 707	–
Vid årets slut	–	–	-673	-673	-91 307	-72 600	-91 980	-73 273
Redovisade värden 31 december	2 339 614	2 312 256	0	69 012	4 784	23 120	2 344 398	2 404 388

Årets avskrivning samt nedskrivning avseende balanserade utvecklingskostnader är redovisad på raden Försäljnings- och administrationskostnader i Rapport över resultat och övrigt totalresultat för koncernen. Styrelsen har i samband med årsbokslutet gjort en översyn av koncernens immateriella tillgångar och funnit ett nedskrivningsbehov kring vissa mjukvarutillgångar.

Prövning av nedskrivningsbehov av immateriella anläggningstillgångar

Bedömning av värdet av koncernens goodwillposter och övriga immateriella anläggningstillgångar sker årligen utifrån de kassagenererande enheternas nyttjandevärde. Nyttjandevärde för respektive enhet baseras på en prognostisering av framtida kassaflöden. Dessa är baserade på budget för 2018 och därefter på affärsområdesspecifika antaganden om årlig omsättningstillväxt, rörelsemarginal och rörelsekapitalbehov för perioden 2019 till 2022. Dessa antaganden är satta utifrån verksamhetens historik, målsättningar i affärsplanen, verksamhetens konkurrenskraft samt bedömning om framtida kon-

junkturutveckling. För perioden efter 2022 antas den eviga årliga tillväxten vara 2,0 (2,0) procent. De prognostiserade kassaflödena har nuvärdeberäknats med en diskonteringsränta om 9,0 (10,0) procent före skatt baserat på ett vägt genomsnitt av bolagets kostnad för externt upplånat kapital och ett teoretiskt avkastningskrav på eget kapital. Per 31 december 2017 överstiger nyttjandevärdena redovisat värde för samtliga testade enheter. Således föreligger inget nedskrivningsbehov och inga rimliga förändringar i väsentliga antaganden skulle ge upphov till nedskrivning.

Goodwill per kassagenererande enhet 2017	El	VS	Ventilation	Norge	Finland	Koncern-gemensamt	Summa
Goodwill	946 503	414 215	472 037	437 221	37 042	32 595	2 339 614
Övriga immateriella anläggningstillgångar						4 784	4 784
Summa	946 503	414 215	472 037	437 221	37 042	37 380	2 344 398

Goodwill per kassagenererande enhet 2016	El	VS	Ventilation	Norge	Finland	Koncern-gemensamt	Summa
Goodwill	924 362	394 185	465 198	460 347	35 569	32 595	2 312 256
Övriga immateriella anläggningstillgångar	19 854	2 486	4 352	13 114	–	52 326	92 132
Summa	944 216	396 671	469 550	473 461	35 569	84 921	2 404 388

Not 11 Materiella anläggningstillgångar

Koncernen (tsek)	Byggnader och mark		Förbättringsutgifter på annans fastighet		Maskiner och inventarier och andra tekniska anläggningar		Totalt	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Ackumulerade anskaffningsvärden								
Vid årets början	17 696	7 268	56 436	54 679	589 687	474 752	663 819	536 699
Rörelseförvärv	-	11 304	-	2 201	355	15 578	355	29 083
Investeringar	431	1 703	1 110	292	124 943	66 528	126 484	68 524
Avyttringar och utrangeringar	-10 042	-2 689	-74	-736	-62 572	-63 077	-72 688	-66 502
Omklassificeringar	-1 262	-50	1 262	-	-47 266	93 461	-47 266	93 411
Valutakursdifferenser	-106	160	-	-	-1 381	2 445	-1 487	2 605
Vid årets slut	6 716	17 696	58 734	56 436	603 766	589 687	669 217	663 819
Avskrivningar								
Vid årets början	-5 806	-2 583	-18 393	-14 449	-341 612	-234 269	-365 811	-251 301
Rörelseförvärv	-	-3 328	-	-2 948	-27	-12 135	-27	-18 411
Årets avskrivningar	-973	-1 202	-3 149	-2 664	-73 890	-67 382	-78 012	-71 248
Avyttringar och utrangeringar	2 916	1 354	74	1 668	47 761	49 695	50 751	52 717
Omklassificeringar	589	-	-589	-	45 288	-75 700	45 288	-75 700
Valutakursdifferenser	13	-47	-	-	1 052	-1 821	1 065	-1 868
Vid årets slut	-3 260	-5 806	-22 057	-18 393	-321 429	-341 612	-346 746	-365 811
Nedskrivningar								
Vid årets början	-	-594	-87	-162	-101	-101	-188	-857
Rörelseförvärv	-	-	-	-	-	-	-	-
Årets nedskrivningar	-	-	-	-	-164	-722	-164	-722
Avyttringar och utrangeringar	-	616	-	75	164	722	164	1 413
Valutakursdifferenser	-	-22	-	-	-	-	-	-22
Vid årets slut	-	-	-87	-87	-101	-101	-188	-188
Redovisade värden 31 december	3 456	11 890	36 590	37 956	282 236	247 974	322 283	297 820

Koncernen – Finansiell leasing

Gruppen leasar fordon som ovan ingår i kategorin maskiner och inventarier och andra tekniska anläggningar. När leasingavtalen upphör har gruppen optioner att köpa utrustningen. Det finns optioner att förlänga leasingavtalen när de löper ut. Per den 31 december var värdet på de leasade tillgångarna ca 252 (219) MSEK. De leasade tillgångarna är säkerhet för leasingkuldena.

Not 12 Finansiella placeringar

Koncernen (tsek)	17-12-31	16-12-31
Ackumulerade anskaffningsvärden		
Vid årets början	32 389	31 364
Rörelseförvärv	-	17
Nedskrivningar	-17	-
Resultatandelar	22	-
Omklassificeringar	-	975
Valutakursdifferenser	22	33
Utgående balans 31 december	32 416	32 389
Redovisat värde	32 416	32 389
Specifikation av värdepapper		
Elajo	30 364	30 364
Övrigt	2 052	2 025
	32 416	32 389

Not 13 Långfristiga fordringar och övriga fordringar

Koncernen (tsek)	17-12-31	16-12-31
Långfristiga fordringar som är anläggningstillgångar		
Marknadsvärdering derivat	-	240
Deposition lokalhyror	857	843
Innehållna medel kunder	-	9 386
Fordran pensionsmedel	12 986	9 780
Övrigt	1 200	566
	15 043	20 815
Övriga fordringar som är omsättningstillgångar		
Mervärdskattefordran	8 814	4 031
Skattefordringar	35 473	31 896
Övrigt	55 355	42 912
	99 642	78 839

Ingen enskild post under övrigt överstiger 10% av det totala beloppet.

Not 14 Kundfordringar

Kundfordringar redovisas efter hänsyn tagen till under året uppkomna kundförluster som uppgick till 5 733 (17 932) TSEK i koncernen.

Not 15 Upparbetad men ej fakturerad intäkt

Koncernen (tsek)	17-12-31	16-12-31
Upparbetad intäkt på ej avslutade arbeten	4 246 429	4 343 922
Fakturering på ej avslutade arbeten	-3 857 748	-3 632 446
	388 681	711 476

Upparbetad intäkt från pågående entreprenader redovisas med tillämpning av successiv vinstavräkning. Beräkningen av uppabetningsgraden sker på basis av nedlagda projektkostnader vid periodens utgång i förhållande till den mot projektintäkten svarande projektkostnaden för hela entreprenaden.

I balansräkningen redovisas entreprenaduppgdragen brutto projekt för projekt antingen som upparbetad men ej fakturerad intäkt bland omsättningstillgångarna eller som fakturerad men ej upparbetad intäkt bland kortfristiga skulder. De projekt som har högre upparbetade intäkter än vad som fakturerats redovisas som tillgång medan de projekt som har fakturerats mer än upparbetade intäkter redovisas som skuld.

Not 17 Eget kapital forts.**Koncernen****Reserver för ackumulerat övrigt totalresultat (tsek)**

	Omräkningsreserv	Balanserade vinstmedel och årets resultat	Summa övrigt totalresultat
Ingående redovisat värde 2016-01-01	-19 311	-	-19 311
Omräkningsdifferenser vid omräkning av utländska dotterbolag	23 985	-	23 985
Omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner	-	-53 011	-53 011
Löneskatt förmånsbestämda pensionsplaner	-	-12 862	-12 862
Skatt hänförlig till poster som inte kan omföras till årets resultat	-	14 492	14 492
Utgående redovisat värde 2016-12-31	4 674	-51 381	-46 707
Ingående redovisat värde 2017-01-01	4 674	-51 381	-46 707
Omräkningsdifferenser vid omräkning av utländska dotterbolag	-10 621	-	-10 621
Omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner	-	-1 886	-1 886
Löneskatt förmånsbestämda pensionsplaner	-	-458	-458
Skatt hänförlig till poster som inte kan omföras till årets resultat	-	516	516
Utgående redovisat värde 2017-12-31	-5 947	-53 209	-59 156

Omräkningsreserv

Omräkningsreserven innefattar alla valutakursdifferenser som uppstår vid omräkning av finansiella rapporter från utländska verksamheter som har upprättat sina finansiella rapporter i en annan valuta än den valuta som koncernens finansiella rapporter presenteras i. Moderbolaget och koncernen presenterar sina finansiella rapporter i svenska kronor.

Not 18 Räntebärande skulder

I det följande framgår information om företagets avtalsmässiga villkor avseende räntebärande skulder. För mer information om företagets exponering för ränterisk och risk för valutakursförändringar hänvisas till not 25.

Koncernen (tsek)	2017	2016
Långfristiga skulder		
Banklån	1 233 584	1 287 817
Aktiverade upplåningskostnader	-51 644	-64 174
Aktieägarlån	582 999	537 243
Lån från närstående	91 000	91 000
Finansiella leasingkulder	172 058	149 717
	2 027 998	2 001 603
Kortfristiga skulder		
Banklån	46 830	28 098
Finansiella leasingkulder	81 055	70 391
	127 885	98 489

Not 16 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

Koncernen (tsek)	17-12-31	16-12-31
Upplupen leverantörsbonus	64 959	86 303
Upplupna intäkter	19 039	25 556
Förutbetald hyra	33 111	23 834
Förutbetalda licenser	386	12 830
Förutbetalda försäkringspremier	3 840	7 027
Förutbetalda leasingavgifter	1 406	3 985
Övriga poster	7 581	9 635
	130 322	169 170

Not 17 Eget kapital**Moderbolaget**

	2017	2017
Antal aktier	50 000	50 000

Aktiekapitalet i Assemblin Holding AB uppgår till 50 000 (50 000) kr med ett kvotvärde per aktie om 1,00 (1,00) kr. Samtliga utestående aktier äger lika andel i moderbolagets tillgångar och vinst och är tillfälligt betalda. Varje aktie berättigar till en röst.

Not 18 Räntebärande skulder *forts.*

Villkor och återbetalningstider

Alla transaktioner med koncernbolag sker till marknadsmässiga villkor. Lånet är att betrakta som långfristigt utan fastställd förfallodag och kan sägas upp tidigast 12 månader från balansdagen.

(tsek)	Valuta	Nominell ränta	Förfall	2017 (tsek)	
				Nominellt värde	Redovisat värde
Banklån	SEK	3,75%	2021-10-30	206 052	206 052
Banklån	SEK	4,25%	2022-04-30	158 340	158 340
Banklån	SEK	4,75%	2022-10-30	230 000	230 000
Banklån	SEK	4,25%	2022-04-30	547 839	547 839
Banklån NOK	NOK	5,00%	2022-04-30	138 183	138 183
Aktiverade upplåningskostnader *	SEK	*		-51 644	-51 644
Lån från närstående	SEK	2,00%	2021-10-30	91 000	91 000
Aktieägarlån	SEK	10,00%	2045-10-28	242 661	242 661
Aktieägarlån	SEK	10,00%	2045-10-28	192 476	192 476
Aktieägarlån	SEK	10,00%	2045-10-28	147 862	147 862
Finansiella leasingsskulder **	SEK	**	2018-12-31	81 055	81 055
Finansiella leasingsskulder **	SEK	**	**	172 058	172 058
Totala räntebärande skulder				2 155 883	2 155 883

(tsek)	Valuta	Nominell ränta	Förfall	2016 (tsek)	
				Nominellt värde	Redovisat värde
Banklån	SEK	3,75%	2021-10-30	234 150	234 150
Banklån	SEK	4,25%	2022-04-30	158 340	158 340
Banklån	SEK	4,75%	2022-10-30	230 000	230 000
Banklån	SEK	4,25%	2022-04-30	547 933	547 933
Banklån NOK	NOK	5,34%	2022-04-30	145 492	145 492
Aktiverade upplåningskostnader *	SEK			-64 174	-64 174
Lån från närstående	SEK	2,00%	2021-10-30	91 000	91 000
Aktieägarlån	EUR	10,00%	2045-10-28	222 154	222 154
Aktieägarlån	EUR	10,00%	2045-10-28	176 210	176 210
Aktieägarlån	EUR	10,00%	2045-10-28	138 879	138 879
Finansiella leasingsskulder **	SEK		2017-12-31	70 391	70 391
Finansiella leasingsskulder **	SEK			149 717	149 717
Totala räntebärande skulder				2 100 093	2 100 093

Skulderna är förenade med vissa villkor knutna till resultat och ställning s.k covenants.

* Aktiverade upplåningskostnader (TEUR 6 787) betalda 2015-11-02 samt tSEK 8 625, 2016-09-30

** De finansiella leasingkontrakten amorteras på 3–5 år med räntesatser om 1–4%.

Moderbolag (tsek)	2017	2016	Kreditlimit Koncernen (tsek)	2017	2016
Skulder till koncernföretag			Beviljad kreditlimit	374 500	374 500
Redovisat värde vid periodens ingång	2	–	Outnyttjad del	374 500	374 500
Skulder till koncernföretag	289 915	2	Utnyttjad kreditbelopp	–	–
	289 917	2	Beviljad kreditlimit, fördelad per land		
			Sverige	374 500	374 500
			Totalt beviljad kreditlimit	374 500	374 500

Alla transaktioner med koncernbolag sker till marknadsmässiga villkor. Lånet är att betrakta som långfristigt utan fastställd förfallodag och kan sägas upp tidigast 12 månader från balansdagen.

Finansiella leasingsskulder

Finansiella leasingsskulder förfaller till betalning enligt nedan:

Koncern (tsek)	2017			2016		
	Kapitalbelopp	Ränta	Minimi leaseavgifter	Kapitalbelopp	Ränta	Minimi leaseavgifter
Inom ett år	79 315	1 743	81 058	69 025	1 366	70 391
Mellan ett och fem år	169 548	2 310	171 858	147 480	1 992	149 472
Senare än om fem år	194	3	197	243	2	245
	249 057	4 056	253 113	216 748	3 360	220 108

Not 19 Pensioner

Koncernen

Av Assemblinkoncernens totalt antal anställda vid årets slut är det cirka 23 (25) % som har pensioner som redovisas som förmånsbestämda. Övriga anställda har pensioner som redovisas som avgiftsbestämda. Den svenska planen är ofonderad och baserad på slutlig lön som ger anställda förmåner i form av en garanterad nivå på pensionsutbetalningarna under livstiden.

Antal personer som omfattas av IAS 19 beräkningen		Moderbolag	Övriga Sverige	Norge	Finland	Total
2017	Aktiva		979			979
	Fribrevsinnehavare		3			3
	Pensionärer		347			347
	Totalt	-	1 329	-	-	1 329
2016	Aktiva		909			909
	Fribrevsinnehavare		3			3
	Pensionärer		313			313
	Totalt	-	1 225	-	-	1 225

Förmånsbestämda pensioner (tsek)

	2017	2016
Nuvärdet av helt eller delvis fonderade förpliktelser	-	-
Nuvärdet av ofonderade förpliktelser	456 289	428 781
Totalt nuvärde av förmånsbestämda förpliktelser	456 289	428 781
Verkligt värde på förvaltningstillgångar	-	-
Löneskatt/arbetsgivaravgift	42 253	41 450
Netto av nuvärde av förpliktelserna och verkligt värde på förvaltningstillgångarna	498 542	470 231
Netto redovisat avseende förmånsbestämda planer	498 542	470 231

Förändring av nuvärdet av förpliktelsen för förmånsbestämda planer (tsek)

	2017	2016
Förpliktelse för förmånsbestämda planer per den 1 januari	428 781	354 393
Kostnad intjänade förmåner under perioden	26 661	20 027
Räntekostnad	9 573	10 756
Pensionsutbetalningar	-10 612	-9 406
Aktuariell (vinst)/förlust finansiella antaganden	1 886	53 011
Förpliktelse för förmånsbestämda planer per den 31 december	456 289	428 781

Översikt förmånsbestämda planer

Koncernen har en förmånsbestämd plan som tillhandahåller ersättningar till anställda när de går i pension. Planen avser bara Sverige. Den förmånsbestämda planen är exponerad för aktuariella risker såsom livslängds-, valuta-, ränte- och investeringsrisker. Inbetalningar till planer förväntas uppgå till 10,9 (10,6) MSEK kommande år.

Antaganden för förmånsbestämda förpliktelser

	2017	2016
Diskonteringsränta per den 31 december	2,57%	2,20%
Framtida löneökning	2,50%	2,50%
Inflation	1,75%	1,50%

Livslängdsantaganden baseras på publicerad statistik och dödlighetstal. Den aktuella livslängden som förpliktelsen är beräknad på uppgår till 18 (16) år.

Not 19 Pensioner forts.

Känslighetsanalys

I nedanstående tabell presenteras möjliga förändringar av aktuariella antaganden per bokslutstidpunkten, övriga antaganden oförändrade, och hur dessa skulle påverka den förmånsbestämda förpliktelsen.

<i>Förändring i antaganden avseende 2017</i>	Ökning	Minskning	<i>Förändring i antaganden avseende 2016</i>	Ökning	Minskning
Diskonteringsränta (0,5% förändring)	-8,4%	9,6%	Diskonteringsränta (0,5% förändring)	-8,6%	9,8%
Förväntad dödlighet (1 års förändring)	5,8%	-5,1%	Förväntad dödlighet (1 års förändring)	3,9%	-3,9%
Framtida löneökning (0,5% förändring)	6,8%	-6,1%	Framtida löneökning (0,5% förändring)	5,9%	-5,1%
Ökning/minskning av inflation (0,5% förändring)	3,9%	-3,9%	Ökning/minskning av inflation (0,5% förändring)	7,3%	-6,6%
Framtida ökning av pensioner (1%) förändring)			Framtida ökning av pensioner (1%) förändring)		

Alecta

För tjänstemän i Sverige tryggas ITP 2-planens förmånsbestämda pensionsåtaganden för ålders- och familjepension genom en försäkring i Alecta. Enligt ett uttalande från Rådet för finansiell rapportering, är detta en förmånsbestämd plan som omfattar flera arbetsgivare. För räkenskapsåret har bolaget inte haft tillgång till sådan information som gör det möjligt att redovisa denna plan som en förmånsbestämd plan. Pensionsplanen enligt ITP som tryggas genom en försäkring i Alecta redovisas därför som en avgiftsbestämd plan.

Året avgifter för pensionsförsäkringar som är tecknade i Alecta uppgår till 28,8 (25,4 MSEK). Alectas överskott kan fördelas till försäkringstagarna och/eller de försäkrade. Vid utgången av året uppgick Alectas överskott i form av den kollektiva konsolideringsnivån till 154 (148) procent. Den kollektiva konsolideringsnivån utgörs av marknadsvärdet på Alectas försäkringstekniska beräkningsantaganden, vilka inte överensstämmer med IAS19. Vid låg konsolidering kan en åtgärd vara att höja det avtalade priset för nyteckning och utökning av befintliga förmåner. Vid hög konsolidering kan en åtgärd vara att införa premierreduktioner.

Not 20 Avsättningar

Koncernen (tsek)	17-12-31	16-12-31
<i>Avsättningar som är långfristiga skulder</i>		
Garantiåtaganden	98 011	74 039
Förlustkontrakt	54 007	25 014
Övrigt	6 056	2 000
Totalt	158 074	101 053
<i>Avsättningar som är kortfristiga skulder</i>		
Garantiåtaganden	27 369	23 276
Förlustkontrakt	51 920	144 502
Övrigt	19 559	22 841
Totalt	98 848	190 619
Avsättning för garantiåtaganden (tsek)	17-12-31	16-12-31
Redovisat värde vid periodens ingång	97 315	93 626
Förvärvat belopp	-	17 072
Avsättningar som gjorts under perioden	12 044	46 410
Belopp som tagits i anspråk under perioden	-819	-52 281
Outnyttjade belopp som har återförts under perioden	-29 297	-7 512
Omklassificeringar	46 218	-
Omräkningsdifferens/övrigt	-81	-
Redovisat värde vid periodens utgång	125 380	97 315
Avsättning förlustkontrakt (tsek)	17-12-31	16-12-31
Redovisat värde vid periodens ingång	169 516	52 204
Förvärvat belopp	-	108 692
Avsättningar som gjorts under perioden	13 001	19 177
Belopp som tagits i anspråk under perioden	-95 021	-4 481
Outnyttjade belopp som har återförts under perioden	-20 079	-6 076
Omklassificeringar	38 343	-
Omräkningsdifferens/övrigt	167	-
Redovisat värde vid periodens utgång	105 927	169 516

Not 20 Avsättningar forts.

Avsättning övrigt (tsek)	17-12-31	16-12-31
Redovisat värde vid periodens ingång	24 841	-
Förvärvat belopp	-	22 841
Avsättningar som gjorts under perioden	42 363	2 000
Belopp som tagits i anspråk under perioden	-54 273	
Omklassificeringar	12 558	
Omräkningsdifferens/övrigt	126	
Redovisat värde vid periodens utgång	25 615	24 841
Koncerns totala avsättningar (tsek)	17-12-31	16-12-31
Totalt redovisat värde vid periodens ingång	291 672	145 830
Förvärvat belopp	-	148 605
Avsättningar som gjorts under perioden	67 408	67 587
Belopp som tagits i anspråk under perioden	-150 113	-56 762
Outnyttjade belopp som har återförts under perioden	-49 376	-13 588
Omklassificeringar	97 119	-
Omräkningsdifferens/övrigt	212	-
Totalt redovisat värde vid periodens utgång	256 922	291 672
Varav total långfristig del av avsättningarna	158 074	101 053
Varav total kortfristig del av avsättningarna	98 848	190 619

Garantiåtaganden

Garantiavsättningarna avser förmodade utgifter i framtiden för att åtgärda fel och brister avseende avslutade projekt som uppkommer under projektens garantitid. Avsättning för garantier hänför sig i huvudsak till projekt avslutade 2016 och 2017. Avsättningen baseras på beräkningar av historiska garantikostnader samt kända reklamationer. Avsättningarna nuvärdesberäknas ej. Ytterligare information framgår i not 32 kring viktiga bedömningar och uppskattningar.

Förlustkontrakt

Entreprenaduppgiften redovisas enligt metoden för successiv vinstavräkning. Individuell avsättning görs för beräknade förluster när projektkostnaderna beräknas överstiga den totala projektintäkten. Vidare har koncernen även ett flertal hyreskontrakt för lokaler med lång uppsägningstid som till följd av omorganiseringar står oanvända. Avsättning har gjorts för åtagandet att betala hyreskostnad under resterande kontraktstid.

Övriga avsättningar

Avsättningarna baseras på individuell riskvärdering och är främst relaterade till förvärv och justeringar av förvärvsbalanser.

Not 21 Fakturerad ej upparbetad intäkt

Koncernen (tsek)	17-12-31	16-12-31
Fakturerad på ej avslutade arbeten	7 806 372	7 000 527
Upparbetad intäkt på ej avslutade arbeten	-7 277 828	-6 213 213
	528 544	787 314

Upparbetad intäkt från pågående entreprenader redovisas med tillämpning av successiv vinstavräkning. Beräkningen av upparbetningsgraden sker på basis av nedlagda projektkostnader vid periodens utgång i förhållande till den mot projektintäkten svarande projektkostnaden för hela entreprenaden.

I balansräkningen redovisas entreprenaduppgiften brutto projekt för projekt antingen som upparbetad men ej fakturerad intäkt bland omsättningstillgångarna eller som fakturerad men ej upparbetad intäkt bland kortfristiga skulder. De projekt som har högre upparbetade intäkter än vad som fakturerats redovisas som tillgång medan de projekt som har fakturerats mer än upparbetade intäkter redovisas som skuld.

Not 22 Övriga skulder

Övriga kostfristiga skulder koncernen (tsek)	17-12-31	16-12-31
Mervärdskatteskuld	48 299	55 708
Övrigt	34 148	31 003
	82 448	86 711

Not 23 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Koncernen (tsek)	17-12-31	16-12-31
Upplupna semesterlöner och löner	493 742	489 610
Upplupna sociala avgifter	236 371	312 957
Upplupna räntekostnader	18 111	17 568
Övriga poster	50 192	150 683
	798 416	970 818

Not 24 Värdering av finansiella tillgångar och skulder till verkligt värde samt kategoriindelning

Värdering till verkligt värde innehåller en värderingshierarki avseende indata till värderingarna. Denna värderingshierarki indelas i tre nivåer, som överensstämmer med de nivåer som introducerades i IFRS 13 Finansiella instrument: Upplysningar.

De tre nivåerna utgörs av:

Nivå 1: Noterade priser (ojusterade) på aktiva marknader för identiska tillgångar eller skulder som företaget har tillgång till vid värderingstidpunkten.

Nivå 2: andra indata än de noterade priser som ingår i Nivå 1, vilka direkt eller indirekt är observerbara för tillgången eller skulden. Det kan även avse andra indata än noterade priser som är observerbara för tillgången eller skulden såsom räntenivåer, avkastningskurvor, volatilitet och multiplar.

Nivå 3: Icke observerbara indata för tillgången eller skulden. På denna nivå ska beaktas antaganden som marknadsaktörer skulle använda sig av vid prissättningen av tillgången eller skulden, inkluderat riskantaganden.

Derivat värderas i enlighet med nivå 2 och redovisas till verkligt värde via resultaträkningen. Finansiella tillgångar som kan säljas, avser primärt Elajo, vilka värderas till anskaffningsvärde vilket anses vara en god approximation av verkligt värde. För samtliga övriga poster, med undantag av upplåning, är det bokförda värdet en approximation av det verkliga värdet, varför dessa poster inte indelas i nivåer enligt värderingshierarkin. Upplåning tillhör nivå 2. Då lån till kreditinstitut löper med rörlig ränta bedöms även bokfört värde på dessa i allt väsentligt motsvara verkliga värden. Aktieägarlånen löper med fast ränta vilken bedöms motsvara en marknadsmässig ränta per balansdagen varför det redovisade värdet är en rimligt approximation av verkligt värde.

Klassificering och verkligt värde samt nivå i värderingshierarkin

Koncernen (tsek) 17-12-31	Not	Derivat	Låne- och kundfordringar	Finansiella tillgångar som kan säljas	Övriga skulder	Total
Finansiella placeringar	12, 25			32 416		32 416
Långfristiga fordringar	13, 24	–	15 043			15 043
Upparbetad ej fakturerad intäkt	15		388 681			388 681
Kundfordringar	14		1 214 494			1 214 494
Övriga fordringar	13		99 642			99 642
Upplupna intäkter	16		19 039			19 039
Summa		–	1 736 899	32 416	–	1 769 315

Banklån	18, 25				1 280 414	1 280 414
Aktieägarlån	18, 25				582 999	582 999
Lån från närstående	18, 25				91 000	91 000
Övriga räntebärande skulder (leasing)	18				253 113	253 113
Leverantörsskulder					665 226	665 226
Övriga skulder	22				34 148	34 148
Upplupna kostnader	23				68 302	68 302
Summa		–	–	–	2 975 202	2 975 202

Koncernen 16-12-31	Not	Derivat	Låne- och kundfordringar	Finansiella tillgångar som kan säljas	Övriga skulder	Total
Finansiella placeringar	12, 25	–	–	32 389	–	32 389
Långfristiga fordringar	13, 24	240	20 575	–	–	20 815
Upparbetad ej fakturerad intäkt	15	–	711 476	–	–	711 476
Kundfordringar	14	–	1 108 183	–	–	1 108 183
Övriga fordringar	13	–	78 839	–	–	78 839
Upplupna intäkter	16	–	25 556	–	–	25 556
Summa		240	1 944 629	32 389	–	1 977 258

Banklån	18, 25	–	–	–	1 315 916	1 315 916
Aktieägarlån	18, 25	–	–	–	537 243	537 243
Lån från närstående	18, 25	–	–	–	91 000	91 000
Övriga räntebärande skulder (leasing)	18	–	–	–	220 108	220 108
Leverantörsskulder		–	–	–	530 413	530 413
Övriga skulder	22	–	–	–	31 003	31 003
Upplupna kostnader	23	–	–	–	168 251	168 251
Summa		–	–	–	2 893 935	2 893 935

Not 25 Finansiella risker och riskhantering

Koncernen är genom sin verksamhet exponerad för olika slag av finansiella risker.

- Likviditetsrisk
- Refinansieringsrisk
- Valutarisk
- Ränterisk
- Kreditrisk

Ramverk för finansiell riskhantering

Ansvaret för koncernens finansiella transaktioner och risker hanteras centralt av koncernens finansfunktion som finns inom moderbolaget. Den övergripande målsättningen för finansfunktionen är att tillhandahålla en kostnadseffektiv finansiering samt att minimera negativa effekter på koncernens resultat som härrör från finansiella risker.

Likviditetsrisk

Likviditetsrisken definieras som risken att koncernen inte kan möta sina omedelbara betalningsförpliktelser. För att säkerställa detta har koncernen bl.a. rullande tre-månaders likviditetsplanering som omfattar alla koncernens enheter. Det finns även en rutin att löpande säkerställa att ändamålsenliga kreditfaciliteter innehas.

Förfallostruktur finansiella skulder – odiskonterade kassaflöden

Förfallostruktur

Förfallostruktur avseende framtida avtalade räntebetalningar baserat på nuvarande räntenivåer samt amorteringar.

Koncernen (tsek)						
2017	Valuta	Nom. Belopp originalvaluta	Totalt	< 1 år	1–5 år	> 5 år
Banklån	SEK	1 142 231	1 142 231	46 830	1 095 401	–
Banklån	NOK	138 038	138 183		138 183	–
Lån från närstående	SEK	91 000	91 000		91 000	–
Aktieägarlån*	SEK	435 136	435 136			435 136
Aktieägarlån*	NOK	147 707	147 862			147 862
Derivat	SEK	–	–		–	–
Leverantörsskulder	SEK	665 226	665 226	665 226	–	–
Finansiella leasingsskulder	SEK	253 113	253 113	81 055	172 058	–
Summa			2 872 751	793 110	1 496 643	582 998
Räntebetalning	SEK		225 093	55 858	169 235	–
Total			3 097 844	848 968	1 665 878	582 998

* Aktieägarlånet löper under 45 år med en räntesats om 10% vilket kapitaliseras årligen varför dessa inte har inkluderats i ovanstående tabell.

Kreditfaciliteter	Nominellt	Utnyttjat	Tillgängligt
Banklån	1 280 415	1 280 415	–
Aktieägarlån	582 998	582 998	–
Checkkredit	374 500	–	374 500
Garantifacilitet	925 000	698 027	226 973
Summa	3 162 913	2 561 440	601 473
Tillgängliga likvida medel	420 449	–	420 449
Likviditetsreserv	3 583 362	2 561 440	1 021 922

Not 25 Finansiella risker och riskhantering forts.

Koncernen (tsek)						
2016	Valuta	Nom. Belopp originalvaluta	Totalt	< 1 år	1–5 år	> 5 år
Banklån	SEK	1 170 424	1 170 424	28 098	206 052	936 274
Banklån	NOK	138 038	145 492	–	–	145 492
Lån från närstående	SEK	91 000	91 000	–	–	91 000
Aktieägarlån*	EUR	56 156	537 243	–	–	537 243
Derivat	SEK	240	240	–	240	–
Leverantörsskulder	SEK	530 413	530 413	530 413	–	–
Finansiella leasingkulder	SEK	220 108	220 108	70 391	149 472	245
Summa			2 694 921	628 902	355 764	1 710 254
Räntebetalning	SEK		405 040	81 846	305 778	17 416
Total			3 099 961	710 749	661 542	1 727 670

* Aktieägarlånet löper under 45 år med en räntesats om 10% vilket kapitaliseras årligen varför dessa inte har inkluderats i ovanstående tabell.

Kreditfaciliteter	Nominellt	Utnyttjat	Tillgängligt
Banklån	1 170 424	1 170 424	–
Aktieägarlån	537 243	537 243	–
Checkkredit	374 500	–	374 500
Garantifacilitet	870 000	394 111	475 889
Summa	2 952 167	2 101 778	850 389
Tillgängliga likvida medel	423 890	–	423 890
Likviditetsreserv	3 376 057	2 101 778	1 274 279

Moderbolaget

Moderbolaget har en koncernintern långfristig skuld till dotterbolag uppgående till 289 917 tSEK (2). Skulden löper med marknadsmässiga villkor och är upptagen till nominellt värde.

Refinansieringsrisk

Med refinansieringsrisk avses risken att koncernen inte har tillräcklig finansiering tillgänglig när detta behövs för att refinansiera lån som förfaller eller att koncernen har svårigheter att erhålla nya lånelöften vid given tidpunkt. För att säkerställa dessa behov krävs dels en stark finansiell ställning dels aktiva åtgärder för att säkerställa tillgången på krediter. Refinansieringsrisken hanteras bland annat genom lång upplåning.

Valutarisk

Med valutarisk avses risken att fluktationer i valutakurser kommer att få en negativ påverkan på resultaträkning, balansräkning och kassaflöde. Valutarisk kan delas in i transaktionsexponering och omräkningsexponering. Transaktionsexponering utgör nettot av operativa och finansiella in- och utflöden i valutor. Omräkningsexponering utgörs av de norska, finska och holländska dotterbolagets nettotillgångar och resultat i utländsk valuta.

Känslighetsanalys – valutarisk

En ökning av EURSEK-kursen med fem procent skulle påverka koncernens egna kapital med +2,9 (+5,2) MSEK medan en motsvarande ökning av NOKSEK-kursen skulle påverka det egna kapitalet med +7,4 (+12,9) MSEK. Nettoskulden i EUR skulle sjunka med 3,1 (öka med 23,5) MSEK och i NOK skulle den öka med 10,1 (4,3) MSEK.

Ränterisk

Med ränterisk avses risken att förändringar i räntenivån påverkar koncernens räntenetto och kassaflöde negativt. Ränteexponeringen

uppkommer i huvudsak till följd av koncernens externa räntebärande upplåning. Derivatinstrument som exempelvis räntetak (cappar) används för att hantera ränterisken.

Känslighetsanalys – ränterisk

Genomslaget på ränteutgifter och räntekostnader under kommande tolv månadersperiod vid en ränteuppgång på 1 procentenhet på balansdagen uppgår till 8,3 (13,4) MSEK – givet de räntebärande tillgångar och skulder som finns per balansdagen.

KREDITRISK**Kreditrisk i finansiell verksamhet**

Finansiell kreditrisk uppkommer när likvida medel investeras och vid handel med finansiella instrument. Det är främst motpartsrisken i samband med fordringar på banker och andra motparter som uppstår vid köp av derivatinstrument. Kreditrisken i derivat uppgick per balansdagen till 0 (239) tSEK och motsvarar det totala positiva marknadsvärdet för derivat. För övriga finansiella tillgångar antas kreditrisken motsvara de redovisade värdena.

Kreditrisk i kundfordringar

Risken att koncernens/företagets kunder inte uppfyller sina åtaganden, d.v.s. att betalning inte erhålls från kunderna, utgör en kundkreditrisk. Koncernens kunder kreditkontrolleras varvid information om kundernas finansiella ställning inhämtas från olika kreditupplysningsföretag. Koncernen har upprättat en kreditpolicy för hur kundkrediterna ska hanteras. Däri finns bl.a. angivet var beslut tas om kreditlimiter av olika storlek, hur värdering av krediter och osäkra fordringar ska hanteras. En enskild kund står för 13% av omsättningen.

Historisk data visar att kreditförlusterna de senaste fem åren varit under 0,5 %.

Not 25 Finansiella risker och riskhantering forts.**Åldersanalys, förfallna ej nedskrivna kundfordringar**

(tsek)	2017	2016
Ej förfallna kundfordringar	1 021 475	936 324
Förfallna kundfordringar 0–30 dgr	167 619	146 039
Förfallna kundfordringar > 30–90 dgr	11 844	16 599
Förfallna kundfordringar > 90–180 dgr	8 152	9 728
Förfallna kundfordringar > 180–360 dgr	25 291	6 975
Fordringar förfallna > 360 dgr	4 897	22 579
Summa	1 239 278	1 138 245

Reserv för osäkra fordringar

(tsek)	2017	2016
Ingående balans	30 062	36 614
Återföring av tidigare gjorda nedskrivningar	-11 930	-13 140
Avsättningar i förvärvade bolag	360	2 378
Årets konstaterade kreditförluster	-5 733	-17 932
Årets avsättningar	12 035	21 888
Omräkningsdifferens	-6	255
Utgående balans	24 788	30 062

Åldersanalys, leverantörsskulder

(tsek)	2017	2016
Ej förfallna leverantörsskulder	596 948	518 193
Förfallna leverantörsskulder 0–30 dgr	67 533	17 260
Förfallna leverantörsskulder > 30–90 dgr	2 234	-2 325
Förfallna leverantörsskulder > 90–180 dgr	2 098	1 087
Förfallna leverantörsskulder > 180–360 dgr	-4 005	-2 458
Skulder förfallna > 360 dgr	418	-1 343
Summa	665 226	530 413

Not 26 Operationell leasing**Leasingavtal där företaget är leasetagare**

Icke uppsägningsbara leasingbetalningar uppgår till:

Koncernen (tsek)	2017	2016
Framtida åtaganden leasingavtal		
Inom ett år	21 741	39 777
Mellan ett år och fem år	32 414	129 014
Längre än fem år	350	81 971
	54 505	250 762
Framtida åtaganden lokalhyror		
Inom ett år	91 104	92 723
Mellan ett år och fem år	268 455	279 582
Längre än fem år	196 662	110 133
	556 221	482 438

Som operationell leasing klassificeras kontorsutrustning och IT-utrustning. Leasingavtalens löptid varierar normalt mellan tre och fem år. Förvärv av objekt eller förlängning av leasingavtal kräver separat överenskommelse.

Not 26 Operationell leasing forts.**Kostnadsförda avgifter för operationella leasingavtal uppgår till**

Koncernen (tsek)	2017	2016
Tillgångar som innehas via operationella leasingavtal		
Minimileaseavgifter	139 821	145 132
Variabla avgifter	–	256
Totala leasingkostnader	139 821	145 388
Avgifterna fördelar sig på följande avtal		
Leasingavgifter bilar	10 695	19 546
Leasingavgifter IT	5 265	4 175
Lokalhyror	121 463	115 924
Leasingavgifter övrigt	2 398	5 743
Totala leasingkostnader	139 821	145 388

Not 27 Ställda säkerheter, eventalförpliktelser och eventaltillgångar

Koncernen (tsek)	2017	2016
Ställda säkerheter		
<i>I form av ställda säkerheter för egna skulder och avsättningar</i>		
Fastighetsinteckningar	–	–
Företagsinteckningar	–	–
Aktier i dotterföretag	105 959	93 028
	105 959	93 028
<i>Övriga ställda panter och säkerheter</i>		
Företagsinteckningar	–	–
Moderbolagsgarantier	136 660	99 049
	136 660	99 049
Summa ställda säkerheter	242 619	192 077
Eventalförpliktelser/ Ansvarsförbindelser		
Garantiåtaganden, PRI	5 340	4 945
Summa eventalförpliktelser	5 340	4 945
Moderbolaget (tsek)	2017	2016
Ställda säkerheter		
<i>I form av ställda säkerheter för egna skulder och avsättningar</i>		
Aktier i dotterföretag	365 626	365 626
Summa ställda säkerheter	365 626	365 626

Not 28 Närstående**Närståenderelationer**

Moderbolaget har en närståenderelation med sina dotterföretag, se not 29.

Sammanställning över närståendetransaktioner

(tsek)	2017	2016
Inköp av varor/tjänster		
Triton Advisers Ltd.	206	59
West Park Mgmt Services Ltd.	7 616	2 063
Summa inköp av varor/tjänster	7 821	2 122
Övrigt (t ex ränta, utdelning)		
Aktieägarlån	54 121	49 683
Lån Assemblin Financing AB	1 850	238
Summa övrigt	55 972	49 921
Skuld till närstående		
Aktieägarlån	582 998	537 243
Lån Assemblin Financing AB	91 000	91 000
Summa skulder till närstående	673 998	628 243

Transaktioner med närstående är prissatta på marknadsmässiga villkor.

Transaktioner med nyckelpersoner i ledande ställning

Uppgifter om ersättningar till respektive nyckelperson i ledande ställning, se not 5.

Not 29 Koncernföretag forts.**Not 29 Koncernföretag**

Moderbolaget (tsek)	2017	2016
Akkumulerade anskaffningsvärden		
Vid årets början	365 676	365 676
Inköp	289 915	-
Nedskrivningar	-279 593	-
Vid årets slut	375 998	365 676
Redovisat värde den 31 december	375 998	365 676

Under året har moderbolaget förvärvat dotterbolag vars anställda och projekt till stor del flyttats till andra koncernbolag vilket medfört att det bokförda värdet på aktierna i dessa bolag inte kan försvaras. Detta har ingen påverkan beträffande goodwill på koncernnivå. Årets nedskrivningar redovisas på raden *Finansiella kostnader*.

Specifikation av moderbolagets direkta innehav av andelar i dotterföretag

Dotterföretag	Org.nr	Säte	Andel i %	Antal andelar	Redovisat värde	
					17-12-31	16-12-31
Assemblin AB	559020-2551	Stockholm	100	50 000	365 626	365 626
Assemblin Sweden AB	556768-1530	Stockholm	100			
Assemblin VS AB	556053-6194	Stockholm	100			
- Bankeryds Rör AB	556276-5270	Bankeryd	100			
- TKI Invest AB	556724-2234	Stockholm	100			
- TKI Teknikinstallationer AB	556518-2176	Stockholm	100			
- Ivarssons Rörlägeri AB	556541-8679	Göteborg	100			
- Lindahls Rör i Göteborg AB	556332-3186	Göteborg	100			
- NSM VS HB	969781-5158	Malmö	50			
Assemblin EI AB	556013-4628	Stockholm	100			
- NSM EL HB	969780-9847	Malmö	50			
Assemblin Ventilation AB	556728-9177	Malmö	100			
- HVAC AB	556778-9010	Malmö	100			
- Ventilation Totalplåt AB	556597-9092	Malmö	100			
- Ventilation Östergötland AB	556510-3933	Linköping	100			
- Sydtotal AB	556131-6745	Jönköping	100			
- Polarluft AB	556944-6072	Malmö	100			
Assemblin Installation Vent AB	559077-5747	Solna	100			
Assemblin Holding AS	943623341	Oslo	100			
Assemblin AS	965808752	Oslo	100			
Assemblin Oy	2064618-3	Helsingfors	100			
Imtech Nordic Group B.V.	59.698.780	Amsterdam	100*			
Assemblin Installation AB	556224-0944	Stockholm	100	20 000	5 518	-
Assemblin Umeå Ventilation AB	556627-6753	Umeå	100	1 440	4 740	-
Assemblin Umeå Holding AB	556595-6090	Umeå	100	1 000	64	-
Trignition 1 AB	559025-3026	Stockholm	100	50 000	50	50
Trignition 2 AB	559028-2900	Stockholm	100			
Summa					375 998	365 676

* Under likvidation

Not 30 Specifikationer till rapport över kassaflöden

Likvida medel – koncernen (tsek)	17-12-31	16-12-31
Följande delkomponenter ingår i likvida medel:		
Kassa och banktillgodohavanden	420 448	423 883
Tillgodohavande på koncernkonto hos moderföretaget	-	-
Summa enligt balansräkningen	420 448	423 883

Likvida medel – moderbolaget (tsek)	17-12-31	16-12-31
Följande delkomponenter ingår i likvida medel:		
Kassa och banktillgodohavanden	-	-
Tillgodohavande på koncernkonto hos moderföretaget	-	-
Summa enligt balansräkningen	-	-

Betalda räntor och erhållen utdelning (tsek)	2017-01-01 - 2017-12-31	2016-01-01 - 2016-12-31
Koncernen		
Erhållen utdelning	1 491	1 693
Erhållen ränta	850	1 323
Erlagd ränta	-77 176	-67 255
Summa	-74 835	-64 239

Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet – koncernen (tsek)	2017-01-01 - 2017-12-31	2016-01-01 - 2016-12-31
Koncernen		
Avskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	172 759	143 198
Lösen pensionsstiftelse	-	-91 000
Kostnad finansiell leasing	-63 527	-59 273
Orealiserade kursdifferenser	2 631	11 328
Kapitaliserad ränta	53 429	48 383
Kostnadsförda uppläggningsavgifter lån	12 147	10 479
Förändringar i värdet av finansiella instrument	239	3 100
Avsättningar, nyupptagna och återförda	18 021	-2 763
Pensionsavsättningar	26 052	-
Förändring osäkra kundfordringar	-12 704	2 482
Övrigt	-9 098	3 942
Summa	199 949	69 876

Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet – moderbolaget (tsek)	17-12-31	16-12-31
Nedskrivning aktier i dotterbolag	279 593	-
Summa	279 593	-

IB-UB analys för skulder vars kassaflöde redovisas i finansieringsverksamheten

Koncernen	2016-12-31	Kassaflöden	Icke kassaflödespåverkande förändringar		2017-12-31
			Valutaeffekt	Kapitalisering ränta	
Banklån	1 315 821	-28 098	-7 309		1 280 414
Aktieägarlån	537 243		-8 366	54 121	582 999
Lån från närstående	91 000				91 000
Summa skulder hänförliga till finansieringsverksamheten	1 944 064	-28 098	-15 675	54 121	1 954 413

Moderbolaget

Under året har bolaget förvärvat aktier i dotterbolag. Dessa koncerninterna transaktioner har skett genom lån och är därför netto inte kassaflödespåverkande.

Not 31 Händelser efter balansdagen

Den 1 januari 2018 förvärvade Assemblin VS AB Söderby Rör i Uppsala AB (556544-0772) genom en inkrämsaffär. Transaktionen innebär stärkt marknadsnärvaro i Uppsalaregionen samt att Assemblin VS tar över verksamheten med 16 medarbetare och pågående uppdrag. Omfattningen i Söderby Rör i Uppsala AB uppgick till cirka 25 MSEK 2017.

Not 32 Viktiga uppskattningar och bedömningar

Företagsledningen har med revisionskommittén diskuterat utvecklingen, valet och upplysningarna avseende koncernens viktiga redovisningsprinciper och uppskattningar, samt tillämpningen av dessa principer och uppskattningar.

Viktiga bedömningar vid tillämpning av koncernens redovisningsprinciper

Vissa viktiga redovisningsmässiga bedömningar som gjorts vid tillämpningen av koncernens redovisningsprinciper beskrivs nedan.

Successiv vinstavräkning

Det redovisade resultatet i pågående entreprenadprojekt tas fram genom successiv vinstavräkning baserad på projektets färdigställandegrad. Detta kräver att projektintäkter och projektkostnader kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Förutsättningen är väl fungerande system för kalkylering, prognosrutiner och projektuppföljning. Prognos avseende projekterts slutgiltiga utfall är en kritisk bedömning som är väsentlig för resultatredovisningen under projektets gång. Risk kan finnas att slutligt resultat avseende projekt kan avvika från successivt redovisat.

Pensioner

Assemblin har delvis förmånsbestämda pensionsplaner. Pensionsförpliktelsen beräknas med aktuariella antaganden och förvaltningstillgångarna marknadsvärderas på balansdagen. En förändring i något av dessa antaganden och värderingen kan ge betydande påverkan på beräknade pensionsåtaganden och pensionskostnader.

Immateriella tillgångar

Nedskrivningsprövning av goodwill

Beräkning av kassagenerande enheters återvinningsvärde baseras på antaganden om framtida förhållanden och uppskattningar av olika parametrar. Ändringar av dessa antaganden och uppskattningar skulle kunna ha effekt på goodwills redovisade värde. En vikande tillväxttakt och rörelsemarginal skulle ge ett lägre återvinningsvärde. Det omvända gäller om beräkningen av återvinningsvärdet skulle baseras på en högre tillväxttakt eller marginal. Skulle diskonteringen av framtida kassaflöde göras med en högre ränta skulle återvinningsvärdet bli lägre. Omvänt skulle återvinningsvärdet stiga vid diskontering med en lägre diskonteringsränta.

Garantiavsättningar

Inom Assemblinkoncernen görs garantiavsättningar för de garantiutfästelser som finns på de entreprenaduppdrag som utförs. En garantiavgift uppstår i ett projekt när en ett koncernbolag genomför extra arbete till följd av brister som uppstår i det ursprungliga kontraktet i utfört arbete eller i material. En garantireserv beräknas utifrån den sannolika kostnaden för att rätta till de felaktigheter som uppstår i ett kontrakt. Garantiavsättningens storlek fastställs utifrån:

- tidigare erfarenheter i liknande projekt,
- den förväntade omfattningen av det extra arbetet samt
- av den uppskattade kostnaden.

Förlustkontrakt

Då det är sannolikt att de totala uppdragsutgifterna kommer att överstiga den totala uppdragsinkomsten, ska den befarade förlusten omgående redovisas som en kostnad i sin helhet. Ett förlustkontrakt är ett kontrakt där de oundvikliga kostnaderna för att uppfylla förpliktelseerna enligt kontraktet överstiger de förväntade ekonomiska fördelarna. Den befarade förlusten redovisas direkt som en kostnad i sin helhet.

Not 33 Uppgifter om moderbolaget

Assemblin Holding AB är ett svensktregistrerat aktiebolag med säte i Stockholm. Adressen till huvudkontoret är Västberga Allé 1, 126 30 Hägersten.

Koncernredovisningen för år 2017 består av moderbolaget och dess dotterföretag, tillsammans benämnd koncernen. Assemblin Holding AB ägs närmast av Ignition MidCo S.å.r.l. Slutlig ägare är Triton Fund IV.

Not 34 Förslag till resultatdisposition

Till årsstämman förfogande/behandling finns följande belopp i kronor:

Balanserat resultat	365 623 764 kr
Årets resultat	-279 592 523 kr
Summa	86 031 241 kr

Styrelsen föreslår att stående vinstmedel och fria fonder behandlas enligt följande:

Balanseras i ny räkning	86 031 241 kr
Summa	86 031 241 kr

Vad beträffar företagets resultat och ställning i övrigt, hänvisas till finansiella rapporter med tillhörande bokslutskommentarer.

Styrelsens underskrifter

Styrelsen försäkrar att årsredovisningen har upprättats i enlighet med god redovisningssed i Sverige och koncernredovisningen har upprättats i enlighet med de internationella redovisningsstandarder som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder. Årsredovisningen respektive koncernredovisningen ger en rättvisande bild av moderbolagets och koncernens ställning och resultat.

Förvaltningsberättelsen för moderbolaget respektive koncernen ger en rättvisande översikt över utvecklingen av moderbolagets och koncernens verksamhet, ställning och resultat samt beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som moderbolaget och de företag som ingår i koncernen står inför.

Årsredovisningen och koncernredovisningen har, som framgår ovan, godkänts för utfärdande av styrelsen den 29 mars 2018. Koncernens rapport över resultat och övrigt totalresultat och rapport över finansiell ställning och moderbolagets resultat- och balansräkning blir föremål för fastställelse på årsstämman den 29 mars 2018.

Stockholm 2018-03-29

Matts Väckling
Ordförande

Anders Thulin

Leif Gustafsson

Carl Johan Falkenberg

Young Kim

Mats Jönsson

Vår revisionsberättelse har lämnats 2018-03-29
KPMG AB

Helena Arvidsson Älgne
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Assemblin Holding AB, org. nr 559025-2952

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Assemblin Holding AB för år 2017. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 38-73 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2017 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2017 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt International Financial Reporting Standards (IFRS), så som de antagits av EU, och årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget samt rapport över totalresultat och rapport över finansiell ställning för koncernen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen och återfinns på sidorna 2-22 och 37. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen

upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och, vad gäller koncernredovisningen, enligt IFRS så som de antagits av EU. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Styrelsens revisionsutskott ska, utan att det påverkar styrelsens ansvar och uppgifter i övrigt, bland annat övervaka bolagets finansiella rapportering.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.

- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.

– drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen och koncernredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag och en koncern inte längre kan fortsätta

verksamheten.

– utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

– inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Vi ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Vi är ensamt ansvariga för våra uttalanden.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Assemblin Holding AB för år 2017 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis

för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

– företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller

– på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaper. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Stockholm den 29 mars 2018

KPMG AB

Helena Arvidsson Älgne
Auktoriserad revisor

